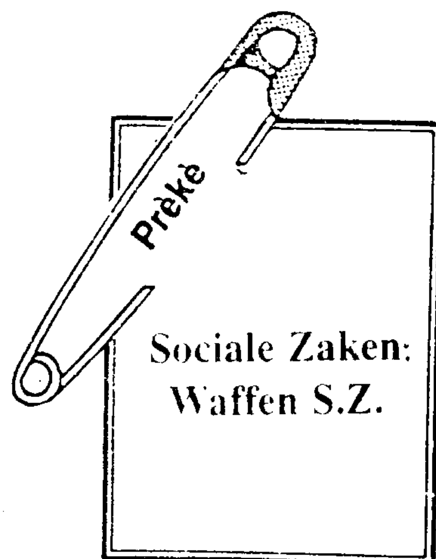
AMIGOE

111E JAARGANG — NO.: 179 ZATERDAG 6 AUGUSTUS 1994

...MONTE HORSFORD...
...wapens...

Fidel Castro dreigt VS met nieuwe 'Mariel-exodus'

Ongeregeldheden in havenkwartier Havana

HAVANA — De Cubaanse leider Fidel Castro heeft de Verenigde Staten zaterdag beschuldigd van betrokkenheid bij de uittocht van Cubanen naar de VS, waarbij de 'piraten' Cubaanse boten overmeesterden. Hij dreigde overigens met een herhaling van de massale exodus van Cubanen in 1980 naar de VS van een aantal jaren geleden, toen Havana kans zag een groot aantal delinquenten naar de VS te lozen. Fidel Castro voerde het woord op een 'hete vrijdagmiddag' in Havana waarop zich ongeregeldheden voordeden.

Bij zeer gewelddadige botsingen tussen duizenden demonstranten en ordetroepen in de Cubaanse hoofdstad Havana raakten vrijdag enkele mensen zwaar gewond. Een menigte had zich verzameld op de kade waar vandaan de afgelopen tien dagen drie veerboten werden gekaapt; deze werden gedwongen naar de Verenigde Staten te varen.

Vrijdag werd een nieuwe soortgelijke poging ondernomen. De inwoners van de Cubaanse hoofdstad waren naar de kade gekomen om de boot achter de horizon te zien verdwijnen. Toen de politie de menigte wilde wegsturen werd ze met stenen bekogeld. De politie maakte daarop gebruik van vuurwapens. De protesterende Cubanen beschadigden verschillende gebouwen, waaronder een hotel.

STUURLOOS

Vrijdag werd een derde veerboot gekaapt. De Amerikaanse kustwacht hield donderdag de kapers van de tweede gekaapte Cubaanse veerboot aan. De kustwacht trof het schip stuurloos aan in internationale wateren, vijftig kilometer ten noorden van de Cubaanse hoofdstad Havana. De groep van vijftien kapers gewapend met pistolen, kapmessen en een handgranaat, had de bemanning gedwongen koers te zetten naar de Verenigde Staten.

Ook deze pont was op weg van de wijk Regla in Havana naar het oude centrum van de hoofdstad. De watertaxi had 190 passagiers aan boord. Zeven van hen sprongen nog in het zicht van de haven, overboord. Van de passagiers die door de kustwacht werden aangetroffen, vroegen er meer dan honderd asiel aan in Key West, Florida. De overige 73 Cubanen die naar huis wilden, werden overgezet op Cubaanse regeringsschepen die in het gebied voeren.

De Cubaanse autoriteiten brachten ook vrijdag de Amerikaanse kustwacht onmiddellijk van de kapingsactie op de hoogte. In de voorgaande anderhalve week zijn drie Cubaanse veerboten gekaapt en zijn er twee door de Amerikaanse kustwacht onderschept.

ONGELUK

Volgens Castro die vrijdag de plaats bezocht waar de ongeregeldheden zich voordeden werden twee politiemensen die donderdag het land wilden ontvluchten, gedood. In juli verdronken 31 Cubanen die met een bootje het eiland probeerden te ontvluchten na een botsing met een regeringsschip. Volgens de Cubaanse regering ging het toen om een ongeluk.

Castro hekelde tijdens zijn bezoek aan het Havanese *waterfront* de VS op felle wijze voor het met open armen ontvangen van de 'piraten'. Volgens de president worden de incidenten al enige tijd georganiseerd. De Amerikaanse regering zou daar een hand in hebben. Tijdens een bezoek aan de plaats van de rellen, dreigde Castro met een nieuwe massale uitvlucht van Cubanen naar de VS.

EXODUS A LA 1980

"Als de Verenigde Staten geen maatregelen nemen om de grenzen te beschermen, zullen we onze pogingen staken om te voorkomen dat Cubanen vluchten." In 1980 vluchtten honderdduizenden Cubanen met toestemming van de regering naar de VS. De exodus stond bekend als de Mariel-uittocht. Onder de 'vluchtelingen' toen bevonden zich honderden vrijgelaten gedetineerden en ook veel psychopaten.

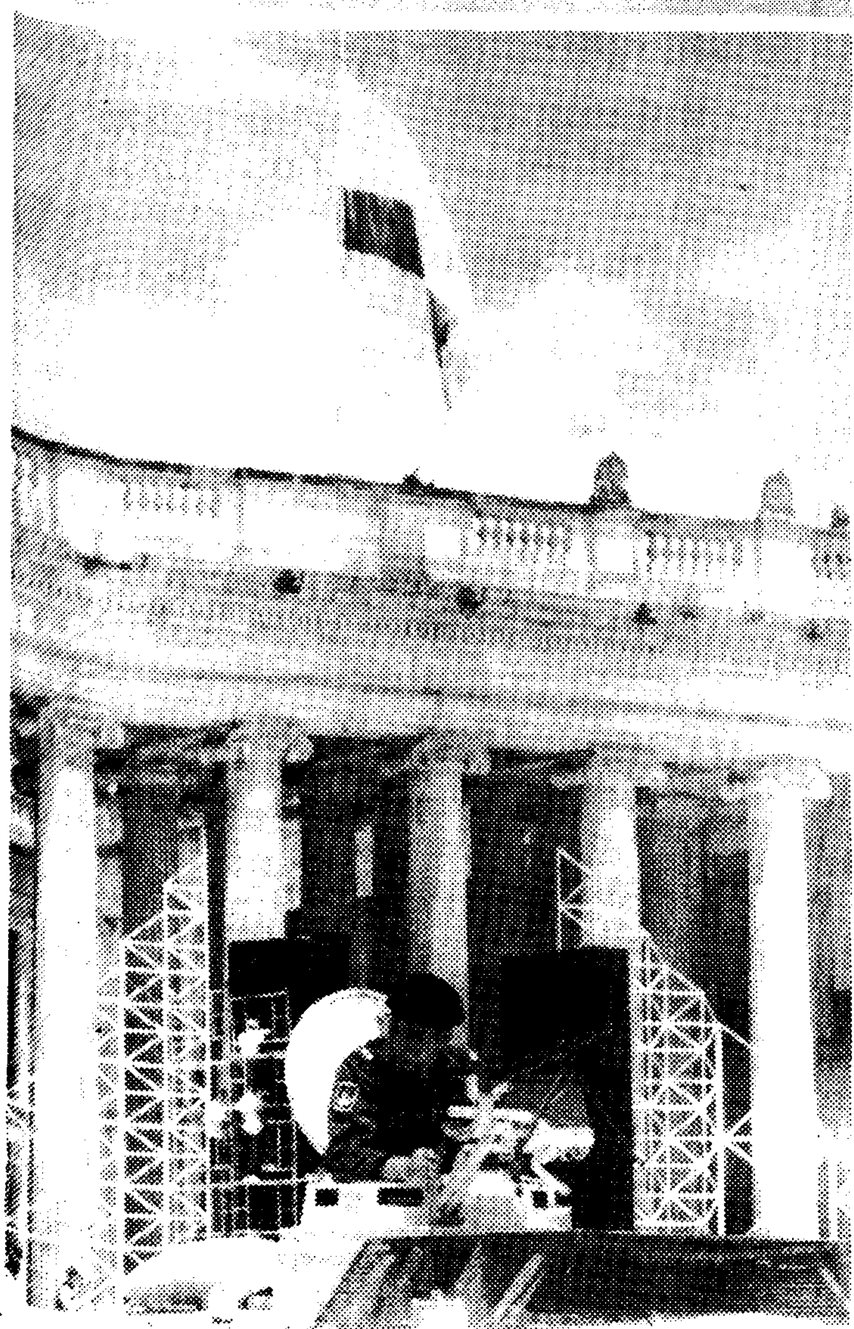
De oversteek van Cuba naar Florida van 150 kilometer wordt over het algemeen afgelegd in fragiele rubberbootjes. Onder invloed van de economische crisis in Cuba is het aantal Cubanen dat dit jaar naar de VS vluchtte inmiddels opgelopen naar bijna vijfduizend.

Rellen in Havana

■*HAVANA - In het havengebied van Havana deden zich vrijdag ongeregeldheden voor waarbij de Cubaanse politie met gebruikmaking van vuurwapens optrad. Eerder waren toeristische projecten in Havana met stenen, hout en flessen bestookt. Daarop probeerde de politie met zachte hand de burgers uit het havenkwartier weg te werken, ook al om te voorkomen dat er meer boten zouden worden gestolen om daarmee weg te vluchten.* (AFP-satellietfoto)

Samper in aantocht in Bogota

■*BOGOTA - Met het oog op de inhuldiging van Ernesto Samper als president van Colombia zijn de nodige veiligheidsmaatregelen getroffen, vooral ook na een uitbraak van guerrillageweld in de voorafgaande weken in en rond Bogota. Onder meer zijn er tanks ingeschakeld op de Plaza Bolivar in Bogota.* (AFP-satellietfoto)

Opstellen definitief regeerakkoord begint:

Kok: eerste opdracht van formatie is klaar

DEN HAAG — De drie paarse onderhandelaars Wallage (PvdA), Bolkestein (VVD) en Van Mierlo (D'66) hebben 'op hoofdlijnen' overeenstemming bereikt over de begroting voor 1995. "Daarmee is de eerste opdracht in deze formatie rond," aldus formateur Kok vrijdagavond na afloop van de ruim acht uur durende besprekingen.

Afgesproken is dat ambtenaren het komende weekeinde ontwerp-teksten voor het definitieve paarse regeerakkoord zullen voorbereiden. Ook Kok zelf zal alvast aan de formulering van een aantal van de bereikte compromissen werken. "Het schrijfwerk begint, maar loopt parallel aan verder praten," aldus Kok.

De drie onderhandelaars bevestigden vrijdagavond het optimisme van de formateur. "We zijn elkaar zeer dicht genaderd," aldus Bolkestein. Alle drie wezen er echter ook op dat er nog geen zekerheid te geven is over een positief eindresultaat. "Het gaat om een totaalpakket aan keuzes die we samen moeten maken waarbij je pas bij overeenstemming van de laatste keuze kan zeggen dat we het ook over al die andere keuzes echt eens zijn," aldus Wallage. Bolkestein zei daarbij te rekenen 'op de inventiviteit van de heer Kok'.

Aangenomen wordt dat de drie paarse onderhandelaars het weekeinde gebruiken voor een laatste sondering van de respectieve achterbannen, alvorens begin volgende week tot een definitief regeerakkoord te besluiten, dat dan in de loop van de volgende week ter goedkeuring aan de betrokken Tweede Kamerfracties kan worden voorgelegd.

WAO IN 1996

De drie partijen hebben vrijdag in ieder geval de afspraak gemaakt dat in de loop van 1996 zal worden bekeken in hoeverre extra ingrepen in de sociale zekerheid nodig zijn. Dat hangt af van de vraag of het aantal mensen dat op een uitkering aangewezen is (met name de WAO) op grond van de bestaande wetgeving verder zal dalen. Afgesproken is, dat als die daling onvoldoende is, er per 1 januari 1997 nadere ingrepen in de sociale zekerheid zullen volgen. Welke die extra maatregelen dan zullen zijn, hebben de drie partijen opengelaten. Daarbij is een wijziging van de duur en de hoogte van de uitkeringen echter niet uitgesloten, zoals de PvdA wel graag had gewild. "Nu gaan we niet uit van een aantasting van de duur en de hoogte van de uitkeringen, maar dat kan na 1996 misschien wel nodig zijn," aldus Kok.

In hoeverre de koppeling van de uitkeringen aan de lonen in de marktsector, die Kok in zijn oorspronkelijke ontwerp-regeerprogram van begin vorige week voor 1995 voor de helft had ingeboekt, nog doorgaat, was vrijdagavond nog niet duidelijk. Het (gedeeltelijk) inleveren van die koppeling wordt gezien als een mogelijke tegemoetkoming aan de VVD die vindt dat de financiering van de lastenverlichtingsoperatie van twee miljard die Kok voor 1995 heeft aangekondigd, nu niet stevig genoeg is.

VVD acht kritiek Wiegel voorbarig op paars kabinet

HILVERSUM — De waarschuwingen van oud-VVD-leider Wiegel aan het adres van de huidige VVD-leider Bolkestein dat deze de VVD-identiteit tijdens de onderhandelingen over een paars kabinet niet mag prijsgeven, zijn 'voorbarig'. Dat zei de voorzitter van de VVD, Hoekzema, zaterdag voor de TROS-radio.

Libanon naar V-raad na Israëlische actie:

Israël en Hezbollah slaags met elkaar

BEIROET/TEL AVIV — Israëlische artillerie heeft zaterdag shi'itische dorpen in zuid-Libanon beschoten, nadat kort daarvoor noord-Israëlisch grensgebied was beschoten met Katjoesja-raketten.

Bij een guerrilla-actie in een door Israël ingestelde veiligheidszone in zuid-Libanon kwamen twee Israëlische soldaten om het leven. Enkele militairen liepen verwondingen op. Zaterdagochtend schoot de pro-Iraanse guerrillabeweging Hezbollah ongeveer tien raketten af op noord-Israël. Vrijdag laat waren daar en in de veiligheidszone ook al ongeveer tien Katjoesja's ingeslagen. Volgens militaire kringen in Tel Aviv ontstond bij de raketaanvallen slechts lichte schade. Vier personen raakten licht gewond. De meeste bewoners brachten zich in veiligheid in schuilkelders en bunkers.

De aanvallen waren klaarblijkelijk een vergelding van Hezbollah voor het bombardement donderdag van Israël op een woonhuis in zuid-Libanon, waarbij zeven burgers om het leven kwamen, aldus Libanese meldingen. Israël verontschuldigde zich voor de aanval en sprak van een vergissing.

De Libanese regering heeft de Israëlische excuses voor de aanval donderdag inmiddels teruggewezen. Zij noemde de luchtactie een opzettelijke terroristische aanval op de dorpelingen van zuid-Libanon. Libanon zal een klacht indienen bij de Veiligheidsraad (V-raad) van de Verenigde Naties (VN).

In het dorp Deir-az-Zahrani stroomden vrijdag duizenden rouwende Libanezen samen voor de begrafenis van zes slachtoffers van de aanval, onder wie twee kinderen en twee vrouwen.

Mt Everest kleiner

HONGKONG — De hoogste berg van de wereld, de Mount Everest in het Himalayagebergte, krimpt. In 1992 was de berg op de grens van China en Nepal al bijna twee meter lager dan zeventien jaar daarvoor.

Zo blijkt uit zaterdag bekendgemaakte cijfers van een officieel onderzoek. Na een jaar meten in samenwerking met Italiaanse bergbeklimmers constateerden Chinese wetenschappers de daling nadat zij hun cijfers hadden vergeleken met gegevens uit 1975. Toen was de Everest 8.848,13 meter hoog. Dat bleek twee jaar geleden al 1,86 meter minder te zijn.

Punkers houden huis in Hannover

HANNOVER — Een groep van vierhonderd *punkers* is in de nacht van vrijdag op zaterdag plunderend door het noordelijke deel van Hannover getrokken.

De groep die uit geheel Duitsland afkomstig was bedreigde voorbijgangers, beschadigde tien auto's en gooide flessen tegen huizen. Een deel van de jongeren drong binnen in woningen. De politie arresteerde negentig *punkers* en ontruimde de woningen. Een agent raakte tijdens de actie aan zijn voet gewond. Op vrijdagmiddag arresteerde de politie al 175 *punkers* en nam messen, kettingen en andere gevaarlijke voorwerpen in beslag.

De jongeren van wie velen onder invloed van alcohol waren, vielen voorbijgangers voor het Centraal station van Hannover lastig.

Nederlanders betrokken bij vierde luchtactie

NAVO en VN maanden lang door Serviërs op de proef gesteld

BRUSSEL — Na maanden van aarzeling was het geduld van de Verenigde Naties en de NAVO lang genoeg op de proef gesteld. De voortdurende obstructie van de Bosnische Serviërs werd dan ook beantwoord met nieuwe luchtaanvallen in Bosnië. Het was de vierde maal dat de NAVO-luchtmacht in actie kwam in Bosnië en omgeving.

De vraag is nu of de Serviërs die steeds meer geïsoleerd raken in hun vastberadenheid de oorlog voort te zetten, de grenzen opnieuw zullen aftasten. Ook is nog niet duidelijk of de VN en de NAVO bereid zijn terug te slaan als dat gaat gebeuren.

Vliegtuigen van de NAVO-bondgenoten voerden vrijdag hun eerste luchtaanval sinds april uit. De actie was een reactie op de diefstal door de Bosnische Serviërs van zware wapens die zij in februari bij de VN moesten inleveren ter uitvoering van een ultimatum om de Servische belegering van de Bosnische hoofdstad Sarajevo te beëindigen. Het is bijna een jaar geleden dat de NAVO haar eerste luchtaanval uitvoerde op Servische stellingen rond de Bosnische hoofdstad.

GENEGEERD

De Serviërs negeerden waarschuwingen dat hen luchtaanvallen te wachten zouden staan als ze probeerden de VN-depots te beroven. Volgens VN-woordvoerders hebben de dieven beloofd de gestolen tank, de twee pantserwagens en het luchtafweergeschut terug te brengen.

De diefstal staat niet op zich, de Serviërs hebben zich regelmatig schuldig gemaakt aan overtreding van de wapenvrije zones rond Sarajevo en meer recentelijk, rond Gorazde. Ook werden troepen van de VN-vredesmacht aangevallen.

Tot nu toe aarzelde de VN terug te slaan uit angst dat nieuwe luchtaanvallen pogingen om aan de onderhandelingstafel een eind te maken aan de oorlog in Bosnië-Herzegowina, zouden frustreren en wraakacties op de Blauwhelmen zou uitlokken.

De verwerping van het vredesplan door de Bosnische Serviërs leidde tot een isolatie door hun vroegere bondgenoten in Belgrado. De VN vreest dat het verlies van deze steun Karadzic en de zijnen zo wanhopig maakt dat ze bereid zijn nog meer incidenten uit te lokken.

ZORGVULDIG

De Verenigde Naties en de NAVO willen koste wat het kost vermijden met de Bosnische Serviërs in gevecht te raken, in het bijzonder vanwege de aanwezigheid van duizenden lichtbewapende VN-militairen die het doelwit kunnen worden van represailles. VN en andere woordvoerders benadrukten vrijdag dan ook dat de aanval zorgvuldig was uitgevoerd om te vermijden dat er slachtoffers zouden vallen.

De afgelopen maanden had de geloofwaardigheid van NAVO en VN echter flinke deuken opgelopen door de schending van diverse ultimatums door de Bosnische Serviërs zonder dat er een reactie volgde. De NAVO heeft nu voor de vierde keer ingegrepen. In februari werden vliegtuigen neergeschoten die het vliegverbod overtraden en in april werden rond Gorazde twee luchtaanvallen uitgevoerd.

Land werkt aan eilandelijke natuurbescherming

Saba en Bonaire voorop met natuurbeleidsplan

= door Jeannette van Ditzhuijzen =

Het zijn allebei Antilliaanse eilanden, maar oh zo verschillend in natuur. Bescherming en beheersing van het ongerepte hebben op Saba en Bonaire dan ook andere prioriteiten. Zo zoekt Saba onder meer een oplossing voor zijn geitenprobleem en een dodelijke iepenziekte, terwijl Bonaire dringend een ruimtelijke ordeningsplan nodig heeft. Op dat eiland zijn het overigens niet geiten, maar ezels die last veroorzaken.

Jeffrey Sybesma, medewerker natuur en landschap bij het departement van Volksgezondheid en Milieu (Vomil), heeft onlangs beide eilanden bezocht om met betrokkenen te praten over de opstelling van een natuurbeleidsplan.

De laatste jaren krijgt de 'mil' van Vomil steeds meer de aandacht die het verdient. Eigenlijk bestaat 'mil' uit drie onderdelen, namelijk milieuhygiëne, natuur & landschap en ruimtelijke ordening. Voor milieuhygiëne trok minister Inderson kort geleden Letitia Buth aan. Sybesma is al langer de trekker van alles wat met natuurbescherming te maken heeft, terwijl ruimtelijke ordening niet centraal wordt geregeld, maar onder competentie van de eilanden valt, waarbij Curaçao met het ontwerp-EOP voorop loopt.

SAMENWERKING

Omdat de Antillen nog weinig expertise hebben op milieugebied, heeft Vomil in het verleden al steun gezocht bij twee Nederlandse evenknieën: het ministerie van Volksgezondheid, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM) en dat van Landbouw en Natuurbeheer. In dat kader kwam de Nederlander Van Zadelhoff hier naar toe om te bekijken op welke punten de samenwerking tussen beide landen gestalte zou kunnen krijgen.

Het maken van natuurbeleidsplannen per eiland stond hoog genoteerd. Vomil wilde niet direct te veel hooi op de vork nemen en is begonnen met Saba en Bonaire, twee eilanden die met de bescherming van het marien milieu al een stuk verder zijn dan de andere leden van de Antilliaanse familie. Sybesma: "En dat werpt weer zijn vruchten af in een verantwoord gebruik van de koraalriffen".

Om politieke ondersteuning voor de natuurbeleidsplannen te krijgen sprak Sybesma op Saba met het Bestuurscollege en op Bonaire met gedeputeerde Robby Beukenboom. In beide gevallen slaagde hij in zijn missie, want de politiek ziet de noodzaak van een dergelijk plan wel degelijk in.

Dat maakte de weg vrij voor gesprekken op technisch-praktisch niveau. "Want de mensen op de eilanden moeten het zelf doen", zegt Sybesma met nadruk. "Er kan ondersteuning komen uit Nederland, maar het blijft bij *steun* voor de lokale experts". Op Saba was de Saba Conservation Foundation Sybesma's gesprekspartner, op Bonaire de Stinapa en Eric Newton, milieumedewerker van het eilandgebied.

AAN DE SLAG

Sybesma is inmiddels weer terug op het departement, waar hij gaat werken aan de opstelling van projectdossiers voor elk eiland. Daarin geeft hij opzet en aanpak van een natuurbeleidsplan aan. Ter afronding van de dossiers komt in september Van Zadelhoff weer naar Curaçao, waarna ze ter financiering aan het KabNA worden aangeboden. "Hopelijk krijgen we het geld en dan kunnen we in januari aan de slag", aldus Sybesma.

Hij herhaalt nog eens dat de eilandelijke organisaties de invulling van een beleidsplan zelf moeten trekken. "Het Land zorgt voor een algemeen kader, waarin elk eiland zijn eigen prioriteiten gaat plaatsen. Bij samenwerking uit Nederland denken we dan aan een coördinator die gedurende een periode van bij voorbeeld drie maanden gaat kijken wat het eiland wil. Hij komt dus niet zelf met ideeën, maar vergaart wat er leeft en ordent dat".

"Dat we met deze twee eilanden beginnen, wil natuurlijk niet zeggen dat alle andere activiteiten worden stopgezet", gaat Sybesma verder. "Het kader ligt klaar en na Saba en Bonaire gaan we door met de andere eilanden. Als we uiteindelijk vijf natuurbeleidsplannen hebben, schrijven we een extra hoofdstuk en dan hebben we een landelijk natuurbeleidsplan".

LEGUANEN

Voor de basis van het beleid is de opzet van een wetenschappelijk onderzoeksprogramma op natuurgebied van groot belang. Sybesma: "Voordat je aan een beleid gaat werken moet je natuurlijk wel eerst weten wat er zoal in de natuurgebieden aanwezig is. Op Curaçao bij voorbeeld is de flora goed geïnventariseerd, maar dat kan je van de fauna niet zeggen. Neem nou de leguaan; we weten helemaal niet of dat beest door de consumptie wel zo bedreigd wordt als sommigen denken. Maar ondertussen doet Carmabi wel onderzoek naar deze diersoort. Het is de vraag of dat geen verspilling van energie is".

"Een ander voorbeeld is de Sababank. Daar wordt op grote schaal commercieel gevist, maar we hebben geen idee of dat verantwoord is. Hoeveel conches, hoeveel kreeften zwemmen daar nog rond? Er is nota bene een moratorium, maar geen controle. Dat kan ook niet, als je niet weet hoeveel vissen er zijn", zegt hij met een vette knipoog naar de economische ontwikkeling, die volgens hem niet los is te zien van een goede bescherming van het milieu. "Dat geldt trouwens ook voor de ontwikkeling van het toerisme. Die is gebaat bij natuurbeheer en -bescherming".

ONDERZOEK

Op het punt van wetenschappelijk onderzoek zou samenwerking met de twee Nederlandse ministeries eveneens in het voordeel van de Antilliaanse natuur kunnen werken. De Antillen krijgen dan toegang tot een groot aantal universiteiten en studenten, die met onderzoek zouden kunnen helpen. In Nederland heeft men immers voldoende ervaring met onderzoek op dit gebied.

Ook hier geldt dat het initiatief van het Caribische deel van het Koninkrijk moet uitgaan. Nederland wil best helpen, maar de eilanden zullen toch echt zelf aan het werk moeten. Gezien de politieke ondersteuning die Sybesma op Saba en Bonaire kreeg en in het licht van het enthousiasme van de natuurorganisaties is Sybesma daar niet somber over.

SVB: gezinsleden meeverzekeren

WILLEMSTAD — Gezinsleden van SVB-verzekerden gaan eveneens in aanmerking komen voor de ziekteverzekering van de Sociale Verzekerings Bank. Veel gezinsleden zijn nu aangewezen op de particuliere verzekering of de pp-kaart. Inmiddels is een werkgroep ingesteld die de invoering in juli 1995 voorbereidt. De afspraken over het te lopen traject zijn gemaakt door vertegenwoordigers van Land, eiland en SVB. Aan de vergadering namen onder meer deel: de ministers Inderson, Corion, gedeputeerde Bentoera en SVB-directeur Servage.

ProMo vraagt Behilia om actie voor behoud Octago[n]

WILLEMSTAD — De stichting Pro Monumentu (ProMo) heeft gedeputeerde van Cultuur Chin Behilia gevraagd actie te ondernemen voor het behoud van het Octagon aan de Penstraat.

De gedeputeerde is qualitate qua voorzitter van de stichting 'Vrienden van het museo Bolivariano'. Het museum ter nagedachtenis aan de Venezolaanse vrijheidsstrijder Simon Bolívar is in het Octagon gehuisvest. Het gebouw is eigendom van de overheid en verkeert in erbarmelijke staat van onderhoud. Sinds 1968 is er zelfs nooit meer iets aan groot onderhoud gedaan.

Het vorig jaar opgerichte Monumentenfonds kan subsidies verlenen voor restauratie van monumenten, maar geeft die uitsluitend aan particulieren. Dat betekent dat de overheid het gebouw in particuliere handen zou moeten geven, als het wil dat het Octagon een grondige restauratie ondergaat. Plannen voor overdracht bestaan al ruim een jaar, maar ze zijn nog steeds niet uitgevoerd. ProMo heeft nu een beroep gedaan op de gedeputeerde om haast te maken met de uitvoering van deze plannen, die onder andere uit een kleine statutenwijziging bestaan.

Door de slechte staat van het gebouw heeft de stichting het museum al geruime tijd geleden moeten sluiten voor publiek. Grootste probleem is het dak dat aan alle kanten lekt. Daardoor zit het weer in de originele ha[nd]schriften die deel uitma[ken] van de museuminventa[ris], de foto's zijn verkleurd, kanten versieringen verte[...] het bedddegoed op Boliv[ars] bed is vergeeld en de rep[ro]ducties en originelen [...] gaan langzaam tot stof.

ProMo hoopt dat de ge[de]puteerde stappen zal on[der]nemen, waardoor het kar[ak]teristieke gebouw behou[den] blijft.

PDVSA groots[te] pomphouder in Amerika

WILLEMSTAD — Ci[tgo] Petroleum, dochterma[at]schappij van PDVSA, is sin[ds] kort de grootste benzinepo[mp]houder van de Vereni[gde] Staten. Citgo houdt zich [in] de VS bezig met de verk[oop] en distributie van olie[pro]dukten.

Vorig jaar voegde Citgo m[aar] liefst 593 stations toe [aan] haar toch al indrukwekk[end] lijstje waarmee het b[edrijf] nu over 12.546 benzin[esta]tions beschikt. In 1985 [had] Citgo nog 4000 pompstati[ons].

Behalve de verviervou[di]ging van het aantal benzi[ne]stations zag Citgo de a[f]lopen negen jaar haar a[an]deel in de Amerikaanse b[en]zinemarkt meer dan verd[ub]belen, namelijk van 3 p[ro]cent naar 7,9 procent.

In dezelfde periode [...] de raffinagecapaciteit [...] keer toe tot 832.000 v[aten] per dag.

Luigi Toppenberg: klap op salsa-vuurpijl

Kippevel bij Marc Anthony en oorstrelingen van Grupo Niche

WILLEMSTAD — Marc Anthony en Grupo Niche stalen wederom met oorstrelende salsamuziek de show op het Curaçao Salsa Festival 1994. De dominante, overigens romantische, stem van Anthony bezorgde menigeen kippevel, terwijl de jongens van Niche-leider Jairo het geheel een aparte dimensie gaven met hun kenmerkende Colombiaanse salsa. Het waren echter de drie Curaçaose muziekgroepen Arnell i su Orkesta, Doble R & his Super Special Stars en La Banda Super Jumbo die cachet gaven aan de viering van het eerste lustrum van het hooggeprezen salsafestival.

Na een vertraging van ruim dertig minuten was eerst de Curaçaose muziekformatie Arnell i su Orkesta aan de beurt. De muzikale leider, Arnell Salsbach, bracht wat variatie en versterkte zijn orkest met drie man. Het bleek een goede investering.

Marcel Frans met zijn houten rasp en buschauffeur Feli Susana op de tres (soort gitaar) gaven een Cubaans sausje aan het salsa-geluid van de formatie. Klap op de vuurpijl was de opkomst van de nieuwe aanwinst in het front van Arnell i su Orkesta: de zeventienjarige Luigi Toppenberg. Dat allemaal om gezamenlijk de vijfde festivaleditie én het achtste lustrum van *la primera dama salsera* Mafalda Miguel in de Curaçaose farandula te vieren.

Na de zeer verdienstelijke presentatie van Arnell Salsbach en zijn orkest maakten de sterren van Doble R hun entree op het podium. Het was een werveIende opkomst van een van Curaçaos populairste bands aller tijden. Muzikaal leider Rignald Recordino investeerde ook in zijn formatie. Hij trok tumba-koning Sidney 'Mr. Saab' Isidora aan als gastzanger.

Het repertoire wordt gevormd door eigen nieuwe nummers op de laatst opgenomen cd en Doble-R-klassiekers uit de jaren zeventig en tachtig. Samen met dansgroep Broche Dance Academy, van Segny & Melissa werd vóór iedereen duidelijk dat Doble R op zijn manier feest vierde. Doble R & his SSS gaven dan ook een optreden van de bovenste plank weg.

De tonen die uit de speakerboxen kwamen toen La Banda Super Jumbo begon te spelen, maakten duidelijk dat de groep zich op het festival had voorbereid. Behalve voor het feit dat Torregrosa tot tweemaal toe niet goed telde en daardoor bij het zingen in de fout ging, had La Banda als collectief een goed optreden.

Het waren dan ook de drie Curaçaose muziekformaties die met hun aangepaste repertoires, gastzangers en musici en twee dansoptredens van de Broche Academy dansers cachet gaven aan de viering van het eerste festivallustrum. Het podium was volgeschilderd met de logo's van hoofdsponsors. Terwijl Curaçao International Festival, de organisator van het festival, wel ruim een kwart miljoen gulden heeft geïnvesteerd in het salsa-evenement.

Marc Anthony verscheen na een korte pauze op het podium en kreeg het publiek met vooral oude nummers op de been. Er werd dan ook naar hartelust gedanst in het Curaçao Festival Center. De opkomst van zangeres Nolba van Doble R verraste zowel Marc Anthony als de duizenden salsaliefhebbers in Brievengat. Samen zongen ze het succesnummer dat Anthony oorspronkelijk opnam met *La India del Oriente*. Voor de rest domineerde de zangstem van Anthony alles, alhoewel de salsa van zijn orkest opgefleurd werd door mooie solo's op de pauken en piano.

●DENNIS PIKERO

WILLEMSTAD — De bekende danseres Mirena Sint Jago, die in de VS dans heeft gestudeerd, had het naar haar zin in Brievengat. Achtereenvolgend danste ze, zoals vele anderen in het Curaçao Festival Center, op de muzikale tonen van de Curaçaose formaties Arnell i su Orkesta, Doble R & SSS en La Banda Super Jumbo en de buitenlandse artiesten Marc Anthony en Jairo met Grupo Niche.

Call back

De opkomst van de *call back services* is, zoals zo vaak bij lumineuze ideeën, terug te voeren tot een simpel gegeven. Want wat doe je als bellen naar Australië vanuit Curaçao 10 gulden, maar een telefoontje vanuit *down under* naar hier slechts 2,85 gulden per minuut kost. Dan vraag je verwanten uit Australië om terug te bellen.

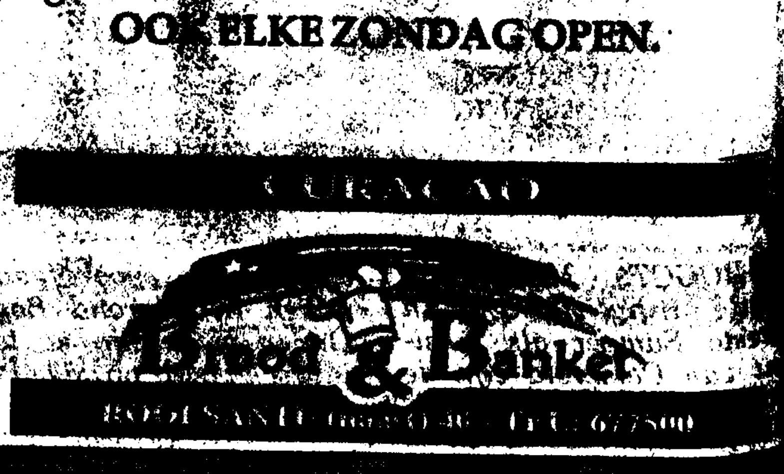
Een oplettende lezer van de *Amigoe* wees de directeur van Landsradio al in 1988 op de mogelijkheid van terugbellen om te ontsnappen aan de torenhoge Landsradio-tarieven. De briefschrijver constateerde verder dat 'als Curaçao wil uitgroeien tot een centrum voor handel en industrie de tarieven naar een aanvaardbaar niveau moeten worden teruggebracht'.

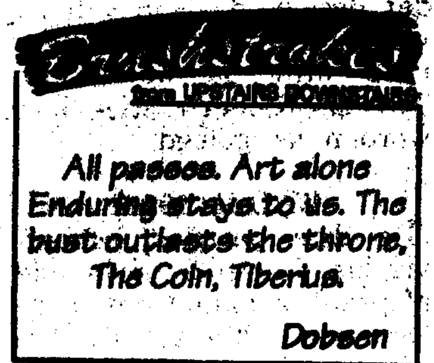
Toenmalig directeur Pascal antwoordde 'dat het in de bedoeling ligt tegen het eind van het jaar de tarieven te verlagen'. Waar hebben we dit eerder gehoord. Juist. Vorige week nog. Zes jaar na dato herhaalt de huidige minister van Verkeer en Vervoer de uitspraak van Pascal.

Nu is de lijfspreuk van minister Leo Chance dat hij geen zaken aankondigt als die niet ook ten uitvoer worden gebracht. Daar willen wij de minister aan houden. Overigens mag hij beginnen met het verlagen van de tarieven binnen het koninkrijk (naar Nederland bellen kost 4,50 gulden per minuut). Want het is toch te dol dat de Franse eilanden klaarblijkelijk wel voor binnenlandse tarieven kunnen bellen met het moederland, terwijl de Antilliaanse burger van oudsher wordt gestraft met hoge telefoonrekeningen voor het broodnodige familie- en zakelijke contact overzee.

Rookverbod

MINISTER INDERSON heeft voorgesteld een rookverbod in te stellen in openbare gebouwen. Vooruitlopend daarop vroeg hij de Statenleden het roken tijdens de Statenvergaderingen in elk geval na te laten. Lezen we in de 'uitgewerkte en toelichtende staat behorende bij de hoofdfuncties van de beheersbegroting 1995' onder 'vergaderkosten en presentiegeld sub c': 'Consumpties en rookgerei in verband met Statenvergaderingen 55 duizend gulden'.

Gedeputeerde Pikerie kondigt screening aan:

'Sjacheren met overheidsgrond is volstrekt onacceptabel'

WILLEMSTAD — "Het even snel leggen van een fundering op erfpachtgrond om deze dan voor veel geld te kunnen verkopen, is absoluut onacceptabel. Het is misbruik maken van de schaarste aan bouwgrond en sjacheren met gemeenschapseigendommen." Dat zei gedeputeerde Tily Pikerie gisteren bij de oplevering van 58 kavels te Oost-Jongbloed. "De overheid zal niet langer tolereren dat dat gebeurt."

"Ook is het niet langer te accepteren dat mensen die in het verleden een stuk erfpachtgrond kregen daarop niet binnen de gestelde termijn zijn gaan bouwen. Dat terwijl andere mensen staan te springen om bouwgrond." Aldus de gedeputeerde van DROV. Alle ooit uitgegeven terreinen worden geïnventariseerd en van die terreinen die niet gebruikt worden zal de huur of de erfpacht aan het eind van het jaar worden opgezegd, zo kondigde Pikerie verder aan. Ook de wachtlijst voor een stukje grond wordt minutieus nagetrokken, want veel mensen hebben inmiddels op een andere wijze de beschikking over bouwgrond, of wonen zelfs niet eens meer op het eiland.

Ter bevordering van openbaarheid van bestuur zal de overheid vooraf regels voor de screening vaststellen. "Zodat er geen twijfel over onpartijdigheid ontstaat of sprake zou zijn van willekeur." Pikerie kondigde aan dat het BC hierover contact zal opnemen met de eilandsraad.

Pikerie kreeg de 58 kavels te Oost-Jongbloed gisteren formeel overgedragen van haar collega gedeputeerde Hendriks Abraham (DOW). De kavels, rond de 500 vierkante meter groot, worden opgeleverd met riolering en aansluitingen voor elektra, water en telefoon. "De grond hoeft hier nooit meer opengebroken te worden," aldus aannemer Henk van der Laan van Koop Tjuchen nv die het werk uitvoerde.

De aanneemkosten bedroegen 800 duizend gulden. Het aankoopbedrag van de terreinen zelf (niet alle grond in het verkavelingplan was al Domeingrond) werd door gedeputeerde Abraham niet bekend gemaakt. Wel merkte hij op dat de kosten van het project relatief lager waren dan normaal 'wanneer de situatie van het terrein in ogenschouw wordt genomen'. Een enkele kavel was al bebouwd en werd in het plan opgenomen.

■ *WILLEMSTAD — Het verkavelingsplan Oost-Jongbloed V werd gisteren overgedragen van DOW naar DROV/Domeinbeheer. Op de foto vlnr: Ad Bos (van aannemerij Koop Tjuchen Nederland), gedeputeerde Teli Pikerie, gedeputeerde Hendriks Abraham, Henk van der Laan (Koop Tjuchen Curaçao) en DOW-hoofd José Simmons.*

Geldloopster slachtoffer bij gewapende overval

WILLEMSTAD — Een geldloopster van een nummerkantoor in Buena Vista is gisteren beroofd. De medewerkster van de nummerkantoorketen van 'Lucky Seven' werd overvallen toen ze bij het nummerkantoor in Buena Vista aankwam.

Ze had de dagopbrengst van een aantal andere nummerkantoren bij zich, die ze eerder die avond had opgehaald.

Politie-onderzoek heeft uitgewezen dat de overvallers op de loer lagen. Toen de geldloopster aankwam en bij het nummerkantoor naar binnen wilde, werd ze met een vuurwapen bedreigd en overvallen. Daarna dwongen de mannen haar uit haar auto te stappen en gebruikten die auto om te vluchten. De recherche heeft de overval in onderzoek.

Eithel Pietersz kan naar eilandsraad

Marius Römer geeft zetel terug aan SI

WILLEMSTAD — Het 'onafhankelijke' eilandsraadslid Marius Römer geeft na het reces zijn zetel terug aan de partij SI. Dat maakte Römer gisteren bekend. Formeel is Nelson Monte de volgende die in aanmerking komt voor de zetel. "Ik heb mijn tijd gehad, het wordt nu tijd dat jongeren het gaan overnemen," zegt Monte echter. "Wanneer ik word aangewezen zal ik mijn zetel teruggeven." Monte twijfelt al lange tijd of hij lid van de SI wil blijven. De volgende op de lijst is oud-minister Eithel Pietersz. De verwachting is, dat die de zetel wel aanneemt.

Römer vindt de tijd gekomen om zijn zetel terug te geven, omdat zijn steun aan de eilandscoalitie niet langer nodig is nu de PNP zegt weer te kunnen rekenen op tien zetels, in plaats van de zeven die de partij overhield na het debâcle rond de plannen van (oud-)gedeputeerde Lelia Peternella. Römer, die voor zijn SI-lidmaatschap bedankte, steunde daarop de PNP/DP-coalitie als onafhankelijk lid. "Om te voorkomen dat er van buitenaf zou worden ingegrepen. Dat is niet meer nodig en dus kan ik mijn zetel teruggeven aan de SI."

Volgens Römer is hij daarmee de derde in de Curaçaose politiek die een dergelijke ethiek naleeft. "Naast die drie hebben George Hueck en Nelson Monte het ook een keer gedaan, maar dat was twee maanden voor de verkiezingen, dus dat telt niet mee."

De FOL/SI heeft op eilandsniveau vijf zetels. De zetels worden bezet door George Hueck (SI), Anthony Godett (FOL) en de oud-SI/FOL-leden Marius Römer, Andres Scoop en Ruben Cathalina. De laatste twee blijven onafhankelijk. Als zij ook hun zetels zouden teruggeven, kan de SI ze niet eens bemannen. Na Nelson Monte (die bedankt) komen Eithel Pietersz en de vrij onbekende Pensa aan de beurt. De daarop volgende leden, Rojer en Garcia, zijn echter overgelopen naar de PNP. De SI bestaat, kortom, eigenlijk alleen nog maar uit Hueck en Pietersz.

Op landsniveau werd de partij bij de jongste verkiezingen weggevaagd. Binnen de partij zelf rommelt het al lange tijd, ondermeer wegens het autoritaire leiderschap van partijleider George Hueck. Marius Römer: "Ik zou de partij reorganiseren, maar dat is dus niet gelukt. Dat is de grootste mislukking van mijn politieke carrière. En niet om Hueck pijn te doen, maar ik denk dat de partij doodbloedt. De kans om met de tijd mee te gaan en te reorganiseren is niet benut en daarvoor zal men de prijs moeten betalen."

Römer wil zich bij een 'jonge dynamische partij' aansluiten. "Ik kom volgend jaar zeker terug op de lijst van een partij met mensen van goede eer en naam, die dynamisch is en jongeren een kans geeft en die georganiseerd te werk gaat. Een eigen partij? Nee. Voordat je het weet ben je van leider lijder geworden."

Bij afdeling Her- en Bijzonder Onderzoek

Weerstand tegen wapens in dienst Sociale Zaken

WILLEMSTAD — Ambtenaren van de afdeling Her- en Bijzonder Onderzoek van de dienst Sociale Zaken zijn bewapend. Het hoofd van dienst, Monte Horsford, is het daar niet mee eens, evenals het eilandsraadslid voor de MAN, Mayra Coffie. Zij stuurde een telegram aan de gezaghebber met het verzoek de wapenvergunning in te trekken.

De afdeling Her- en Bijzonder Onderzoek staat onder leiding van Glenn Albertina. De afdeling is belast met het opsporen van fraude met uitkeringen en telt enkele buitengewoon agenten van politie in haar gelederen. Deze hebben al voordat Horsford begin dit jaar als diensthoofd terugkeerde de vergunning gekregen om wapens te dragen. De reden daarvoor is volgens Horsford, dat zij werken met figuren die heel gevaarlijk zijn.

Horsford: "Maar ook de sociaal werkers werken met gevaarlijke mensen. Dus die bewapening levert natuurlijk wel de nodige discussie op binnen Sociale Zaken. Velen vinden dat het karakter van de dienst zich helemaal niet leent voor het dragen van wapens".

Horsford meent dat de afdeling Her- en Bijzonder Onderzoek eerst maar eens gestructureerd moet worden. "Op dit moment heeft die afdeling drie hoofden: de gezaghebber, een officier van justitie en het diensthoofd. Sommigen praten al over een dienst binnen een dienst. We moeten eens gaan vastleggen wat de bevoegdheden van die afdeling zijn. Maar dat is nooit gebeurd. Nu kan het gebeuren dat de afdeling een collega die betrokken is bij fraude met uitkeringen gaat aangeven bij het Openbaar Ministerie, zonder dat het diensthoofd daar iets van weet".

Begin dit jaar sloot officier van justitie David van Delft een groot onderzoek naar fraude bij Sociale Zaken af. Daaruit bleek dat er bij de dienst in het verleden veel onregelmatigheden zijn geweest, maar er was te weinig bewijs om er een rechtszaak van te maken. Zijn conclusie was dat de dienst de hand in eigen boezem moest steken en zichzelf diende te reorganiseren. Hij had vervolgens een gesprek met onder anderen Monte Horsford. Volgens Horsford zou Van Delft toen beloofd hebben om samen met het diensthoofd aan een structurering van de afdeling Her- en Bijzonder Onderzoek te werken. Dat is echter nooit gebeurd.

Volgens eilandsraadslid Mayra Coffie wordt de toestand op Sociale Zaken gekenmerkt door een jacht op het oneigenlijk gebruik van sociale middelen. "Die afdeling krijgt de meeste aandacht en dus ook de middelen. Zij hebben wel de beschikking over auto's, terwijl de mensen die op huisbezoek gaan, die niet krijgen".

■ *WILLEMSTAD - Gezaghebber Elmer Wilsoe kreeg ter gelegenheid van het bezoek van de bevelhebber van de Venezolaanse zeestrijdkrachten de onderscheiding 'Almirante Luis Brion'. De onderscheiding viel de gezaghebber ten deel in verband met zijn bemoeienissen met de stichting Luis Brion en voor zijn bijdrage aan de bevordering van de betrekkingen tussen Curaçao en Venezuela. Op de foto v.l.n.r.: Luisa v.d. Linde van de stichting Brion, de gezaghebber, consul generaal Alfredo Chaparro Osio en Diego Benitez en Rita Ferrer van het consulaat.*

Venezolaanse onderscheiding voor gezaghebber

Radiopraatje DP:

'Capriles moet onderstandtrekkers excuus aanbieden'

WILLEMSTAD — De Democratische Partij (DP) kan zich niet aan de indruk onttrekken dat het PAR-Statenlid Michèle Capriles slechts uit politieke overwegingen de gezaghebber gevraagd heeft iets te doen aan het casinobezoek van de lokale bevolking. "Anders had zij de gezaghebber wel gevraagd de zaak op een structurele manier aan te pakken in plaats van emotioneel."

Zo zei DP-Statenlid Boy Rozendal in het DP-radiopraatje van deze week in reactie op de brief die Capriles begin deze week naar de gezaghebber stuurde. "Volgens mijn bescheiden mening gooit Capriles, zoals dat binnen haar partij de gewoonte is, de zaken door elkaar, met als enig doel de sympathie van de kiezer te verwerven."

Capriles keerde zich onder meer tegen het feit dat veel onderstandtrekkers hun geld vergokken. De DP - 'die zich nooit schuldig maakt aan generalisaties' - vindt bovendien dat er onrecht gedaan wordt aan alle onderstandtrekkers 'die niet, zoals Capriles, zo bevoorrecht waren nooit armoede te kennen'. Een excuus van Capriles aan hen zou op zijn plaats zijn, vindt Rozendal.

Overigens vindt de DP het wel een goed idee dat onderstandtrekkers worden geholpen hun geld te besteden waarvoor dat bedoeld is. Daarvoor zou een sociaal plan ontworpen moeten worden. "Alleen maar het casinobezoek verbieden, is geen oplossing".

Binnen PAR twee stromingen over aanpak gokken

WILLEMSTAD — Binnen de PAR leven twee zienswijzen over het oplossen van de gokproblematiek. Terwijl PAR-Statenlid Capriles pleit voor het aan banden leggen van het lokale gokgedrag en uitbreiding van de regelgeving, zoekt PAR-Statenlid Edgar Leito het in de uitbreiding van het aantal legale nummerverkopers met zo'n 600 personen.

Het huis-aan-huis verkopen van nummertjes is een zestig jaar oude, Curaçaose folklore, zo stelt Leito. Het gaat om zo'n 600 personen, die hiermee op illegale wijze hun geld verdienen. Leito stelt voor hen te legaliseren en hen voor een vergunning honderd gulden te laten betalen. Dat levert de overheid op jaarbasis zo'n 720 duizend gulden op. Bovendien zijn de mensen dan niet meer illegaal en kan dus geld worden bespaard op de controle van illegale loterijen.

Enige jaren geleden werden de toenmalige illegale loterijen gelegaliseerd. Het gaat om zo'n 700 nummerverkopers. Sindsdien zijn er weer 600 tot 700 illegale verkopers bijgekomen. Leito zegt niet wat er over een paar jaar met de dan aanwezige honderden illegale verkopers moet gebeuren.

SER voorstander opheffen monopolies

WILLEMSTAD — De Sociaal Economische Raad (SER) schaart zich achter de regering in zijn standpunt dat de produktiemonopolies voor zeven lokale industriebedrijven dienen te worden ingetrokken. Hoewel een aantal bedrijven het zonder protectie niet zal redden, acht de SER dit onvoldoende reden om de marktbescherming onbeperkt voort te zetten. "Het afbouwen van de bescherming ligt bovendien in de lijn van het GATT-verdrag", motiveert de raad.

"Het directe gevolg van het vrije marktmechanisme zal zijn dat er arbeidsplaatsen verloren gaan. Desondanks is dit op zich onvoldoende reden om de onbeperkte protectie voort te zetten."

De SER noemt het blijven bestaan van een zekere bescherming - 35 procent in 1999 - als verzachtende omstandigheid. Ook adviseert de raad bij elke nieuwe industrie te kijken naar een eventuele aanvullende protectie wanneer dat bedrijf veel arbeidsplaatsen oplevert. Bovendien verwacht de raad dat het verlies aan banen gecompenseerd zal worden met werkgelegenheid bij de importeurs van de betreffende producten.

Het aantal arbeidsplaatsen in de lokale industrie wordt door de SER relatief klein genoemd. Bij de beschermde bedrijven werkten in 1991 bijna 1300 personen op een totaal van ruim 4000 in de gehele industriesector en 48.000 in de gehele economie van Curaçao.

Het regeringsbeleid is gericht op (gedeeltelijke) afbouw van de marktbescherming die sinds 1991 in gang is gezet. Doel is om in 1999 uit te komen op een verlaging tot circa 35 procent van het oorspronkelijke niveau van een aantal economische heffingen.

Het produktiemonopolie is tot nu toe van kracht voor Alimentos Antillanos, Antillean Paper & Plastic Co, Antillean Soap Co, Continental Milling Co, Curaçao Wire Products, Pentex Sanitary Products en Softex Products. Zij hebben een invoervergunning gekregen voor de grondstoffen: eetbare oliën, maandverband en zakdoekjes, papieren en plastic zakken, spijkers, zepen en wasmiddelen en bakkersmeel.

Het verzekerd zijn van de lokale afzetmarkt heeft geleid tot een grotere uitvoer, constateert de SER. In 1991 werd door deze bedrijven voor bijna 36 miljoen gulden geëxporteerd. Een forse groei, gezien de povere 8,5 miljoen halverwege de jaren tachtig.

In de toelichting op het landsbesluit 'intrekking produktmonopolies' stelt de regering dat zij invoerverboden van grondstoffen voor de fabricage van een aantal produkten beoogt. "De produktmonopolies zijn reeds vele jaren van kracht en de laatste zeven jaren zijn er geen produktiemonopolies meer verstrekt. Daardoor is een ongelijkheid ontstaan tussen lokale beschermde bedrijven met en zonder monopolie." Deze opvatting strookt met het streven van de regering naar liberalisering van de economie.

De SER tekent aan dat nieuwe fabrieken die men na het intrekken van de produktiemonopolies eventueel wil oprichten alleen overlevingskansen hebben indien er voldoende exportmogelijkhden voor hun produkten zijn. Hij wijst daarnaast op andere stimulerende instrumenten, zoals belastingfaciliteiten en het verruimen van de financieringsmogelijkheden bij de particuliere banken.

Daarmee schaart de SER zich achter de Discussienota Industrie 1992 van de dienst Economische Zaken waarin wordt aangedrongen op meer mogelijkheden voor het creëren van lange-termijnfinanciering voor industriële projecten door banken. "Die hebben nu eenmaal een langere aanloopperiode dan commerciële projecten."

Het betreffende landsbesluit is eind 1993 ingediend bij de SER door toenmalig staatssecretaris van Financiën Teli Pikerie en voorziet in het afschaffen van de invoerverboden op onder meer eetbare oliën, zakdoekjes, maandverband en grondstoffen voor zepen en wasmiddelen.

WASHINGTON - De Amerikaanse president Bill Clinton heeft zijn vertrouwen uitgesproken in zijn onderminister van Financiën, Roger Altman. De onderminister heeft volgens Clinton opheldering gegeven over "een incident waarbij de wet of ethische normen niet zijn geschonden".

Altmans positie staat ter discussie omdat hij in de Whitewater-affaire onvolledige informatie heeft gegeven aan het congres. Indien de onderminister wordt gedwongen af te treden, is hij de belangrijkste regeringsfunctionaris die sneuvelt in de affaire. De Whitewater-kwestie concentreert zich op een onderzoek naar mogelijke betrokkenheid van Clinton bij frauduleuze handelingen in een mislukt onroerend-goedproject in de staat Arkansas.

[illegible] de Republikeinen [illegible] na een [illegible] durende hoorzitting met Altman dat het vertrek van de onderminister onvermijdelijk is. Altman legde [illegible] af [illegible] voor het Bankcomité van de senaat.

ARUBA
AGENDA

KANTOORUREN AMIGOE
open van 08.30-12.00/14.30-17.30 uur; zaterdag gesloten.

TELEFOON
24333.
Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316 en 24508. **Pageboy 127-0379.**

TELEFAX: 22368.

BANKREKENINGNUMMER
10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE
11100 (centrale) en 11141 (informatie).

ALARMCENTRALE
115.

****

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag vóór 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

****

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter J. Croes via Dr. Horacio Oduber Hospitaal (tel.: 74300) of via Alarmcentrum (115).
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter M. Cheung via Centro Medico Dr. Rudi Engelbrecht (San Nicolas; tel.: 48833) of via Alarmcentrum (115).

****

BOTICA
(nachtdienst)
Pabao di Brug:
del Pueblo, Caya Betico Croes 48 (Oranjestad). Tel.: 21253.

****

VOOR BRANDGEVALLEN en ongelukken gelieveAlarmcentrale (tel.: 115) op te bellen.

****

CENTRO MEDICO CARABOBO
(Engelandstraat 7, tel.: 21777)
De wacht heeft dr. Lili G. Beke-Martínez, tel.: 24696.

****

WIT GELE KRUIS ARUBA ZUIGELINGENBUREAU
(Koningstraat 22, tel.: 24444)
Dagelijks geopend van 07.30-12.00/13.50-17.00 uur; maandag te Paradera (tel.: 25543) van 08.00-11.00 uur; dinsdag: San Nicolas (45906)/Noord (23425) van 08.00-11.00 uur; woensdag: Santa Cruz 28288) van 08.00-11.00 uur; donderdag: Dakota (29008), Oranjestad (23168), Savaneta (47020) en Brazil (48301) van 08.00-11.00 uur.

****

ZWANGER? STICHTING CIZKA geeft informatie en brengt u in contact met leden die zwangerschapsbegeleiding, verloskundige hulp en kraamzorg bieden. Bel 37687.

****

HOME NURSING BUREAU ARUBA
Tel.: 34321.

****

INFORMATIECENTRUM KONINGIN WILHELMINA FONDS (voor de kankerbestrijding op Aruba)
Geopend van maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30 uur - J.E. Irausquinplein 3 (juist achter de pastorie van Oranjestad).

****

NARCOTICS ANONYMOUS HELPLINE
Tel.: 38989 (24 uur per dag).

****

AIDS-HOTLINE
Vragen? Bel dan 23040/27352 tussen 07.30-12.00/13.00-16.30 uur.

****

FADA/PRIDE
(Van Walbeeckstraat 25, tel.: 32999)
Open van maandag tot en met vrijdag van 08.00-16.00 uur voor inlichtingen omtrent preventie alcohol/drugsmisbruik.

****

FUNDACION RESPETA MI
(stichting tegen seksuele misbruik van minderjarigen)
Tel.: 24433.

****

AMNESTY INTERNATIONAL ARUBA
P.O. Box 1029, tel.: 27808/48124.

****

DIERENARTSEN
P. Barendsen en T.J.M. Wools, tel.: 21720. Voor spoedgevallen buiten kantooruren tel.: 115.

****

BRIDGECLUB ARUBA ARIBA
(Tivoliclub, Wilhelminastraat 16)
Dinsdagavond om 19.30 uur speelavond. Voor opgave/informatie tel.: 24953.

****

PARKE TIRAKOCHI
(Kinderpark te Savaneta, achter kleuterschool Promé Paso)
geopend van maandag t/m zondag van 16.00-18.30 uur voor kinderen van 1-13 jaar.

****

NIEUW-APOSTOLISCHE KERK
(Goletstraat 5-A, Oranjestad)
Aanvangstijden van de diensten: **woensdag en zaterdag** om 19.00 uur.

****

FUNDACION DIABETICO ARUBANO
(J. Irausquinplein z/n, Oranjestad)
Voor informatie: tel. 21215.

****

TELEARUBA
ZATERDAG: 17.33 Movie: **Deaf Smith & Johnny Ears**; 19.03 Knight Rider; 19.51 Elsa Klensch; 20.11 CNN News; 20.31 Heart Attack; 21.17 In Search Of; 21.40 Movie: **The $ 5.20 an Hair Dream**; 23.15 Musical; 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 12.00 Cartoons; 13.00 Ripiti y Gana; 13.30 Religious Program: **Preaching a Word**; 14.30 Movie: **Heat Wave**; 16.02 Studio Sport; 17.20 Dragraces; 18.20 Movie: **A Cold Night's Death**; 19.34 Week in Review; 20.16 Health Week; 20.30 Special: **Miss Aruba Fotogenika**; 22.00 Show-Time; 23.00 CNN News; 23.20 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

MAANDAG: 15.00 Cartoons; 16.00 Flintstones; 16.23 Inspector Gadget; 16.46 Woody Wood Pecker; 17.10 Antilliaans Verhaal; 18.03 Sesame Street; 19.03 Science & Technologie; 19.18 How Things Work; 19.32 Caribscope; 20.00 Telenoticias; 20.30 Actualidad; 21.00 Leu fo'i Cas; 22.00 CNN News; 22.40 Religious Program: **El Bautismo**; 23.03 In Search Of; 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

****

ZATERDAG
DIVERSEN
SPORT
VOETBAL **(Liprof)**: 20.00 uur Estrella vs Bubali - Guillermo Trinidadstadion.

****

ZONDAG
DIVERSEN
SPORT
BASEBALL
(ABBA)
AA-klasse
10.30 uur Diario vs White Label;
14.15 uur Coastal vs Polar - San Nicolas Sportspark.

FIETSTOCHT **(Aruba Wielerbond)**: 08.00 uur start *mountain bike*-tocht bij de oude Lagopoort (Seroe Colorado) via verschillende wijken naar de finish bij Kapel Alto Vista.

****

MAANDAG
DIVERSEN
BIJBELMUSEUM: geopend op elke werkdag van 10.00-12.00 uur en zondag van 11.00-12.00 uur in de protestantse kerk.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKSMOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 0f 25111).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN 'MAN NA OBRA': elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om produkten te kopen in het oude gebouw van Bibito Pin, t/o protestantse kerk, Piedra Plat.

****

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat. 19.00 uur; zon.: 08.00 en 18.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur.
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (crèche en zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds. G.J. Dekker.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur zondagsschool; 17.30 uur ds. G.J. Dekker.

****

MEP kiest voor oppositie AVP en OLA vormen regering

ORANJESTAD — Het resultaat van de eerste informatiedag van informateur mr. Henny Eman heeft duidelijk gemaakt dat de nieuwe regering gevormd gaat worden tussen AVP en OLA. Door de MEP was reeds eerder verklaard dat gezien de verkiezingsuitslag, waarbij AVP/OLA 21.886 stemmen en de MEP 15.438 stemmen behaalden, deze partijen de nieuwe regering moeten vormen.

De bevolking heeft duidelijk voor *cambio* gekozen. Dit werd gisteren door de MEP-delegatie herhaald. Informateur Eman is na gesprek met AVP en OLA tot de conclusie gekomen dat bij deze de wil bestaat om de regering te vormen. Dat wordt dan ook de basis voor het regeerakkoord San Nicolas.

Als eerste delegatie arriveerde gisteren de AVP. Eman had de partijen in volgorde van de verkiezingsuitslag uitgenodigd. De AVP was vertegenwoordigd door Watty Vos, Marco Christiaans, Glenda Margaretha, drs. Tico Croes en ing. Gabby Werleman. Ruim een uur werd met Eman gesproken over de te vormen regering, waarbij uitgegaan werd van het programma van de AVP en dat van andere politieke partijen. Uitvoerig werd hierbij stil gestaan bij de wensen van de AVP, die in het regeerakkoord tot uiting moeten komen.

Watty Vos verklaarde na afloop dat het nu wachten is op de resultaten van de informatiegesprekken met andere partijen. Hij was van mening dat AVP en OLA als de winnende partijen, waarbij de bevolking duidelijk gekozen heeft, moeten gaan regeren. Het volk wil veranderingen. Hij herhaalde nog eens dat er verkiezingen moesten worden gehouden omdat de MEP de samenwerking met de kleine partijen ADN en PPA verbrak daar de MEP de problemen van Aruba niet meer in de hand had. "Destijds kon de MEP de problemen niet oplossen", aldus Watty Vos. "Ik verwacht niet dat de MEP het nu wel kan."

De MEP-delegatie onder leiding van Fredis Refunjol — MEP-leider Nelson Oduber vertrok naar Colombia voor de installatie van de nieuwe president — bestond verder uit Rudy Croes, Ella Tromp-Yarzagaray, partijvoorzitter Erik Dumfries en Ramon Lee. De delegatie had nauwelijks een kwartier nodig voor het gesprek met de informateur. Refunjol herhaalde dat gezien AVP en OLA de verkiezingen hebben gewonnen, de MEP in de oppositie gaat. Mocht een van de partijen, OLA of AVP, de hulp van de MEP nodig hebben, dan is de partij daartoe bereid. De MEP is nooit voor regeringsverantwoordelijkheid weggelopen. Wat de afwezigheid van MEP-leider Oduber betreft merkte Refunjol nog op, dat bij de MEP alle leden medeverantwoordelijkheid voor het partijbeleid dragen.

Tenslotte ontving Eman de delegatie van de OLA bestaande uit Glembert Croes, dokter Lili Beke, Willem Vrolijk, mr. Noris Lis-Donata, drs. C. Wilson en secretaris-generaal Ruth Lejuez-Laclé. Croes herhaalde zijn mening dat de grote partijen Aruba moeten gaan regeren en dat zijn partij niet pretendeert een sleutelpositie te spelen en dat het algemeen belang van Aruba op de eerste plaats komt. OLA is bereid haar medewerking te verlenen. In de OLA-partijraad werd besloten dat men bereid is mede regeringsverantwoordelijkheid te dragen. De partij is bereid om met de AVP na te gaan of er samengewerkt kan worden in een nieuwe regering. Croes herhaalde nog eens de wensen van de partij waarbij het intrekken van de maatregelen en extra aandacht geven aan de financiële problemen van Aruba.

Nu officieel bekend is dat MEP de voorkeur geeft in de oppositie te gaan, komen de commissies van AVP en OLA dit weekeinde bijeen om een principe-overeenkomst te bereiken, welke maandag ondertekend kan worden. Eman verklaarde dan dat het eerste deel van de informatie wordt afgesloten en hij aan gouverneur Koolman verslag gaat uitbrengen. Daarna gaan AVP en OLA verder om een regeerprogramma samen te stellen. Hieraan zullen ook vertegenwoordigers van de diverse groeperingen, voornamelijk werknemers en werkgevers, deelnemen omdat iedereen weet dat er belangrijke veranderingen moeten komen. Ondermeer het levensniveau van de bevolking verbeteren. Eman verwacht dat eind van deze maand de nieuwe regering is gevormd.

De oude Staten moeten plaats maken voor de nieuw gekozen leden, waarna de nieuwe regering zitting kan nemen. Eman stelde dat ondanks het feit dat de MEP heeft meegedeeld niet aan de formatie van een nieuwe regering te willen deelnemen, hij de MEP op de hoogte zal houden. Eman meent dat het belangrijk is dat de partij die in de oppositie gaat op de hoogte wordt gehouden van de ontwikkelingen. Weliswaar vormt de MEP geen deel van de nieuwe regering maar wel van de nieuwe Staten. Hij benadrukte dat in verband met staatkundige beslissingen de medewerking van de MEP vereist is.

Eman verwacht dat ook op dit gebied een nieuw tijdperk tegemoet kan worden gezien, waarin de oppositie niet meent de vijand te zijn, maar dat de oppositie controle uitoefent op een goed functionerende regering. De nieuwe regering zal zich op dit standpunt stellen en daarom wordt de MEP nu op de hoogte gehouden van de formatiebesprekingen. De reactie van de MEP hierop was positief.

Premier Oduber naar Colombia

■ *ORANJESTAD — Premier Nelson Oduber is vergezeld van zijn echtgenote Glenda Oduber-Croes en chef-protocol Atan Lee naar Bogotá, Colombia, vertrokken. Premier Oduber vertegenwoordigt de Koninkrijksregering bij de installatie van de nieuwe Colombiaanse president Ernesto Sampér.*

Het is een gewoonte dat bij dergelijke gelegenheden in Latijns-Amerika de premier van de Nederlandse Antillen of premier van Aruba de Koninkrijksregering vertegenwoordigt. De installatie vindt dit weekeind plaats. Maandag zal Oduber een gesprek met de nieuwe president hebben. Hierbij zal hij, vergezeld van de Nederlandse ambassadeur in Colombia de nadruk leggen op de samenwerking van beide landen.

Persmensen van SIP vergaderen op Aruba

ORANJESTAD — Van 7 tot 11 augustus wordt in Americana Aruba hotel een seminar voor directieleden van Centro Tecnico di Sociedad Interamericana di Prensa (SIP) gehouden, welke wordt bijgewoond door 125 directieleden van kranten in Latijns-Amerika. De *Amigoe*, die lid van de SIP is, wordt hierbij vertegenwoordigd door directrice Ingrid de Maayer.

Van Aruba wordt deelgenomen door vertegenwoordigers van *The News*, *Diario* en *Bon Dia*. De oprichter/eigenaar van *The News* Gerard Schouten heeft zich vele jaren ingezet om een SIP-bijeenkomst naar Aruba te brengen.

Zondag vindt een *bon bini*-receptie plaats in het Americana hotel. Voor de opening was premier Nelson Oduber uitgenodigd, maar aangezien deze in het buitenland verblijft verricht minister ing. Edison Briesen de opening. Met een diner wordt donderdagavond de bijeenkomst gesloten.

Tijdens het seminar komen belangrijke onderwerpen ter sprake in het belang van uitgeven van een krant. Hiervoor werden enige sprekers van de North Western University uitgenodigd, waaronder professor Hervey Juris en John M. Lavine. Zij spreken over onderwerpen als: onkosten en uitgaven, redactie en publiciteit. Voorts spreekt Mike Smith over de toekomst van de kranten alsmede hoe de kranten hun lezers tevreden kunnen stellen.

Bij het samenstellen van het programma werd medewerking verleend door Walyras nv onder leiding van Yvonne Kromhout.

■ *ORANJESTAD — Minister van Justitie en Sportzaken Rudy Croes voldeed aan een van de beloftes, waarop hij zijn verkiezingscampagne baseerde. In zijn streven drugs te bestrijden overhandigde minister Croes vrijdagmorgen cheques aan vertegenwoordigers van de FADA/PRIDE, SAMBA en CREA, die zich op dit gebied inzetten. De bewindsman bedankte hierbij de sponsers die de cheques mogelijk maakten.*

Voedingsonderzoek wijst uit: 52% Arubanen te dik

ORANJESTAD — Het onderzoek over het overgewicht en de voedingsgewoonten op Aruba, dat door de Gezondheidsdienst onder leiding van drs C. Kock en S. Kappel, diëtiste bij de Bedrijfsgezondheidsdienst (BGD), werd verricht, geeft aan dat 52 procent van de Arubaanse bevolking tussen de 21-64 jaar te zwaar is met een risico voor hun gezondheid.

Het onderzoek werd van 1991-1993 gehouden en had als doel informatie te verzamelen over de voedingsgewoonten op Aruba en de verbanden hiervan met het overgewicht. Bestaande kennis over voeding en gezondheid werden hiernaast ook onderzocht.

Bij het verzamelen van de gegevens werden twee methodes toegepast. Een kwalitatieve studie, waarbij vragen in enquêtevorm werden gegeven. Een totaal van 249 volwassenen tussen de 21-64 jaar, beantwoordden de vragen over gezondheid, houding en mening over gewicht, voedingsfrequentie, lichamelijke activiteiten en gaven hun antropometrische maten, zoals lengte op.

En een kwantitatieve studie, waarbij meer gedetailleerde gegevens over voeding binnen de 48 uur werden verzameld. Twee dagen lang moesten de deelnemers soort voeding en plaats van gebruik nauwkeurig noteren. Aan deze studie namen 91 volwassenen deel.

Gebaseerd op een specifieke maat, genaamd Body Mass Index, die gewicht aan de hand van lengte weergeeft, is 52 procent van de Arubaanse bevolking te zwaar.

Uit het onderzoek is tevens gebleken dat personen met een overgewicht meer gezondheidscomplicaties, zoals last van hoge bloeddruk en suiker in het bloed hebben. Overgewicht verhoogt de mogelijkheden van andere chronische ziektes, zoals hart en bloedvaten en kanker.

Een van de gevolgen van overgewicht is de accumulatie van vet bij de taille, genaamd *appel* en accumulatie van vet bij de heup, *peer* genoemd. Studies hebben aangetoond dat *appel*-figuren meer risico's lopen aan hart-, bloedvaten- of suikerziekte te gaan lijden. Op Aruba hebben 47 procent een *appel*-figuur en slechts tien procent heeft een normaal gewicht. Hiervan is het grootste gedeelte vrouwen.

Bijna 71 procent van de bevolking doet niets of vrijwel niets in hun vrije tijd aan sport of andere activiteiten. Mannen doen meer lichamelijke bewegingen dan vrouwen, terwijl sport meer bij de jongeren wordt beoefend. Actievere personen hebben minder problemen met hun gewicht met als consequentie minder last van een *appel*-figuur. Door studies is gebleken dat lichamelijke oefeningen de meest effectieve manier is om gewicht te verliezen.

Een andere interessante resultaat van het onderzoek is dat de mensen op Aruba zich over het algemeen veel 'magerder' vinden dan ze in werkelijkheid zijn. Personen die vinden dat ze een normaal gewicht hebben zijn in vele gevallen te zwaar, terwijl de mensen die zich 'heel dik' vinden in werkelijkheid een zwaarlijvigheidsprobleem hebben.

Veel vlees en meelprodukten en weinig groenten worden als voeding gebruikt. De hele dag worden *snacks* (meestal met veel vet) gebruikt. Meer dan de helft van de bevolking eet eenmaal per week buitenshuis. Vergeleken met het eten thuis bevat dit meer calorieën, vet, koolhydraten en cholesterol. Deze maaltijden worden vooral in het weekeinde genuttigd.

Gezondheidsdienst is bewust dat het percentage met overgewicht zeer hoog is en kent de gevolgen die dit met zich meebrengt. Samen met andere instanties, die hierbij baat hebben zal er nu gewerkt worden aan strategiëen om de bevolking bewust te maken, informeren en op te voeden in zake een gebalanceerde voeding

Twee toeristen uit zee gered

ORANJESTAD — Twee leden van het Amerikaanse basketbalteam die op Aruba enige wedstrijden spelen, Scott Hudson en Steve Hudson, kwamen op zee met hun *waverunner* in problemen doordat van een van de apparaten de brandstof opraakte. Getracht werd het apparaat op sleeptouw te nemen, doch dit mislukte en men begon af te drijven. Het jacht van Crystal Casino slaagde er in beide personen uiteindelijk veilig aan wal te brengen.

Nadat door het watersportverhuurbedrijf Deporte Aquatico alarm was geslagen dat twee *waverunners* niet waren terug gekeerd werd een zoekactie ingezet. De politieboot PB-1 ontbrak hierbij, doch met behulp van de helikopter en het jacht van Crystal Casino werden de jongens spoedig gevonden en aan wal gebracht.

INGEZONDEN

Bedrijven en politiek

DAT BEDRIJVEN politieke partijen sponseren is niet onbekend. Volgens de heer O.S. Henriquez was Coastal hoofdsponser van een politieke partij.

Nu we toch over 'bedrijven sponsers' hebben kunnen we ook wel de rest met naam en toenaam melden: zoals het Mansur-concern, het Emanconcern en nog meer? En die hebben zeker niet alle politieke partijen gesponserd, anders hadden we toch meer campagnegeld van de PPA gemerkt zoals de AVP dat tentoon heeft gespreid. De heer O.S. Henriquez spreekt over respect, een woord dat veel gebruikt wordt in bepaalde gelederen. De betekenis hiervan moet eigenlijk in praktijk worden gebracht.

Anyhow, het zal weer veel geschreeuw maar weinig wol zijn. Wol wat is dat?. Mijn dank voor de aandacht.

E.E. POIESZ ODUBER
Aruba

Meditatie weekend

ORANJESTAD — Centro Pastoral Aruba organiseert opnieuw een meditatie-weekeinde onder leiding van Maria Muller. Geïnteresseerden vanaf 16 jaar kunnen hieraan deelnemen.

Dit meditatie=weekeinde vindt plaats in Centro Pastoral te Santa Cruz vanaf vrijdag 19 augustus 19.30 uur tot zondag 21 augustus 17.30 uur. Het verdient de voorkeur te blijven overnachten, ofschoon niet noodzakelijk. Onkosten per persoon is 60 florin.

Deelnemers dienen zich in te schrijven vóór donderdag 11 augustus met vooruitbetaling van 30 florin. Voor verdere inlichtingen telefoon 58378.

ORANJESTAD — Advocaat mr. A. Moenir-Alam heeft in een brief aan de officier van justitie op Aruba verzocht maatregelen te treffen tegen de illegale exploitatie van het pokerspel onder de naam Caribbean Stud Poker dat op Aruba in de casino's wordt gespeeld. Het patent voor dit spel in de Verenigde Staten behoort toe aan Caribbean Stud Enterprises Inc. Las Vegas.

Op Aruba echter is dit spel en haar patent niet ingeschreven op het Bureau Intellectuele Eigendommen. De *Amigoe* komt maandag uitvoerig op dit verzoek terug.

Deining bij Amsterdamse topclub na PSV-transfer

Ajax-trainer Louis van Gaal roemt PSV voor miljoenenaankoop Ronaldo

AMSTERDAM — Op de jaarlijkse persdag van Ajax leek PSV centraal te staan. De Amsterdammers raakten vrijdag niet uitgepraat over het grote offensief van de concurrent op de spelersmarkt en in de media. Hoewel het zelfvertrouwen bij de landskampioen onveranderd groot is, heeft de Brabantse koopwoede toch enige deining in de Ajax-gelederen veroorzaakt. Met name de sensationele transfer van het Braziliaanse wonderkind Ronaldo, in wie ook trainer Louis van Gaal sterke interesse had, zorgde voor de nodige animositeit in de Meer.

Het bestuur van Ajax reageerde zich op ludieke wijze af op de plotseling zo daadkrachtige collega's uit Eindhoven. De koddige videoshow van voorzitter Bill 'Hurricane' Maeyer, dinsdag tijdens de persdag van PSV, had Michael van Praag en zijn kameraden op een idee gebracht. Onder het motto "wat zij doen, kunnen wij ook, maar dan anders", besloot de gecultiveerde voorzitter in de benauwde perskamer een toneelstukje op te voeren.

"Iedereen van harte welkom en Joop, graag de eerste dia", sprak Van Praag opgewekt. Na een nietszeggend beeldje werd vervolgens een uur lang het hele dia-apparaat niet gebruikt. Totdat Van Praag het tijd vond om af te ronden. "Iedereen bedankt en Joop, graag de laatste dia", zei hij met een duivels lachje. "Komt voor elkaar meneer Maeyer, eh sorry, Van Praag", luidde het ingestudeerde antwoord. Waarna de tekst "bedankt voor uw komst" verscheen en het bestuur van Ajax gillend van de lach opstapte. Humor heelt de gekwetste ziel, ook in Amsterdam.

Eerder was Van Gaal serieus en genuanceerd ingegaan op het PSV-gevaar. "Dank zij al die aankopen in Eindhoven zijn wij dit seizoen extra attent", onderstreepte de directeur Betaald Voetbal. "PSV heeft goed ingekocht, maar een garantie op de titel kun je niet kopen. In de praktijk, dus op het veld, moeten de ambities worden waargemaakt."

INVESTERINGEN

Van Gaal noemde de enorme investeringen van PSV, dat ongeveer twintig miljoen gulden in zeven nieuwe spelers stak, zelfs positief voor het betaalde voetbal in Nederland. "Hoe meer topspelers in de eredivisie, hoe hoger de kwaliteit en hoe groter de weerstand. Daar kan Ajax alleen maar beter van worden. Daarom ben ik ook absoluut niet jaloers op PSV. Ik heb juist een selectie waarop andere clubs jaloers moeten zijn. Met deze ploeg zijn we namelijk kampioen geworden..."

De succesvolle coach van Ajax, die aan zijn vierde seizoen als hoofdtrainer begint, liet geen twijfel bestaan over zijn gedachten omtrent Ronaldo. "Ik ben zeer teleurgesteld dat hij naar PSV is gegaan", sprak hij op gewichtige toon. "Ik had hem graag gehad. Het mocht helaas niet zo zijn. Dat neemt niet weg, dat in de technische staf en zeker bij Van Gaal veel twijfel leefde over de ontwikkeling en aanpassing van een jongen van zeventien jaar die in een volstrekt andere cultuur wordt geplaatst. Dat is misschien het enige pluspunt in deze zaak. PSV zit met dat probleem opgescheept, Ajax niet."

Penningmeester Van Os, die eind mei naar Brazilië afreisde om Ronaldo te strikken, ontkende dat Ajax en PSV door de Cruzeiro-voorzitter in de transferbesprekingen tegen elkaar waren uitgespeeld. "Wij hebben destijds in Brazilië een aanzienlijk bedrag voor Ronaldo geboden. We hebben onze prijs neergelegd en zijn terug naar huis gegaan. Het bestuur van Cruzeiro vertelde dat nog geen zaken gedaan konden worden. Daarna hebben we ons vrijblijvend opgesteld en niets meer uit Brazilië vernomen. Of wij hem voor de PSV-prijs (zes miljoen dollar) hadden willen hebben? Daarop geef ik geen commentaar."

Met tweede doelman Fred Grim als enige aankoop, als vervanger van de pure Ajacied Stanley Menzo (PSV), was Van Gaal snel klaar met het noemen van de nieuwelingen in zijn A-selectie van twintig man. Reiziger, Reuser en Kluivert zijn vanuit de befaamde Ajax-school naar het keurkorps doorgesluisd. Met de promotie van het trio houdt Van Gaal een Amsterdamse traditie in stand. "Nergens ter wereld krijgt talentvolle jeugd zoveel kans als bij Ajax, nergens ter wereld is het vertrouwen in de eigen opleiding zo groot als bij Ajax. Die reputatie houden we elk seizoen weer hoog."

Van Gaal gaf toe dat hij met zijn gok op de jeugd een risico heeft genomen, zeker gezien het zware en overvolle programma in binnen- en buitenland. "Ik heb bewust voor deze oplossing gekozen", lichtte hij toe. "Er is geld genoeg om gearriveerde spelers aan te trekken, maar het is altijd maar afwachten of ze in het Ajax-systeem mee kunnen."

De Amsterdamse oefenmeester: "En om ervaren en dure jongens op de bank of de tribune te plaatsen, ligt in de Nederlandse cultuur moeilijk. Zelf heb ik er ook steeds weer problemen mee. Als zelfs een superprof als Stefan Pettersson een onzekere rol als reserve eigenlijk niet aankan, dan zegt dat alles over de mentale schade die wordt aangericht. Daarom vertrouw ik liever op jonge gasten. Die kunnen nog geen basisplaats eisen."

■ *WILLEMSTAD - Een groep enthousiaste lopers van de douane heeft met succes deelgenomen aan de Nijmeegse vierdaagse. Dit jaar deden diverse groepen uit Curaçao mee aan dit loopfestijn waaronder ook een delegatie van de bewakingsdienst SKS. Op de foto: de douanemannen poseren voor het Antillenhuis met gevolmachtigd minister Carel de Haseth en direkteur Heinz Davelaar (geheel rechts).*

Kanavy wint Endurance Race op paard Pieraz

DEN HAAG — De beste atleten onder de paarden liepen de Endurance. Honderdzestig kilometer marathon in stap, draf of galop vergden het uiterste van de conditie van dier en mens. Kanavy op het paard Pieraz won die competitie. De medische controle is streng, de mens bepaalt wanneer het tijd wordt te stoppen. De grootste zorg van de 99 deelnemers aan dit meest extreme onderdeel van de wereldruiterspelen betrof de hitte. Donderdag zweette heel Den Haag, 's nachts zorgde een hevig onweer voor de welkome verfrissing, vrijdag was het aangenaam.

De vrees voor onverantwoorde risico's werd er mede door verzacht. De 15.000 kilo ijs, die de organisatie ter afkoeling had laten aanrukken, vond niettemin gretig aftrek. In de Endurance wordt de gezondheid van het paard voorop gezet. Bij de zogenoemde *vetgates*, na elke 40 kilometer in het parcours ingebouwd, staan de dierenartsen in rijen klaar.

Een te hoge hartslag of te veel uitdrogingsverschijnselen en de race is afgelopen. Het overkwam vrijdag een van de drie Nederlandse rijders, Geert-Jan de Boer. Zijn paard was op het Malieveld te opgewonden, de hartslag kwam niet binnen een half uur onder de 62 slagen.

Paulette Stannard had die problemen niet. De Nieuwzeelandse meldde zich als eerste bij *vetgate* nummer drie, in Katwijk aan zee, na zo'n 100 kilometer. "Ik begin moe te worden", vertrouwde ze enkele fietsers kort daarvoor toe. "En mijn paard ook." Maar beiden bleven royaal onder de grens van het toelaatbare. Stannard kon haar weg vervolgen.

Voor de Nieuwzeelandse is paardrijden dagelijks werk. Ze runt thuis een grote schaapskudde en de afstanden in Waikuku zijn groot. "Ik kom daar nooit een mens tegen." Tussen Den Haag en Noordwijk is dat anders, de rijd(st)ers werden aangemoedigd door massa's toeristen. Hun reacties waren soms verbaasd, maar meestal vol bewondering.

Het was opvallend hoeveel amazones de Endurance rijden. Volgens Stannard is het hoe en waarom simpel uit te leggen. "Vrouwen zijn overal het beste in." En wat serieuzer: "De vrouw heeft gewoonlijk meer vrije tijd. De man werkt, wij kunnen veel trainen." De emancipatie is kennelijk nog niet doorgedrongen tot Nieuw-Zeeland.

Stannard had in de verplichte pauze van veertig minuten nauwelijks tijd zelf op adem te komen. Het paard moest worden verzorgd. Voeren, masseren, liefkozen, drenken. Water, vooral heel veel water. Ook de edele delen van het paard werden, keurig onder een deken verstopt, vertroeteld.

De verzorgers gaven de dieren onderweg wortels. Voor de rijders lagen pakjes liga en komkommers klaar. De Limburger Lei Romer had onderweg vijftien helpers geposteerd. Zelf kreeg hij kramp, zijn paard liep door alsof er niets aan de hand was. Ook Jannet van Wijk, de enige vrouw van het Nederlandse drietal, was optimistisch het Zuiderpark te zullen halen. Haar paard Marlou is al zestien jaar oud, maar nog topfit. Voor de Nederlanders was deelnemen belangrijker dan winnen.

Voor de Canadese Julie Saunders was het wereldkampioenschap na 46 kilometer voltooid verleden tijd. Haar paard Duke werd bij de eerste *vetgate* afgekeurd. De 13-jarige ruin had vijf zakken infuus nodig om weer te herstellen. Aan de zadelrug viel niets meer te doen. Duke vertoonde een chronische uitholling overdwars. "Maar met een doorgezakte rug kan een paard nog heel goed sporten, hoor", suste mevrouw Stoel, veterinaire van dienst. "Een mens met een slechte rug wordt toch ook niet afgekeurd. Bij een paard is er dan nog maar een mogelijkheid. Afmaken en opeten. En dan is dit toch beter?"

Frank Rijkaard bedankt ook voor Oranje

AMSTERDAM — Frank Rijkaard heeft vorige maand bij het WK in de Verenigde Staten zijn laatste interland gespeeld. De bijna 32-jarige middenvelder van Ajax ziet voor zichzelf geen toekomst meer bij het Nederlands elftal.

Na Ronald Koeman en Jan Wouters, die meteen na de nederlaag tegen Brazilië (2-3) voor Oranje bedankten, is Frank Rijkaard de derde routinier op wie bondscoach Dick Advocaat geen beroep meer kan doen.

De voormalige sterspeler van AC Milan, die 74 keer voor het nationale team uitkwam, sprak vrijdag van een logische beslissing. "Ik ga aan mijn laatste seizoen als profvoetballer beginnen", legde Rijkaard uit.

"Dan is het niet zinvol om bij Oranje door te gaan, aangezien de kwalificatieperiode voor het komende EK in Engeland twee jaar duurt. Advocaat heb ik van mijn standpunt nog niet op de hoogte gebracht. Dat vind ik eigenlijk niet nodig."

VOETBAL / MÜNCHEN — Landskampioen Bayern München verdient in de Bundesliga het meeste aan shirtreclame. Sponsor Opel betaalt zes miljoen gulden voor de naam op het tricot.

VOETBAL / MILAAN — AC Milan is de oefenserie voor de start van het seizoen begonnen met een nederlaag. De Europese kampioen verloor met 0-1 van Reggiana.

Russen blijven heersen op de Goodwill Games

ST. PETERSBURG — Na alle ergernis, ongerief en pech staat in de slotfase van de derde Goodwill Games zowaar de sport weer voorop, met veel Russisch succes. Het met behulp van de metrokoeling bereide ijs hield het in het Joebileinicomplex. Oermanov won het kunstrijden bij de mannen, Misjkoetionok en Dmitrijev vormden het beste paar. De Russische volleybalsters mepten de Amerikaansen geheel weg in de eindstrijd.

Met turners als Alexej Nemov (Rus) en Grigori Misjoetin (Oek) bleef het niveau onveranderd hoog. Dat al schitterden ze bij het tweede gedeelte van de toestelfinales beduidend minder. En vrijdag konden zelfs de zeilers het water op. Tegen de weersvoorspellingen in stond er wind in de Finse golf.

De tweestrijd tussen Rusland en de Verenigde Staten, de oorspronkelijke grootmachten waarvoor Ted Turner de Vriendschapspelen in de eerste plaats had bedoeld, mocht in het volleybaltoernooi voor vrouwen geen naam hebben. De Russinnen waren oppermachtig: 15-8, 15-10 en 15-4. De Amerikaansen hadden alleen het genoegen twee *matchpoints* weg te werken. Nederland beëindigde het toernooi als zevende. De vrouwenploeg van bondscoach Bert Goedkoop won in de laatste wedstrijd met 3-1 van Peru: 15-7, 14-16, 15-11 en 16-14.

Misjoetin bracht zijn goudoogst op drie medailles, even veel als Nemov, door volgens de jury de beste paardsprong te tonen. Zeskampwinnaar Nemov was vrijdag minder bij de les. De Rus van de toekomst viel van het rek. Zijn landgenoot Alexej Voropajev nam de honneurs waar door het onderdeel te winnen. Jevgeni Sjabajev, de derde Rus van de harde kern, won goud op de brug. Op de hoogste tree van het ereplatform kreeg hij wel gezelschap van de Chinees Dun Chjon.

De Russen domineerden ook het kunstrijden. Alexej Oermanov schaatste rond zoals van een Olympisch kampioen mag worden verwacht. Met zijn hoge drievoudige sprongen scoorde hij 5,8 en 5,9. Het missertje bij de laatste drievoudige flip werd hem door de beoordelingscommissie vergeven. Todd Eldridge (VS) en Philippe Candeloro (Fra) kregen respectievelijk zilver en brons.

Bij de vrouwen is Surya Bonaly de favoriete. De donkere Française hield bij het technisch programma de Russin Olga Markova achter zich. Het paarrijden was een Russische aangelegenheid. Natalja Misjkoetionok en Artoer Dmitrijev, al eerste na het eerste onderdeel, waren onnavolgbaar. De zeven juryleden gaven voor de artistieke impressie unaniem 5,9. Marina Eltsova/Andrej Boesjkov en Evgenja Sjisjkova/Vadim Naoemov mochten zich aan de Goodwill-kampioenen spiegelen.

Indurain stort zich op race tegen het uurwerk

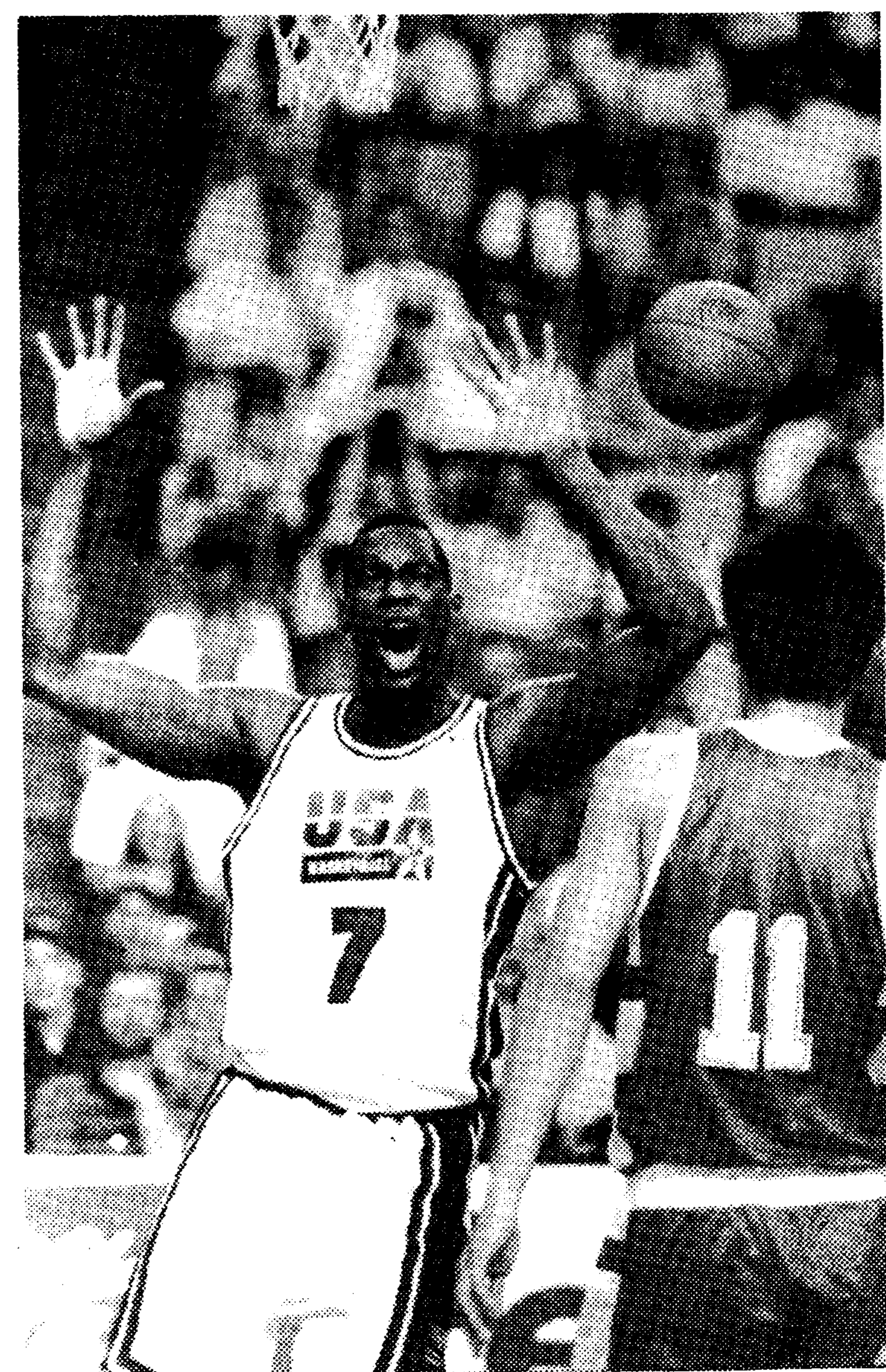
SAN SEBASTIAN — De wereldbekerklassieker San Sebastian naar San Sebastian op zaterdag, zondag nog een keer aan de start in de Subida a Urciola en daarna gaat de blik op het werelduurrecord. Miguel Indurain gaat zich na het weekeinde intensief voorbereiden op de race tegen het uurwerk, die hem hoogst waarschijnlijk in de tweede helft van augustus voorbij de 52,713 kilometer van de Schot Graeme Obree moet brengen.

"Zondag zet ik mijn wegfiets aan de kant en staat alles in het teken van het het uurrecord", verklaarde Miguel Indurain een dag voor de wereldbekerklassieker in San Sebastian. Als Indurain zijn onderneming van een uur tegen de klok doorzet, laat hij het wereldkampioenschap op Sicilië schieten.

De nummer twee van het vorige mondiale kampioenschap in Oslo heeft nog geen definitieve beslissing genomen. Na zijn vierde Tourverwinning reed hij twee criteriums en trainde hij vervolgens wel op de weg. "Maar niet meer dan honderd kilometer per dag. Mijn voorbereiding op het WK zal dus minimaal zijn. Misschien dat ik kies voor het wk tijdrijden. Maar ook die beslissing zal afhangen van de datum waarop ik het uurrecord ga aanvallen. En mijn conditie na een dergelijke poging."

Veel ervaring op de piste heeft de 30-jarige Bask niet. Maar daar tilt hij niet al te zwaar aan. Waar hij zijn gebrek aan ervaring gaat oppoetsen, staat ook nog niet vast. "In Tafalla, dicht bij woonplaats Villava, is een piste. Maar die is niet overdekt." San Sebastian en Bordeaux beschikken wel over een dergelijke accommodatie. "Een van die laatste twee zal het wel worden. De omstandigheden zijn daar beter."

De Pinarello-fiets waarmee de Spanjaard het uurrecord wil aanvallen, is gereed. Indurain heeft er nog niet op gereden. "De fiets verschilt behoorlijk van wat ik gewend ben tijdens de tijdritten op de weg." Slechts de stuurbreedte en de hoek van de pedalen zijn door hem getest. "Verder kan ik er nog weinig over zeggen."

■ *HAMILTON — Het WK-basketbal is in volle gang in de Canadese plaats Hamilton. De Amerikanen wonnen hun tweede wedstrijd in groep A. De Chinese basketbalselectie werd met de score van 133-77 vernederd. Op de foto schreeuwt Shawn Kemp het uit van plezier nadat hij twee punten scoorde voor de VS.*

SPORT

AGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(Bonamweg 49, Brievengat)
(Tel.: 376620/376626)
zwembad:
open van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

PISINA BENNIE LEITO
(Gouverneur Van Slobbeweg z/n. Rif)
open voor publiek-zwemmen **vakantieperiode** juli-augustus (toegang kinderen t/m 14 jaar één gulden en volwassenen twee gulden): maandag t/m vrijdag van 09.00-14.00 uur; zaterdag en zondag van 14.00-17.00 uur.

SENTRO DI BARIO JANWE
dammen:
elke donderdag van 15.00-18.00 uur damles en -training voor de jeugd vanaf acht tot achttien jaar.
schaakvereniging Janwé:
elke zaterdag van 09.00-12.00 uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf zeven tot 23 jaar.

SKOL DI DAM STRATEGIA
elke donderdag van 19.30-23.00 uur in Sentro di Bario Janwé.
elke zaterdag van 09.00-12.00 uur in IPK-gebouw (naast Martinus mavo, Plasa Brion.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

ZATERDAG

JEU DE BOULES
(Club Union Boneriano)
09.00-24.00 uur vervolg toernooi - **Club Union Boneriano** (Maracaiboweg 9).

ZONDAG

BASEBALL
(Federashon di Beisbòl di Kòrsou)
AA-klasse
best-of-five
14.30 uur Royal Scorpions vs Groot Kwartier Stars - **Tio Daou Ballpark**.
A-klasse
10.30 uur CPS Athletics vs Mahuma Tigers;
14.30 uur Sta. Maria Blue Jays vs Azucar - **Bonam-veld**.
TAFELTENNIS
(Curaçaose Tafel-Tennis Bond)
11.00 uur vervolg Curaçaose kampioenschappen (jeugd dames/heren) - **Sentro di Rekreo Irene Moreno** (Suffisant).

SCHAKEN
(Nederlands-Antilliaanse Schaakbond)
jeugdkampioenschap 1994
09.00 uur eindrondes - **Curaçao Beverage Bottling Company** (Coca Cola-fabriek).

JEU DE BOULES
(Club Union Boneriano)
09.00-14.00 uur vervolg int. toernooi;
15.00 uur prijsuitreiking - **Club Union Boneriano** (Maracaiboweg 9).
VOETBAL
(Federashon di Futbòl Kòrsou)
Stadion dr. Antoine Maduro:
14.00 uur **(tweede divisie)** CD Porta Blanco vs Charo Stars;
16.00 uur **(eerste divisie)** Undeba vs CH Mahuma.
Sentro Deportivo Kòrsou:
16.00 uur **(tweede divisie)** Vesta vs Juventut Westpunt;
18.00 uur **(eerste divisie)** Jong Holland vs Centro Dominguito.
(Quick '60)
veteranen
10.00 uur Quick '60 vs DTS;
10.35 uur Abrahamz vs Bandolino;
11.10 uur Willemstad vs Marine;
11.45 uur Angua vs Sithoc;
12.20 uur Quick '60 vs Abrahamsz;
12.55 uur DTS vs Bandolino;
13.30 uur Willemstad vs Angua;
14.05 uur Marine vs Sithoc;
14.40 uur Quick '60 vs Bandolino;
15.15 uur DTS vs Abrahamsz;
15.50 uur Willemstad vs Sithoc;
16.25 uur Marine vs Angua;
17.00 uur nummer 2 poule A vs no. 2 poule B;
17.35 uur nummer 1 poule A vs no. 1 poule B;
18.45 uur prijsuitreiking - **Semikok**.

SOFTBAL
Slowpitch
Liga Amistad 1994
10.00 uur Logan vs Carpatula;
12.00 uur Exito vs Happy Time;
14.00 uur Nos ku Nos vs Nos Ambiente;
16.00 uur Blue Marlins vs Caterpillar - **Cirilo Chirino Ballpark** (Groot Kwartier).
Torneo Koktel
11.00 uur aanvang toernooi - **Don Nicho Hurtado Ballpark** (Pater Euwensweg).

Misschien toch Grand Prix van Italië

ROME — De kans dat de Grand Prix van Italië voor Formule I wagens op het circuit van Monza op 11 september wordt verreden, is vrijdag weer toegenomen. Het Italiaanse parlement heeft een door milieuactivisten bekritiseerd plan goedgekeurd om ruim 100 in plaats van 524 bomen rond de zogenaamde *great curve* te laten kappen.

De Italiaanse Autosport Federatie (CSAI) besloot vorige maand de organisatie van de wedstrijd terug te geven, omdat de circuitdirectie geen kans zag de sinds het verongelukken van Ayrton Senna en Roland Ratzenberger verscherpte veiligheidseisen uit te voeren.

De Vereniging van Grand Prix Coureurs (GPDA) wilde dat de race doorgang zou vinden en adviseerde de circuitdirectie ruim 500 bomen te laten verwijderen. Het Italiaanse ministerie van Cultuur en Milieu gaf hierVoor geen toestemming. Voor 100 bomen wel.

Nederlandse landskampioen boert goed

Ajax boekt 28 miljoen gulden aan inkomsten

AMSTERDAM — Ajax staat dik in de plus. Het geld stroomt de laatste jaren binnen bij de landskampioen, die elk seizoen in financieel opzicht records breekt. "Het gaat Ajax bijzonder goed voor de wind", sprak voorzitter Michael van Praag vrijdag niet zonder trots. De ook al glimmende penningmeester Arie van Os strooide achteloos met enkele cijfers. Daaruit bleek dat Ajax vorig seizoen 28 miljoen gulden aan inkomsten had.

De forse stijging, 2,5 miljoen meer dan in het seizoen 1992/93, was vooral te danken aan de hogere recettes bij de vele thuiswedstrijden in het ruime Olympisch stadion. Over de nettowinst deed Arie van Os geen uitspraak. Ruim de helft van de inkomsten (56 procent) kwam uit directe bron (recettes, seizoenkaarten, VIP-boxen), de rest kwam uit indirecte hoek (reclame, sponsoring, televisierechten).

"We kunnen het geld heel goed gebruiken", stelde Van Os, die vorig jaar bij de Italiaanse transfers van het trio Bergkamp/Jonk/Vink tientallen miljoenen guldens kon bijschrijven. "De bouw en inrichting van het nieuwe stadion in Amsterdam vergen een grote investering van Ajax. Nu al kan ik zeggen, dat wij over twee jaar ons nieuwe complex financieel gezond zullen betreden."

Komend seizoen werkt Ajax met een recordbudget van 28 miljoen gulden. PSV zit een paar miljoen onder dat bedrag en heeft bovendien daarin de totale exploitatie van het stadioncomplex inbegrepen. De nieuwe begroting van Feyenoord schommelt waarschijnlijk rond de twintig miljoen. De KNVB-bekerhouder ontvouwt dinsdag in Rotterdam de financiële plannen.

De fikse verhoging van het budget wordt bij Ajax mogelijk gemaakt door het nieuwe contract met shirtsponsor ABN-Amro, de komst van drie nieuwe co-sponsors en door de deelneming aan de Champions league. De Amsterdammers zijn daarin verzekerd van drie thuiswedstrijden in het Olympisch stadion.

Kaartjes voor die duels, te beginnen op 14 september tegen AC Milan, worden gecombineerd aangeboden. Het bestuur verwacht drie keer een uitverkocht huis. Aan seizoenkaarten hoopt de clubleiding ten minste het recordaantal van vorig seizoen (15.000) af te zetten. De teller staat al op 13.000.

Ajax trok het afgelopen seizoen in de competitie gemiddeld 22.000 toeschouwers bij de thuiswedstrijden. Dat betekent een stijging van vijf procent in vergelijking met de vorige jaargang. Inclusief de drie wedstrijden om de UEFA Cup en de KNVB-beker werden de duels van Ajax in Amsterdam bezocht door 570.000 mensen.

Timman verliest na 44 zetten van Salov

SANGHI NAGAR — Er rest Jan Timman in zijn tweekamp tegen de Rus Valeri Salov nog slechts een strohalm om zich voor de halve finales van het FIDE-kandidatentoernooi te plaatsen. Door een nederlaag in 44 zetten in de zevende partij moet Timman zondag in de Indiase plaats Sanghi Nagar de slotpartij winnen om een barrage in de vorm van rapidpartijen af te dwingen. Salov heeft de leiding met 4-3. Timman heeft in het achtste duel het voordeel van de witte stukken.

Het was niet duidelijk of de concentratie van Jan Timman had geleden onder een incident dat zich voordeed. Op een gegeven moment drongen demonstranten van de Bharatiya Janata partij door tot de commentaarstudio's voor de televisie.

De slogans tegen de sponsors van het evenement, Sanghi Industries, waren enige tijd duidelijk in de speelzaal te horen. Na enkele minuten wisten veiligheidsbeambten de indringers te verwijderen.

Feit is dat Timman na de Nimzo-Indische opening een bevredigende stelling had totdat hij besloot rond de dertigste zet de dames af te ruilen. Het eindspel, dat daarna ontstond, zag er al vrij snel ongezond uit voor zwart. "Na mijn 36ste zet was ik er zeker van dat ik zou winnen", verklaarde Salov na afloop. Volgens de Amerikaan Eric Lobron, secondant van Timman, speelde zijn 'baas' te passief. "Maar het is nog niet afgelopen. Er komt nog een partij", zei hij om direct daarna met een zwijgende Timman naar het hotel te verdwijnen.

In de andere tweekampen eindigden de Indiër Viswanathan Anand en de Amerikaan Gata Kamsky gelijk (4-4). Hun achtste partij, waarin Kamsky wit had, werd na 33 zetten remise. Het duo is nu 'veroordeeld' tot een barrage.

Boris Gelfand is zo goed als zeker van een plaats bij de laatste vier en een prijs van 55.000 gulden. De Witrus zag zijn slotpartij tegen de Rus Vladimir Kramnik afgebroken in een superieure stelling. De verwachting is dat Kramnik het duel voor de hervatting op zaterdag gewonnen zal geven. FIDE-wereldkampioen Anatoli Karpov uit Rusland voegt zich in de halve finales bij de drie winnaars van Sanghi Nagar.

Kovacs geschorst wegens doping

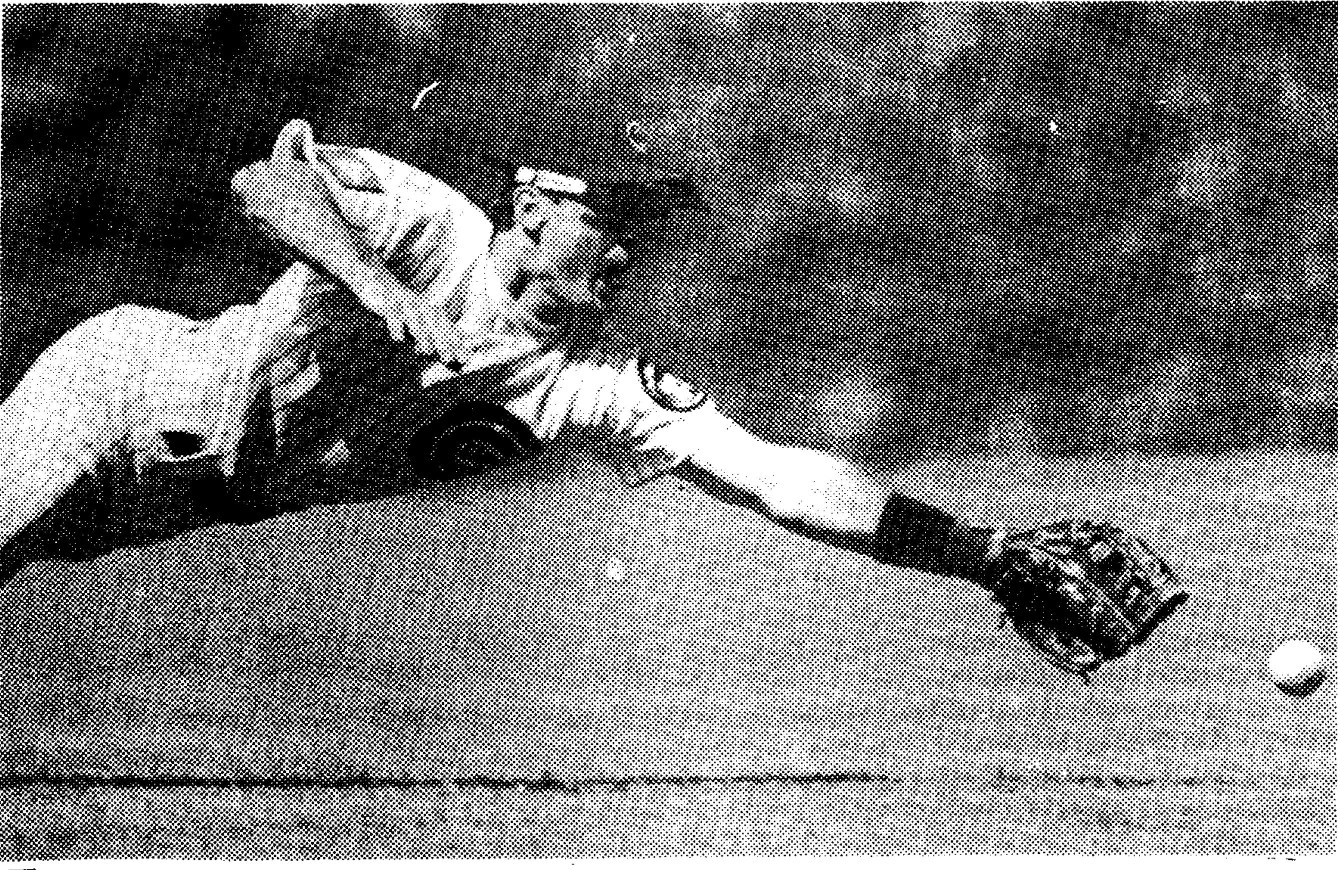
HELSINKI — Ellen van Langen is al voordat de Europese atletiekkampioenschappen in Helsinki zijn begonnen een belangrijke concurrente kwijtgeraakt. De Roemeense 800-meterloopster Ella Kovacs werd vrijdag met onmiddellijke ingang geschorst wegens doping.

Kovacs heeft een persoonlijk record staan van 1.55,86 maar ging dit seizoen nog niet harder dan 2.00,55. Wat de 29-jarige atlete precies heeft geslikt werd nog niet bekendgemaakt.

Branco naar Corinthians

RIO DE JANEIRO — De Braziliaanse international Branco, die zijn ploeg bij het WK met een vrije trap naar de halve finale schoot ten koste van Nederland (3-2), heeft een contract getekend bij Corinthians uit Sao Paulo.

De 30-jarige verdediger van Fluminense werd ook begeerd door Sheffield Wednesday. Het transferbedrag werd door directeur Francisco Junior niet bekend gemaakt. Corinthians trok eerder al de talentvolle aanvaller Viola aan en hoopt ook nog middenvelder Ricardo Rocha bij Vasco da Gama los te weken.

■ *CHICAGO — De honkbalcompetitie in de Majors werd vrijdag voortgezet met diverse wedstrijden in zowel de American als de National League. In de National stonden de negentallen van de Chicago Cubs en San Diego Padres tegenover elkaar in het Wrigley Field. De Padres wonnen die confrontatie met de score van 4-2.*

Op de foto het moment waarop tweede-honkspeler Todd Haney van de Cubs duikend op zoek gaat naar de bal geslagen door Luis López van de Padres. Hij kwam echter te laat, waardoor de bal als een honkslag door ging naar het buitenveld.

In Franse voetbalcompetitie

Bordeaux speelt 1-1 gelijk met Martigues

PARIJS — Girondins Bordeaux heeft vrijdagavond in de derde ronde van de Franse voetbalcompetitie de eerste punten verspeeld. De club van Richard Witschge kwam voor eigen publiek tegen Martigues niet verder dan 1-1. Nantes nam de gelegenheid te baat de kop op doelsaldo over te nemen door Caen met 2-1 de baas te blijven. Ook Cannes, 1-0 tegen Metz, heeft na drie wedstrijden zeven punten.

Bordeaux kwam voor 20.000 toeschouwers na 20 minuten op achterstand door een doelpunt van Tholot. Bancarel maakte vlak voor rust gelijk. Nantes werd al binnen 60 seconden op 0-1 gezet door Simba.

Caen mocht ruim een half uur van het eerste succes van dit seizoen dromen. Toen scoorde Ferri tegen. Ver in de tweede helft bezorgde Ouedec Nantes de zege. Cannes had aan een treffer van Charvet genoeg om Metz te bedwingen. Hij scoorde vijf minuten voor rust.

Paris Saint Germain heeft z'n draai nog niet gevonden. De landskampioen verloor nu in Strasbourg. De eindstand van 2-0 stond al na een helft op het scorebord. De doelpunten van Strasbourg kwamen op naam van Leboeuf (strafschop) en Gravelaine.

De volledige uitslagen: Saint Etienne - Montpellier 4-0; Bordeaux - Martigues 1-1; Le Havre - Nice 1-1; Lens - Rennes 5-0; Sochaux - Lille 3-0; Strasbourg - Paris SG 2-0; Nantes - Caen 2-1; Monaco - Auxerre 0-0 en Cannes - Metz 1-0. Op zondag spelen Bastia - Lyon tegen elkaar.

STAND

01. Nantes	3-7	
02. Bordeaux	3-7	
03. Cannes	3-7	
04. Sochaux	3-6	
05. Saint Etienne	3-5	
06. Martigues	3-5	
07. Lyon	2-4	
08. Bastia	2-4	
09. Lens	3-4	
10. Strasbourg	3-4	
11. Nice	3-4	
12. Paris SG	3-4	
13. Lille	3-4	
14. Le Havre	3-3	
15. Metz	3-2	
16. Auxerre	3-2	
17. Rennes	3-2	
18. Monaco	3-1	
19. Caen	3-0	
20. Montpeillier	3-0	

Nederlandse atlete krijgt alle aandacht

Ellen van Lange arriveert in Helsinki voor deelname aan EK

HELSINKI — Finland weet dat Ellen van Langen Olympisch kampioene op de 800 meter is. Vrijdagmiddag stonden de televisiecamera's en fotografen klaar toen zij op het vliegveld van Helsinki arriveerde. De mare dat de gouden-medaillewinnares van Barcelona wellicht niet bij het EK zou kunnen lopen, was bij de internationale pers rondgegaan. Evenals het bericht dat zij vrijdagmiddag toch in de Finse hoofdstad zou arriveren.

Ellen van Langen, die meteen had willen doorgaan naar het atletendorp, stond zelfbewust de pers te woord. Ze moest echter uiteindelijk toch min of meer vluchten. "Het is een hectische dag geweest. Vrijdagmorgen die testloopjes in het bos, daarna de beslissing om naar Helsinki te gaan en dan het vertrek van Schiphol."

Van Langen is blij in de Finse hoofdstad te zijn. "Ik heb mijn hele seizoen gericht op dit EK. Per slot van rekening heb ik het grootste gedeelte van het afgelopen seizoen gemist en ook het WK in Stuttgart. Ik denk dat ik met deze blessure erg veel geluk heb gehad. Het was geen zware verrekking."

De Nederlandse atlete verder: "Je raakt echter toch in paniek als je ineens wat voelt. Maar ik ben steeds positief blijven denken. Woensdag dacht ik al, het kan toch. Wel was sportarts Peter Vergouwen, die mij op Papendal zeer intensief behandelde, toch nog somber gestemd. Een dag later kreeg ik het gevoel dat het echt ging. Vrijdagmorgen heb ik losgelopen en daarna 4 x 150 meter gedaan, alles op zachte bosgrond. Niet maximaal, maar mijn been toonde daarna gelukkig geen reactie. Natuurlijk zit er nog een klein risico in. Als ik niet het gevoel had dat het kan, was ik zeker niet naar Helsinki gegaan."

Van Langen moet zondagmorgen haar serie lopen. "Ik hoop op een rustige serie. Dat zou uitstekend zijn om goed in het toernooi te komen. In deze situatie wil ik niet meteen knalhard aan de bak. Het is echter bij de vrouwen meestal zo dat in de series ook al redelijk snel wordt gelopen."

Over het feit dat een aantal concurrentes al tijden dik onder de twee minuten heeft gelopen terwijl zij zelf dit seizoen 1.59,89, de achtste Europese tijd heeft staan, baart de Hilversumse geen zorgen. "Dat gebeurt altijd voor een groot kampioenschap."

En dan ineens: "Toen ik in Barcelona Olympisch kampioene werd, had ik wel de beste wereldseizoentijd staan." Van Langen gelooft echter dat zij in staat is redelijk ver onder de magische twee-minutengrens te reiken. "Toen ik op 15 juli in Londen die 1.59,89 liep, had ik het gevoel dat er veel meer in mijn benen zat. Het probleem was dat ik op kop liep terwijl ik meestal van achteren kom."

In Londen moest Ellen van Langen haar meerdere erkennen in de Engelse Kelly Holmes, die met 1.59,43 de beste tijd uit haar carrière liep. "Holmes loopt hier echter alleen de 1500 meter. Toen ik maandag hoorde dat de Russin Goerina zaterdagavond in Hechtel de beste wereldseizoenprestatie op 1.56,53 had gebracht, heb ik wel gedacht: Had ik maar in die race gezeten. Het EK wordt echter hier uitgevochten. Woensdagavond is de nieuwe Europese kampioene pas bekend."

Topsalaris voor Kukoc

CHICAGO — Toni Kukoc heeft toch weer voor de NBA gekozen en niet voor de royale aanbiedingen uit Griekenland, dicht bij huis. De Kroatische basketballer verlengde vrijdag zijn contract bij de Chicago Bulls met zes jaar.

Toni Kukoc krijgt voor die periode het topsalaris van 26 miljoen dollar, tegen de huidige koers zo'n 46 miljoen gulden. Zelfs zijn bij leven al legendarische voorganger Michael Jordan verdiende nimmer zoveel bij de Bulls.

Jordan, die vorig jaar stopte met basketbal en het probeerde als honkballer, stond voor vier miljoen dollar per seizoen op de begroting.

GRONINGEN — FC Groningen heeft een onderzoek gelast naar de bouwkundige staat van de zuidtribune. Dat deel van de accommodatie begon dinsdag onder de last van meer dan 4000 bezoekers te schommelen.

Er waren voor de wedstrijd tegen Barcelona enkele honderden supporters meer op geklommen dan de capaciteit toelaat.

Groningen heeft een onafhankelijk ingenieursbureau in de arm genomen om na te gaan of de toeschouwers gevaar lopen op de bewuste tribune in het Oosterparkstadion. Het onderzoek moet op korte termijn worden uitgevoerd. Op 13 augustus speelt FC Groningen voor de beker tegen Emmen.

Oranje buigt voor slaggeweld van Japanners

LEON — De Nederlandse honkbalploeg is het wereldkampioenschap in Nicaragua gestart met een ingecalculeerde nederlaag. Japan bleek in Leon, met name door de sterke slagploeg, te sterk. Oranje verloor het eerste groepsduel met 8-2. Erik Lommerde kende een moeizame start tegen de profs uit Azië.

De pitcher van Kinheim moest in iets meer dan drie innings twaalf honkslagen toeslaan. In die periode bereikten acht Japanners de thuisplaat. Lommerde werd afgelost door Eduard van Bennekom, die bij zijn debuut in zes innings maar een rake tik behoefde te incasseren.

Nederland produceerde in het duel, dat twee uur te laat begon, acht honkslagen. Drie daarvan kwamen op naam van Evert-Jan 't Hoen, die daarmee tegen de Japanse werpers Sugiura en Kawajiri een score van 100 procent behaalde. Twee spelers van bondscoach Jan Dick Leurs tekenden voor een punt, te weinig om de Japanners echt te bedreigen.

In de poule van Nederland wonnen de Verenigde Staten met 13-2 van Canada, zegevierde Zuid-Korea met 16-0 over Zweden en versloeg Panama met 3-2 Puerto Rico.

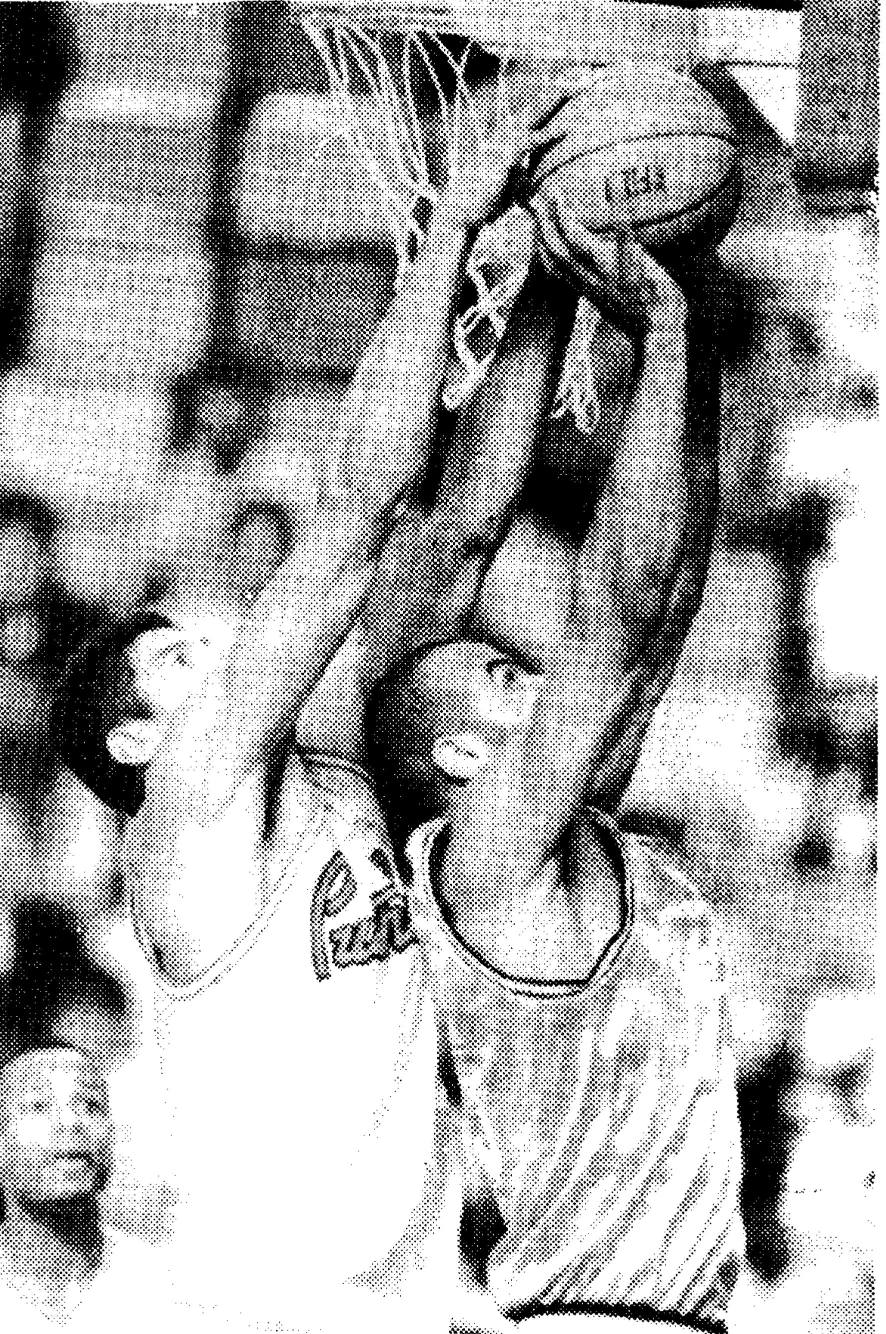
FIFA legt bond van Pakistan schorsing op

ZÜRICH — Pakistan is door de FIFA geschorst voor het spelen van internationale wedstrijden. De wereldvoetbalorganisatie besloot hiertoe omdat de Pakistaanse bond een interne ruzie voor de rechtbank heeft uitgevochten. Een FIFA-official maakte de schorsing donderdag bekend. "Volgens onze reglementen moeten ruzies intern opgelost worden. Dat is in Pakistan niet gebeurd."

Daar stapte Peter Vellapan, na te zijn ontslagen als secretaris van de voetbalbond, naar de rechter om de voorzitter van de Pakistaanse bond van corruptie te beschuldigen.

De botsing tussen de twee bestuursleden ontstond toen er onlangs in de Verenigde Arabische Emiraten twee Pakistaanse jeugdteams kwamen opdagen voor een WK-kwalificatiewedstrijd.

■ *HAMILTON — Het Duitse basketbalteam wees Puerto Rico op het WK-basketbal met de score van 81-74 terug. Beide landen hebben nu een overwinning en een nederlaag in groep D. Op de foto een actiemoment.*

'Papiaments op reis': Practische taalgids

Enige jaren terug stonden wij met een goede vriend uit Nederland, die het eiland geregeld bezoekt, naar de carnavalsoptocht te kijken. Hij raakte, zoals iedereen die naar de Gran Marcha gaat, binnen de kortste tijd volledig in de ban van de tumba's en de dansende mensen op straat. En om echt mee te doen riep hij op een gegeven ogenblik in goed Papiamentu: "Ma guli un prèkè", waarop de omstánders met lichte schrik reageerden, want een bezopen makamba is toch veel in staat. Het bleek dat hij dit zinnetje had ontleend aan een lijstje in een toeristenblaadje. Wat het nut daarvan was is ons nog steeds een raadsel.

'Papiaments op reis', van Sidney en Debbie Joubert, is wat dat betreft een stuk praktischer. Aan de hand van een alfabetische lijst van onderwerpen kan de gebruiker de woorden en zinnetjes opzoeken die hij nodig heeft. Bij winkelen wordt bijvoorbeeld een rijtje van diverse soorten winkels opgesomd zoals: apotheek, bloemenzaak, bakkerij enz. Daarna volgen een aantal algemene vragen zoals: 'Wanneer gaat de winkel open ?', 'Hoeveel kost het ?', 'Kunt u het in een zakje doen?' enz.

Onderwerpen als: landschap, muziek en instrumenten, vogels, flora en landbouw enz. bieden de gebruiker van de gids de mogelijkheid in de landstaal kennis te maken met de Curaçaose cultuur en natuur. Daarbij is uitgegaan van de onderwerpen waarvoor een toerist die een vreemd land bezoekt de meeste belangstelling heeft.

Voor in het boekje wordt -zij het heel summier - iets verteld over het gebruik van het Papiamentu en omtrent de spelling. Achterin vindt men handige kaarten van de eilanden Aruba, Bonaire en Curaçao en fraaie kleurenfoto's van onze eilanden.

De layout van de gids, die er aantrekkelijk uitziet en handig van formaat is, werd verzorg door Ric Productions en het drukwerk door drukkerij Cromotip in Venezuela.

Sidney en Debbie Joubert verwachten dat de gids gretig aftrek zal vinden bij de Nederlandse toeristen die onze eilanden bezoeken, maar ook bij hier woonachtige Nederlanders die de landstaal (nog) niet machtig zijn.

'Papiaments op reis' van Sidney en Debbie Joubert. ISBN no. 99904 107 1, verkrijgbaar bij de lokale boekhandel. Prijs: f.25.-

N.H.

Debbie en Sidney Joubert bij het aanbieden van hun reisgids aan gedeputeerde van Onderwijs Chin Behilia.

EOP-krant verspreid

WILLEMSTAD — In de afgelopen weken heeft het Bestuurscollege de tweede informatiekrant over het Eilandelijk Ontwikkelingsplan (EOP) huis aan huis laten bezorgen.

De krant geeft informatie over de status van het ontwerp-EOP en de mogelijkheden tot het indienen van een bezwaarschrift. Dat is mogelijk tot en met 2 september. Daarna volgen hoorzittingen, waar men zijn bezwaren mondeling kan toelichten.

Wie geen krant heeft ontvangen, kan er gratis een ophalen bij de DROV (Plasa Horasio Hoyer 19).

Cola Debrotprijs voor Grupo Trinchera

Twintig jaar culturele vorming gehonoreerd

= door Ieteke Witteveen =

WILLEMSTAD — Dit jaar is het, aldus het schema van de in 1968 door het Bestuurscollege ingestelde Culturele Advies Raad, de beurt aan de categorie Folklore, Dans en Theater, om de jaarlijkse Cola Debrot-prijs te ontvangen. De Culturele Adviesraad, bestaande uit May Henriquez (voorzitter), het hoofd van het Departement van Cultuur, Pacheco Domacassé, Brunchilde 'Bunchi' Römer-Henriquez, Edgar Palm, Eric Gorsira en Elis Juliana, heeft als algemene taak de Curaçaose cultuur te bevorderen en verspreiden. Om redenen, die nodig meer aandacht behoeven, treedt de adviesraad nu alleen voor het voetlicht met het toekennen van de Cola Debrot-prijs.

Een speciale jury, onder leiding van Elis Juliana, zelf twee keer Cola Debrotprijswinnaar, besloot unaniem dat de al twintig jaar aktieve Grupo Trinchera dit jaar de prijs, bestaande uit een gouden speldje met rozet op een groen lint ('flor di laraha') en 1500 gulden, verdient. Deze prijs wordt anders dan de daarvoor vastgestelde datum van 4 mei, de geboortedag van Cola Debrot, pas op dinsdag 9 augustus ten huize van de gezaghebber uitgereikt.

De groep Trinchera, vanaf de oprichting geleid door de jurist, ex-onderwijzer en nu aspirant doctor in de rechtssociologie Rene Rosalia (46), in het jury-rapport gewaardeerd als de 'voornaamste motor van de groep', werd uitgekozen voor haar uitgebreide en nuttige bijdrage op het gebied van folklore'. De jury omschrijft folklore als 'de wijsheid van een volk, zoals het geheel en gebruik van oude gewoonten, filosofieën en vooroordelen die leven onder een volk en dat mondeling van generatie op generatie overgeleverd wordt'.

Wie iets weet van het werk van deze groep van twaalf vaste vrijwilligers, begrijpt dat voor *Trinchera* het bestieren van de Curaçaose 'folklore' niet iets academisch of vrijblijvends is. De naam van de groep spreekt al voor zich: *Trinchera* (lett. loopgraaf) betekent volgens deze organisatie een barricade om ongewenste invloeden van buiten te verdedigen. 'Weten waar je vandaan komt is weten wie je bent en wat van jou is. Dat is de beste "trinchera", aldus René Rosalia vorig jaar september bij de twintigjarige jubileum-viering van zijn organisatie. Kennis van de eigen, vaak nog verborgen, geschiedenis en die ten goede laten komen aan de onderdrukte groepen of 'massa', zoals staat in de *Trinchera*-publicatie, 'Simia i Rais'.

Het doel is te werken aan de eigen identiteit als basis voor een onafhankelijk Curaçaos volk. Daarvoor moest veel werk verzet worden door mensen met hetzelfde ideaal. *Trinchera* combineert haar aktiviteiten daarom met het werken aan de eigen organisatie, met aandacht voor interne scholing, democratische besluitvorming en het verdelen van in commissies. De organisatie heeft ook een eigen kantoor.

Trinchera ontstond rondom de herdenking van de slavenopstand van 1795 in 1972 en komt voort uit 'René and his Freedom Company' een groep jazz-ballet van Rosalia, toen een veelbelovend choreograaf, onder wiens leiding ook prominenten als de aanstaande gezaghebber Stanley Betrian, Fifi Rademaker en Buis Augusta dansten.

Vanaf die datum was voor de *Trinchera*-mensen het behoud van een van de meest controversiële erfenissen van de volkscultuur, de tambú, een speerpunt. De geschiedenis, teksten en melodieën van dit ooit door de overheid en kerk vervolgde cultuurgoed, werd met behulp van ouderen gedocumenteerd en vastgelegd. Niet om dat in kasten op te slaan, zoals bij verschillende overheidsinstellingen helaas gebeurt, maar om het via een eigen tambúgroep, workshops, LP's, via praatjes, op school of in de buurt, en boekwerkjes over te dragen. Om jongeren vertrouwd te maken met deze oudste, gezongen poëzie, de Tambú Telelele vonden twee Festivals plaats (Ñapa, 11/1/-92).

Vroegere oogst-liederen, bekend van de seú-viering, werden eveneens opgenomen en op twee LP's gezet, elk voorzien van een handleiding. Kenmerkend voor de groep zijn de zogeneemde 'Homenahenan na nos grandinan', culturele vieringen, waarbij de nog levende voorvechters van de volkswijsheid en cultuur, voor Trinchera de 'informanten' gehuldigd worden.

De aktiviteit an Trinchera die het meest de aandacht trok, was, in 1992 in landhuis Kenepa, de prachtige overzichtstentoonstelling over alles wat met de eeuwenoude Curaçaose landbouwcultuur, de *kunuku*, te maken heeft. (Ñapa, 6 juni 1992).

Vorig jaar ging, in het kader van het twintigjarig bestaan, zo mogelijk een nog ambitieuzer educatief project van start: het met een grote groep vrijwilligers via dia's en handleiding vastleggen van nog niet gedocumenteerde culturele aspecten van de Curaçaose samenleving, zoals het gebruik van water, de kalebas, het eerste communiefeest, de ka'i-orgel, de 'kunst van goud', het Curaçaose filigraine-werk tot de douane en luchtvaart. Twee van de juryleden, Lucille Berry-Haseth en Cola Debrotwinnaar van vorig jaar, Harrie Moen, weten uit eigen ervaring wat daarvoor komt kijken. Voor René Rosalia is het belangrijkste resultaat van ruim twintig jaar *Trinchera* het aantal mensen, dat de Trinchera-gedachte draagt en uitvoert. Hij berekent dat op zo'n honderd: de vaste kerngroep, hun families, medewerkers en de 'informanten', onder wie Shon Cola (88) en de 93-jarige Martili Pieter.

Dat geldt aan de Cola Debrotprijs van 1994 een extra kleur. Richenel Ansano, antropoloog en beleidsmedewerker van het Departement van Cultuur, waar René Rosalia zelf van 1986 tot 1991 aan verbonden was, waardeert het toekennen van deze belangrijke culturele prijs aan zijn excollega en de zijnen aldus: 'Het is een waardering van onderzoek en, meer nog, van een visie met een politieke basis. Want folklore is niet iets dat alleen maar leuk is. Het is belangrijk voor je identiteit.'

René Rosalia, Anthony 'Toni' Cordilia, Indira Boelbaai, Johnny Tujehut, Dinaiva 'Popi' Bentura, Maureen Rosalia-Louren, Ellis 'Ali' Meyer, Melinda Rosalia-Statia, Errol 'Roi' Scoop, Sedni Emelina, Lionel Roosje en Sharine Cordilia scharen zich op de weg waar pioniers als Elis Juliana, pater Brenneker, wijlen Pierre Lauffer en Cola Debrot zelf, zich eerder begaven. Voor Trinchera is het toekennen Curaçaos culturele prijs vooral een welkome vitamine op de weg naar een eigen identiteit.

Jobo

24 — Kalm en zeer bewust verkondigt Balió, dat een man niet aan eer inboet als hij buiten zijn huwelijk een *kind* verwekt. Doet een vrouw hetzelfde, dan is zij onherroepelijk haar eer verloren. Geen discussie. Punt, amen, uit.

25 — Een vrouw vroeg een *helderziende* wat ze moest doen tegen haar vijandin. De helderziende stak een sigaar op, sloeg een kruis en zag in de rook, dat die ander niets moest doen, God zal haar krom maken; en die vrouw werd krom.

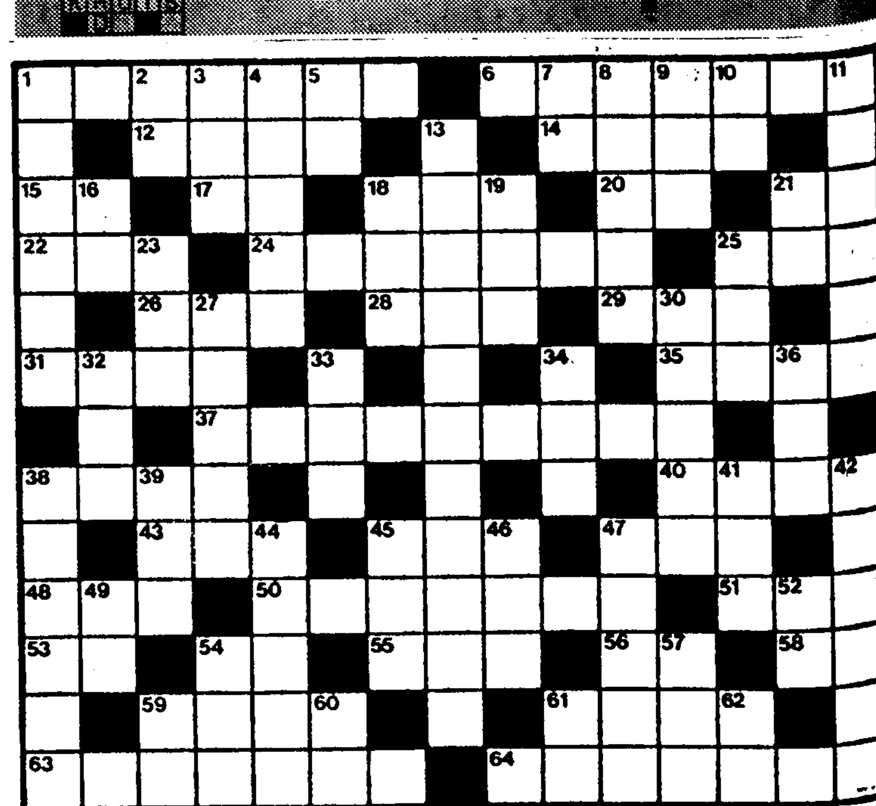
26 — Het aantal *opstanden* onder de slaven is veel groter dan de geschiedenis verhaalt. "Mijn vader heeft nog negers gekend met een afgesneden oorlel. Die hadden meegedaan met een rebellie en waren voor het leven gekenmerkt.

Wel goede inzenders cryptogram

DOOR EEN FOUTJE leek het net alsof het cryptogram van 23 juli geen enkele goede inzender had. Er zijn echter wel degelijk goede oplossingen binnengekomen, zoals de inzenders zelf hebben kunnen constateren. De winnaar van het cryptogram van 23 juli, frater Candidus uit Bonaire, kan zijn prijs dus komen ophalen.

LOCKHEED heeft samen met enkele andere bedrijven van het VS- ministerie van Energie opdracht gekregen het Idaho National Engineering Laboratory te leiden. De opdracht is 5 miljard dollar waard en loopt vijf jaar met mogelijkheid tot verlenging.

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. stumper; 6. schrikbeweind; 12. bijtende oplossing; 14. deel van het lichaam; 15. voegwoord; 17. persoonlijk voornaamwoord; 18. schel; 20. zuivelprodukt; 21. oneindig getal; 22. hoofdbedekking; 24. treurigheid; 25. ton; 26. gewicht; 28. paardje; 29. muzieknoot; 31. ritus; 35. omwenteling; 37. kanaal; 38. deel van een trap; 40. delfstof; 43. zeer; 45. priem; 47. spoedig; 48. vod; 50. werkplaats; 51. tweetal; 53. boom; 54. inhoudsmaat; 55. hals; 56. voorzetsel; 58. gewicht; 59. schijf; 61. zuivelprodukt; 63. deel van een fiets; 64. feestverlichting.

VERTICAAL: 1. beroep; 2. bijwoord; 3. aardewerk; 4. rijtuig; 5. landbouwwerktuig; 7. getij; 8. serie; 9. rondedans; 10. voegwoord; 11. paardrijder; 13. teleurstelling; 16. muzieknoot; 18. mop; 19. deelgenoot; 21. familielid; 23. keukengerei; 25. insekt; 27. omlaag; 30. roofdier; 32. Europeaan; 33. dierlijk produkt; 34. muur; 36. loot; 38. aanleg; 39. roem; 41. wiel; 42. slagzin; 44. snelle loop; 45. lidwoord; 46. haargroei; 47. waan; 49. rund; 52. dreumes; 54. deksel; 57. speelgoed; 59. familielid; 60. voorzetsel; 61. deel van een mast; 62. muzieknoot.

Winnaar vorige week

OPLOSSING vorige keer:

HORIZONTAAL: 1. voorman; 6. asperge; 12. mees; 14. tolk; 15. er; 17. nutteloos; 21. de; 21. gal; 23. nathals; 24. kog; 25. eten; 27. demi; 28. rol; 30. dra; 32. weg; 33. parade; 34. roemer; 36. rek 37. nok; 39. lol; 41. even; 45. Nero; 47. gas; 48. toegang; 52. neg; 53. el; 54. magnifiek; 56. ei; 57. zaag; 58. mier; 60. trekker; 61. rotgans.

VERTICAAL: 1. vlegel; 2. om; 3. ren; 4. meun; 5. astap; 7. stolp; 8. poos; 9. Els; 10. rk; 11. elegie; 13. Lehar; 16. rat; 18. T.T.; 19. la; 20. dom; 22. lerares; 24. kegelen; 26. Noren; 27. demon; 29. lak; 30. den; 31. ark; 32. wel; 35. regent; 38. orgie; 40. logies; 42. val; 43. rogge; 44. animo; 46. ree; 48. taak; 49. en; 50. af; 51. geit 54. mak; 55. keg; 57. ze; 59. ra.

Oplossing vorige week

BIJ DE inzendingen van de Amigoe Puzzel van verleden week was helaas geen enkele goede oplossing.

Vera Henrigues
Bontemantelstraat 18
Aruba

Oplossingen van de Kruiswoordpuzzel van deze week moeten ingediend zijn op Curaçao vóór donderdagmorgen tien uur en op Aruba vóór woensdag middag vijf uur.
Gelieve duidelijk op de enveloppe te vermelden:

AMIGOE PUZZEL

Curaçao: POB 577, Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110 en Bonaire: Kaya Gobernador Debrot 152 t.n.v. Hubert Linkels.

Per 'kitoki' naar een conferentie

WILLEMSTAD - De paardensportvereniging Aspafico heeft op originele wijze een cursus voor de eigenaars en verzorgers van paarden op Curaçao geopend. Met een 'kitoki', een oud Curaçaos rijtuigje, werden gedeputeerde van Sportzaken, Tely Pikerie en de twee deskundigen die de cursus verzorgden, Andres Correa Garcia uit Mexico en Maria Masri uit Colombia naar de bijeenkomst in het Holiday Beach hotel vervoerd.

Mavo Werkgroep: Een sollicitatiebrief in plaats van opstel

"Mavo-examen aansluiten op dagelijkse omgang met taal"

= door Marion Snetselaar =

De slechte eindexamenresultaten van de laatste jaren wijzen erop dat het onderwijzen van het Nederlands als moedertaal van de leerlingen niet werkt. Terwijl leerlingen in Nederland die een degelijke basis in hun moedertaal hebben, na vijf à zes jaar onderwijs Engels als vreemde taal zeer wel in staat blijken leerstof in die taal in het (vervolg)onderwijs op te nemen, zijn veel van onze leerlingen na twaalf jaar onderwijs Nederlands-als-moedertaal daartoe nog steeds niet in staat, zeker niet in het vervolgonderwijs. Hoewel ons onderwijssysteem niet is afgestemd op onze (taal)situatie en achterloopt bij recente ontwikkelingen met betrekking tot taaldidactiek, heeft geen enkele regering tot dusver een actief taalbeleid durven of willen voeren.

In Nederland wordt, hand in hand met de invoering van de Basisvorming, waarin toepassing, vaardigheid en samenhang centrale begrippen zijn, in taalonderwijs het accent verlegd van taalsysteem naar taalgebruik. Het gaat er daarbij om dat leerlingen effectief en adequaat taal kunnen gebruiken *(vaardigheid)* in diverse voor hen relevante situaties *(toepassing)*.

Functioneel taalonderwijs richt zich op de voorbereiding van leerlingen op (vervolg)-studie en beroep. Dat betekent: aandacht bij Nederlands voor schoolse taalvaardigheden, zoals examengesprekken voeren, leerboekentaal begrijpen, instructies doorzien, werkstukken schrijven. Zaken die ook van belang zijn met het oog op andere vakken, want er worden taalvaardigheden geleerd die een belangrijke rol spelen bij het leren in het algemeen.

Zo kan het onderwijs Nederlands bijdragen aan het begrijpen van de leerstof in de andere vakken. Daar gaat bovendien een belangrijke motiverende werking van uit: leerlingen leren vaardigheden waar ze in elk geval in schoolse situaties iets aan hebben.

De Mavo Werkgroep Nederlands (MWN) heeft onlangs minister Dijkhoff een nota overhandigd, waarin het huidige examenprogramma Nederlands wordt geëvalueerd en functioneel-communicatief taalonderwijs en vreemde-taal-principes de revue passeren. Samen met die nota werd ook het verslag van de in maart 1994 gehouden studiedagen voor mavo-docenten Nederlands aangeboden, waarin opgenomen een voorstel voor een nieuw examenprogramma Nederlands en aanbevelingen om dit succesvol te kunnen implementeren.

VERANDERING

De roep om verandering komt vanuit de docenten en dateert al vanaf de in april 1991 gehouden mavo-dag, waarop een aantal knelpunten in het onderwijs Nederlands werd geconstateerd. Op 30 maart 1993 werd in een vergadering die werd bijeen geroepen door het Bestuur van de Vereniging van mavo-directeuren, besloten het Nederlands op de mavo de status te geven van vreemde taal en de minister schriftelijk te vragen dit besluit te legitimeren. Per brief heeft de toenmalige minister van Onderwijs verklaard geheel achter dit voorstel te staan.

In diezelfde vergadering is de MWN in het leven geroepen. Deze kreeg de taak een voorstel tot aanpassing van het examenprogramma aan vreemde-taal-principes te formuleren en daarbij rekening te houden met de tendensen in de herstructurering van het Algemeen Voortgezet Onderwijs in Nederland (de Basisvorming).

Gezien de ontwikkeling in de richting van functioneel-communicatief taal-onderwijs zijn in Nederland nieuwe methodes voor het vak Nederlands ontwikkeld en worden de examens aangepaat. Overigens bestaat daar al vanaf het midden van de jaren tachtig de mogelijkheid te kiezen voor functionele schrijfopdrachten bij het examen.

De MWN adviseert de mavo-scholen dan ook over te stappen op een functionele methode Nederlands. Niet omdat wij hier elke ontwikkeling in Nederland klakkeloos moeten volgen, maar omdat functioneel taalonderwijs juist voor onze situatie perspectieven biedt. Dat bij een dergelijke overstap voor bijscholing zal moeten gezorgd, behoeft geen betoog. Een voorproefje daarvan hebben de mavo-docenten al gehad tijdens de studiedagen in maart 1994, waar twee vakconsulenten van de hogeschool Midden-Nederland informatie hebben verschaft over de uitgangspunten vn functIoneel taalonderwijs en vreemde-taal-didatiek.

Met alleen de overstap naar een functionele taalmethode zijn we er echter nog niet. Functionele moedertaalmethodes moeten voor onze situatie worden aangepast en uitgebreid aan de hand van vreemde-taalprincipes. Voordat onze leerlingen in communicatieve situaties taal zullen kunnen gebruiken (zowel receptief als produktief), zullen bepaalde (grammaticale) regels, die moedertaal- en tweede-taalsprekers vaak impliciet verwerven, voor hen geëxpliciteerd moeten worden. Grammatica-onderwijs wordt dus niet afgeschaft; overigens besteden ook functionele methodes daar wel degelijk aandacht aan.

TWEEDE TAAL

Het is hier op zijn plaats kort in te gaan op het verschil tussen vreemde- en tweede-taalverwerving. Bij tweede-taalverwerving is er sprake van het leren van een andere taal in een omgeving waarin die taal voertaal is, bijvoorbeeld wanneer een Fransman in Nederland Nederlands leert. Alleen die taalgebruikers zijn dus tweetalig die leven in sociale omstandigheden die hen noodzaken in het dagelijkse leven afwisselend twee talen te gebruiken. Bij vreemdetaalleren wordt een andere taal geleerd in een omgeving waarin die taal géén voertaal is; het aanbod beperkt zich dus min of meer tot het onderwijs. Dat laatste is het geval op de Nederlandse Antillen.

Het feit dat zowel de receptieve als de produktieve woordkennis van onze leerlingen tekort schiet, heeft tot gevolg dat het lezen en verwerken van zakelijke, informatieve teksten en van opdrachten (ook bij de andere vakken) voor veel leerlingen problematisch is. Door onvoldoende taalvaardigheid in het Nederlands lopen de leerlingen dan achterstand op.

Er dient dus ook systematisch te worden gewerkt aan woordenschatuitbreiding. Voor communicatie is een woordenschat immers een eerste vereiste en daarin voorzien moedertaalmethodes veelal niet. Overigens besteden enkele recente functionele methodes Nederlands wel aandacht aan zogenaamde schooltaalwoorden.

Vooral het onderdeel schrijfvaardigheid in het huidige Centraal Schriftelijk Eindexamen (CSE) sluit niet aan bij functioneel-communicatieve doelstellingen; er is niet of nauwelijks sprake van doelgericht schrijven, publiekgericht schrijven en van gemotiveerde communicatie. Eigenlijk schrijft een leerling een opstel alleen voor de docenten en voor het cijfer. In welke relevante communicatieve situatie is het schrijven van een opstel in traditionele zin vereist?

Het schrijven van een opstel past evenmin binnen doelstellingen voor vreemde-taalonderwijs; het is dan ook niet opgenomen bij de eindtermen voor Moderne Vreemde Talen in het mavo en VBO, zoals die in het kader van de Basisvorming zijn geformuleerd. De MWN is zich er overigens van bewust, dat het niveau waarop het Nederlands uiteindelijk dient te worden beheerst, wat hoger dient te liggen dan het niveau dat doorgaans van een vreemde taal wordt geëist. Dat blijkt alleen al uit het feit dat we schrijfvaardigheid niet hebben beperkt tot het schoolonderzoek, zoals dat bij de vreemde talen het geval is, maar hebben opgenomen in het CSE.

Ten slotte voldoet het huidige CSE schrijfvaardigheid niet aan de eisen die aan valide en betrouwbare toetsing worden gesteld. De oorzaak daarvan is inherent aan de aard van de opdracht: het is onduidelijk wát precies moet worden gemeten met de stelopdracht en het is dus moeilijk ervoor te zorgen dat de toets meet wat men wil meten. Als gevolg daarvan weten beoordelaars vaak niet goed wát er moet worden beoordeeld en hóe.

RECLAMETEKST

De belangrijkste wijziging bij het onderdeel tekstbegrip houdt uitbreiding van het aantal teksttypen in: niet alleen de gebruikelijke informatief-betogende teksten (vaak uit kranten en tijdschriften), maar ook reclameteksten, folders, gebruiksaanwijzingen, schoolboekteksten, schema's, grafieken en naslagwerken. Met name bij de krante- en tijdschriftartikelen zal een groot gedeelte van de vragen kunnen overeenkomen met het huidige type vragen. Wel komt wat meer de nadruk te liggen op vragen die betrekking hebben de opmaak van de tekst (titel, tussenkopje, alinea-indeling), de diverse tekstrelaties en tekstfuncties, hoofdonderwerp en hoofdgedachte. Dit soort vragen is functioneel, omdat de leerling er bij andere vakken en in andere situaties profijt kan hebben. Dat de vragen daarbij dusdanig zullen worden opgesteld dat de invloed van de formuleervaardigheid van de leerlingen zo veel mogelijk wordt uitgeschakeld, ligt voor de hand. Je wilt immers tekstbegrip en niet iets anders meten.

Het ombuigen van het onderdeel schrijfvaardigheid in functionele richting betekent beslist niet dat de leerlingen op het examen slechts één simpel briefje zullen moeten schrijven. De bedoeling is in één geïntegreerde opdracht, die gelijkwaardig is aan het huidige examen schrijfvaardigheid, een aantal teksttypen samen te brengen in een functioneel-communicatieve situatie. Te denken valt aan: zakelijke brieven (sollicitatiebrieven, klachtenbrieven, brieven met verzoek om informatie, ingezonden brieven etc.), persoonlijke brieven, verslagen (notulen, reportages, gebruiksaanwijzingen), advertenties, brochures, oproepen of aankondigingen.

Naast het CSE, dat tekstbegrip en schrijfvaardigheid zal toetsen, maakt het schoolonderzoek, dat de scholen de vrijheid geeft eigen accenten te leggen, deel uit van het examen. Daarin zullen worden getoetst: de vaardigheid in het technisch lezen, de luistervaardigheid, de spreekvaardigheid en eventueel het tekstbegrip en de schrijfvaardigheid (maar dan wel in een andere vorm dan op het CSE).

Als in een situatie waarin het Nederlands moedertaal is, functionele schrijfopdrachten tot de keuzemogelijkheden behoren, dan gaat het in een situatie, waarin het Nederlands een vreemde taal is, toch niet te ver het traditionele opstel te vervangen door een functionele schrijftoets? Als in een moedertaalsituatie het belang van transfer (bij Nederlands geleerde vaardigheden bij andere vakken kunnen toegepassen) wordt onderkend, dan is het in onze situatie toch zeker gerechtvaardigd het vak Nederlands een ondersteunende rol toe te kennen?

Een ombuiging van ons onderwijs in de richting van functioneel taalonderwijs en de legalisering van een vreemnde-taalstatus voor het Nederlands hoeven echt niet te betekenen, dat onze leerlingen (nog) minder goed Nederlands leren. We moeten echter andere prioriteiten stellen en leerlingen andere, zinvollere vaardigheden leren. Door middel van relevantere leerinhouden en een adequate didactiek is het mogelijk tot een betere beheersing van het Nederlands te komen.

Het Nederlands blijft voorlopig de instructietaal in het onderwijs. Laten we onze leerlingen dan de instrumenten, de taalmiddelen, waarvan we tot nu toe hebben aangenomen dat ze reeds bezitten, in handen geven, opdat ze daadwerkelijk kunnen participeren in de communicatie.

Marion Snetselaar is neerlandica en schreef bovenstaand pleidooi voor een functioneel mavo-examen namens de Mavo Werkgroep Nederlands.

NOTITIES UIT PARAMARIBO

door **Max Ooft**

PARAMARIBO — De **drugskwestie**, aan het rollen gebracht door de arrestatie vn een opsporingsman van de Surinaamse politie, blijft voorpaginanieuws in Paramaribo. Meer dan tien verdachten, burgers en hoge militairen, zijn gearresteerd, onder andere de zoon van voormalig bevelhebber Desi Bouterse. Enigen van de verdachten, inclusief zijn zoon, konden worden aangehouden, dank zij de inlichtingendienst van Bouterse zelf. De ex-regeringsleider van Suriname, die nu voorzitter is van de revolutionaire Nationale Democratische Partij (N.D.P.), heeft tijdens een partijvergadering beschuldigingen geuit aan het adres van de Surinaamse vice-president, mr Jules Ajodhia. Ajodhia zou volgens Bouterse zelf een lid zijn van het "Suri-kartel", daarbij gebruik makend van de invloed die zijn regeringspartij heeft, de V.H.P. (Vooruitstrevende Hervormingspartij, traditioneel grotendeels bestaand uit Surinamers van Hindostaanse afkomst). De leden van het kartel, die volgens de informatie van Bouterse hoge functionarissen van het ministerie van Justitie, het openbaar ministerie en de politie zijn, zouden elkaar de hand boven het hoofd houden. Zowel de vice-president als de minister van Justitie, mr Soeshiel Girsjasing en de V.H.P., deden de beschuldigingen van de hand en noemden de podium-uitspraken van Bouterse typerend voor een kat in het nauw die het warm onder de voeten krijgt door het vorderende onderzoek naar de werkelijke drugsbonzen.

En als het geen drugs zijn, gaan de berichten uit Paramaribo over **acties** die gevoerd moeten worden voor verbetering van het inkomen en de koopkracht. In actie zijn de onderwijzers van de lagere school. Het schooljaar in Suriname loopt tot midden augustus en er is al bezorgdheid geuit over het mogelijkerwijs te laat eindigen van het schooljaar door de acties.

De leerkrachten eisen dat aan hen de zogenaamde functioneringstoelage van **50%** van het salaris wordt toegekend. Parlementsleden hebben begrip voor het motief van de acties uitgesproken.

Er vond op; het Medisch Wetenschappelijk Instituut (M.W.I.) te Paramaribo, in de afgelopen week een **bommelding** plaats. Het bleek vals alarm te zijn. In het instituut is tevens de faculteit der Medische Wetenschappen van de Surinaamse universiteit gehuisvest. Vanuit de faculteitsleiding is het vermoeden geuit, dat de bommelding komt van een wraakzuchtig student, die van examens is uitgesloten wegens betrokkenheid bij een vrij grootscheepse examenfraude, die vorig jaar op deze faculteit geconstateerd en bestraft werd. Voor de zekerheid is de toegang tot het gebouw voorlopig ontzegd aan alle studenten.

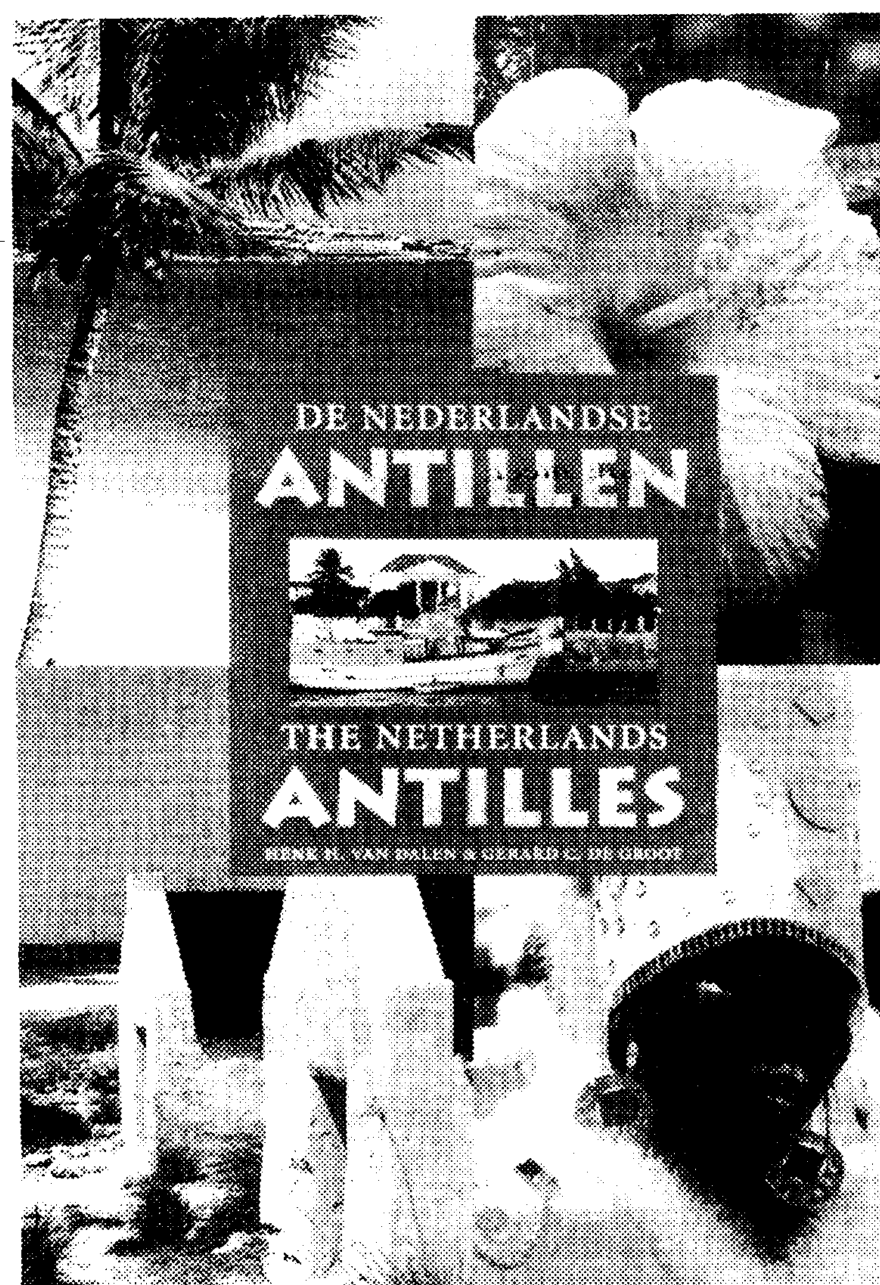
Dat de **koopkracht** van de Surinaamse burgers verbeterd moet worden, is geen nieuws. Ook de overheid erkent dat, en in de afgelopen week heeft een adviescommissie de aanbeveling gedaan om, ter versterking van de koopkracht en in het bijzonder voor de groep met een laag inkomen, de belastingvrije grens op te trekken tot wel Sf.50.000,- jaarinkomen. De commissie baseert haar advies onder andere op gegevens van het Centraal Bureau voor Statistiek in Suriname. Dat de inflatie van de Surinaamse gulden in het afgelopen jaar op wel **582%** berekende! De doorsnee Surinamer, de vroegere middenklasser, verdient nu gemiddeld Sf6000,- per maand, een bedrag dat overeenkomst met ongeveer 30 US-dolllars.

In een poging de prijzen toch nog te beteugelen, heeft het Surinaamse ministerie van Handel en Industrie een prijzenlijst gepubliceerd, waarop vermeld de **maximumprijzen** van enkele essentiële import-consumptiegoederen, onder andere suiker, zout, zeep, spijsolie, toiletpapier, meel en smeerolie. De lijst heeft voor beroering gezorgd, omdat de maximumprijzen hoger zijn dan waarvoor de goederen nu in de winkels liggen. Minister Richard Kalloe van Handel en Industrie, heeft aangegeven dat de berekeningen zijn gemaakt op grond van de situatie vóór de invoering van de geünificeerde koers. Hij verwacht lagere prijzen als zijn ministerie met de huidige koers zal werken. Het ligt namelijk in de bedoeling een dergelijke lijst tweewekelijks te publiceren, zodat de consument wordt beschermd tegen prijsopdrijving, hetgeen nu strafbaar wordt gesteld in Suriname. Voor lokaal geproduceerde goederen, onder andere rijst en brood, zijn nog geen prijzen bekend gemaakt, aangezien het ministerie niet voldoende inzicht heeft in de prijsberekening van lokale producenten.

Alsof het economisch nieuws niet slecht genoeg is, is ook de publieke gezondheid discutabel. Tijdens een artsenseminar over **sexueel overdraagbare aandoeningen** (Geslachtsziekten) en H.I.V., bleek dat de cijfers de laatste jaren de lucht in zijn gegaan. Relatief (per 1000 inwoners) wordt geschat dat het aantal H.I.V.-besmettingen zelfs hoger ligt dan in Nederland. De transmissie van het AIDS-veroorzakende virus is in Suriname voornamelijk via heteroseksueel contact, zoals typerend in het Caribisch gebied en Afrika.

In de niet afgebroken reeks van slecht nieuws, valt gelukkkig nog te melden dat Suriname enkele, hopelijk goede **relaties in de regio** heeft gelegd. President Ropnald Venetiaan was medeondertekenaar bij de oprichtingsvergadering van de Associatie van Caribische Staten, in Bogotá, Colombia, minister Siegfried Gilds van Defensie sloot een overeenkomst met het Venezolaanse ministerie van Defensie dat zal voorzien in onder andere trainingen en technische bijstand en bevelhebber Arthy Gorré van het Nationaal Leger vertrok naar Brazilië voor werkafspraken tussen de beide legers en eventuele opleidingsprogramma's. En "Bancoldex", een Colombiaanse financieringsmaatschappij, zal financieringen verstrekken aan commerciële banken in Suriname. De Centrale Bank van Suriname zal als intermediair optreden en garant staan voor de terugbetaling aan Colombia.

Nieuw boek over de Antillen

WILLEMSTAD - Bij uitgeverij Bosch & Keuning in Nederland verscheen onlangs 'De Nederlandse Antillen', een nieuwe uitgave van Henk van Dalen en Gerard de Groot.

In deze tweetalige uitgave (Nederlands en Engels) worden de drie Bovenwindse eilanden en de twee Benedenwindse eilanden belicht. In vogelvlucht komen geschiedenis, cultuur, economie, godsdienst en leefgewoonten op een aangename en prettig leesbare manier aan bod. 'De Nederlandse Antillen' is geen doorsnee reisgids. Het boek bevat geen informatie over hotels en tabellen met temperatuur. Wel prachtige paginagrote kleurenfoto's die de sfeer van deze eilanden weergeven.

Het boek, dat onlangs officieel werd aangeboden aan gevolmachtigd minister Carel de Haseth in Den Haag, is verkrijgbaar bij de boekhandels. De prijs in Nederland bedraagt f. 39,50.

Naïeve kunst op amate

= door Nel Casimiri =

WILLEMSTAD — Amate is het materiaal waarop de Amerikaanse kunstenares Michelle Gibbs haar werk tekent en schildert. Amate is een soort 'papier', gemaakt van de bast van de vijgeboom. De vezels worden geweekt in water en daarna tot vellen geperst. In Mexico is het een geliefd materiaal voor schilders. Felgekleurde naïeve schilderingen krijgen een extra accent door het authentieke materiaal van de ondergrond dat al door de pre-Colombiaanse volkeren gebruikt werd.

De Noordamerikaanse Michelle Gibbes (geboren Chicago, 1946) maakte een vijftien jaar geleden voor het eerst kennis met de amatevellen en was meteen enthousiast. Zij woont nu sinds zes jaar in Oaxaca, in het zuiden van Mexico, een van de weinige plaatsen waar amate nog gemaakt wordt. En sindsdien gebruikt zij de amate als ondergrond voor haar schilderijen. Zij bracht amatevellen mee naar Curaçao om hier te schilderen. Michelle Gibbs volgde geen opleiding in geschiedenis, literatuur en politiek en is lerares. Voor de beeldende kunst is zij autodidact.

Van Michelle Gibbes zijn acht schilderingen, op Curaçao gemaakt, op amate te bezichtigen in de expositieruimte van de Arawak kleifabriek aan de Motetwerf te Otrobanda. Gisteravond opende Petra van der Geest de expositie van foto's van Lissette Solórzano (zie de *Amigoe* van gisteren) en schilderijen van Michelle Gibbs.

Ondanks het weken en persen blijven de vezels goed zichtbaar in de amate. Van die structuur maakt Michelle Gibbs gebruik. Zij vindt haar inspiratie in de vezels en laat zich in haar tekeningen leiden door het natuurlijk materiaal. Zoals je kunt kijken naar de wolken en in die wolken van alles kunt ontdekken: gezichten, schepen, schapen, enz., zo ontdekt Michelle Gibbs figuren in de amate. Wolken zijn echter vluchtig en veranderen voortdurend van vorm. De geperste amate behoudt zijn structuur. Michelle Gibbs zet met potlood haar figuren aan en werkt ze verder uit, zodat ook anderen met haar mee kunnen kijken. Na het tekenen worden met kleur de figuren verder aangezet. Soms gebruikt ze veel kleur, soms minder, maar nooit gebruikt ze de felle, dekkende kleuren die de naïeve Mexicaanse schilders gebruiken. Met dekkende verf zouden de vezels niet meer zichtbaar zijn.

Vaak echter maakt ze het zich wel gemakkelijk. De beide 'bomen' zijn weinig origineel en de bananenvracht op het hoofd nog minder. Slechts twee van de acht schilderijen boeiden me. Dat zijn *No woman, No cry* en *La Curandera*: schilderijen die met weinig kleur en een goede tekening een evenwichtige compositie tonen, waarin de vezels hun rol spelen, maar niet de boventoon voeren. Het lijnenspel geeft een sfeer weer die door de voorstelling bevestigd wordt.

Na bombardement door NAVO:

Serviërs brengen zware wapens terug

SARAJEVO/ZAGREB — De Bosnische Serviërs hebben zaterdagochtend vier zware wapens teruggebracht die zij een dag eerder uit een wapendepot van de VN nabij Sarajevo hadden gestolen. De teruggave volgde op een Servische toezegging vrijdag na een NAVO-luchtaanval waarbij een anti-tankwapen vernietigd werd.

De Servische leiding had zich vrijdagavond bereid verklaard de wapens terug te geven, meteen nadat NAVO-toestellen Servische stellingen hadden beschoten binnen de veiligheidszone van twintig kilometer rond de Bosnische hoofdstad. Commandant Michael Rose van de VN-vredesmacht in Bosnië dreigde later vrijdag met nieuwe NAVO-luchtaanvallen als de Serviërs hun belofte niet zouden nakomen en niet alle gestolen wapens zouden inleveren. De Serviërs beloofden zaterdag later op de dag een vijfde wapen terug te geven, dat vrijdagmiddag was ontvreemd uit een depot bij Sarajevo.

Volgens bronnen in Washington hebben Nederlandse, Franse en Amerikaanse toestellen aan de operatie deelgenomen, die vanaf bases in Italië is uitgevoerd. Aan de aanval deden vier A-10 gevechtsvliegtuigen, twee F-16's en twee Mirages mee. Volgens de Amerikaanse zender CNN gooiden de Nederlanders en Fransen de bommen, terwijl de Amerikanen de operatie beveiligden en met elektronische apparatuur de doelwitten lokaliseerden. Het ministerie van Defensie in Den Haag heeft bevestigd dat Nederlandse vliegtuigen aan de aanval hebben deelgenomen. Zij zouden echter geen bommen hebben afgeworpen.

STEUN MOSKOU

Een woordvoerder van het Russische ministerie van Buitenlandse Zaken heeft vrijdagavond gezegd dat de Bosnische Serviërs de NAVO-aanvallen op hun stellingen in de buurt van Sarajevo zelf hebben uitgelokt. "Het is spijtig dat de Serviërs zelf de aanleiding voor deze gang van zaken hebben gegeven. De laatste tijd lijkt het alsof ze handelen volgens het principe: hoe erger de dingen worden, des te beter is dat voor ons", aldus de woordvoerder.

De Russische verklaring geeft geen expliciete goedkeuring aan de NAVO-actie, maar de teneur ervan is zeer kritisch in het nadeel van de Bosnische Serviërs. Politieke waarnemers denken al lang dat de Bosnische Serviërs proberen een wig te drijven tussen Rusland en de westerse landen die betrokken zijn bij pogingen een oplossing voor de Bosnische crisis te vinden.

Zoektocht in Italië naar vermiste priester

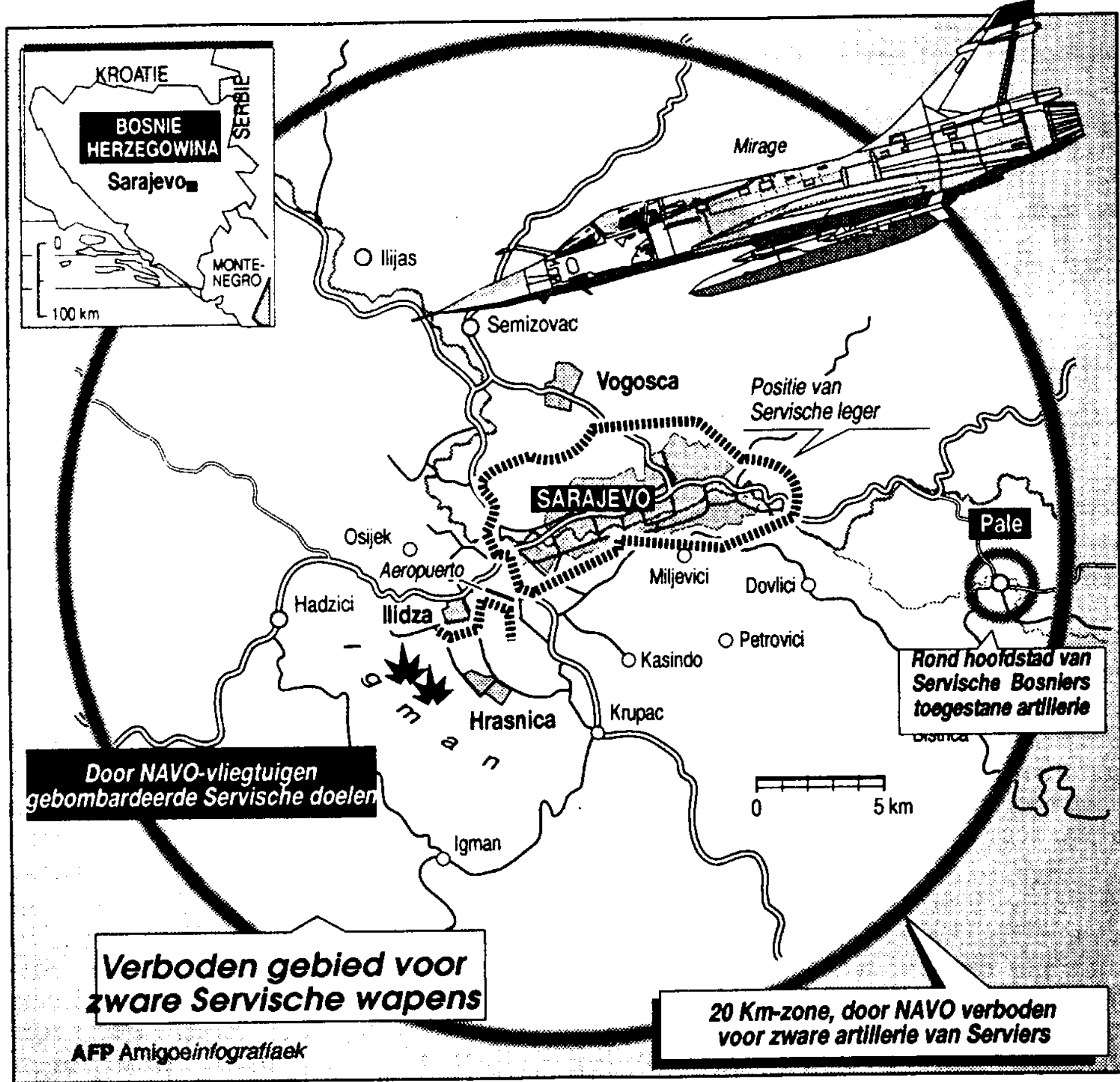
DEN HAAG — Familie en vrienden van de in Italië vermiste Nederlandse priester Johannes Hopman starten volgende week een grootscheepse zoekactie in het gebied rond Foligno, waar hij het laatst is gezien.

Marcel Hopman heeft tevens een beloning van twintig miljoen lire (ongeveer twintigduizend gulden) uitgeloofd voor informatie die kan leiden tot opsporing van zijn broer, zo heeft het Italiaanse persbureau ANSA dit weekeinde gemeld.

Warschause krant: Hoofdstad in handen van maffia

WARSCHAU — Het stadscentrum van Warschau raakt steeds meer in handen van criminelen. Een Poolse variant van de Italiaanse maffia chanteert en bedreigt een groeiendaantalrestauranteigenaren in de bij toeristen geliefde binnenstad.

De Poolse krant *Gazeta Wyborcza* waarschuwt voor toestanden vergelijkbaar met Moskou of het Chicago van de jaren dertig. "Voor het eerst is er in de oude stad sprake van gangsterpraktijken op dergelijke schaal", aldus een woordvoerder van de politie. Zo perste bij voorbeeld een groep van ongeveer 25 jonge mannen de afgelopen twee dagen restauranthouders geld af. De slachtoffers moesten de groep bedragen tussen omgerekend duizend en veertienduizend gulden betalen in ruil voor een maand bescherming, meldden kranten.

Restaurants en winkels in Warschau:

Drie dagen dicht uit protest maffia-invloed

WARSCHAU — Uit protest tegen de snel groeiende invloed van de Poolse maffia, hebben ongeveer 150 restaurants en winkels in het centrum van Warschau zaterdag voor drie dagen de deuren gesloten.

De eigenaren van de eetlokalen en shops in de binnenstad kritiseren ook het in hun ogen lakse optreden van de politie tegen de plotseling opkomende straatbendes. De afpersers eisen duizenden guldens in ruil voor bescherming tegen acties van andere bendes.

Door het protest van de middenstand tegen de georganiseerde criminaliteit was de oude stad zaterdag, normaal een toeristische trekpleister van de eerste orde, uitgestorven. De politie beschikt over de namen van sommige criminelen, maar wil pas optreden als de gedupeerden aangifte doen. Die laten dit echter achterwege uit vrees voor wraakacties. De afpersingspraktijken berokkenen ook bezoekers schade. In een restaurant sloegen de misdadigers een Franse toerist in elkaar, in andere eetgelegenheden vernielden zij meubilair en jaagden zij de gasten naar buiten.

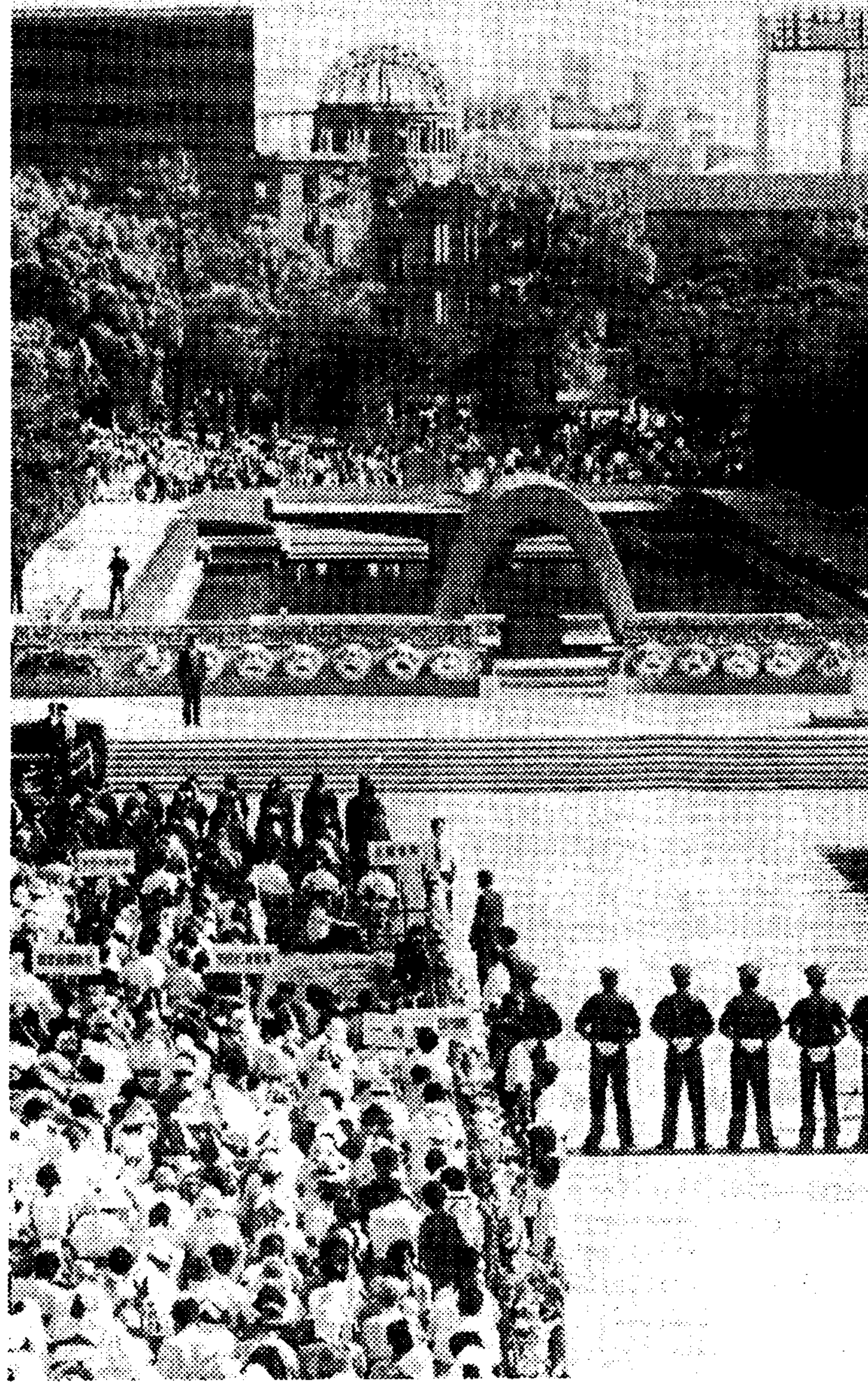
Mijnstaking voorbij in Roemenië

BOEKAREST — De ongeveer zeventigduizend werkers in de Roemeense koper- en bruinkoolmijnen in de Jiu-vallei hebben vrijdag een punt gezet achter hun negen dagen oude staking. Volgens de Roemeense radio gebeurde dat nadat hun eisen waren ingewilligd in onderhandelingen met de minister van Industrie Dumitru Popescu.

De Roemeense regering had eerder op de dag al gezegd dat er een spoedig einde aan de staking te verwachten was en dat onderhandelaars de laatste hand legden aan een akkoord over loonsverhogingen. Volgens de radio heeft de regering de eisen van de mijnwerkers ingewilligd. De kompels eisten een loonsverhoging van 25 procent en elk jaar op de 'dag van de mijnwerker' een bedrag ineens van 75.000 lei (rond Nf 80).

De stakingsleiders in de bruinkoolsector beschouwden het ontslag van de directeur van hun sectie eveneens als een belangrijke overwinning. De rond vijfduizend stakers in de kopermijnen van Deva die zich in de mijn hadden verschanst en daar een hongerstaking hielden, gaven hun actie vrijdag op.

Hiroshima herdenkt

■ *HIROSHIMA - De 49e verjaardag van de eerste atombomaanval is in Hiroshima herdacht met een plechtigheid in het Vredespark. Op de achtergrond is het monument te zien dat aan deze aanval herinnert. Bij gelegenheid van deze herdenking deed Hiroshima nogmaals een dringende oproep op de hele wereld om alle kernwapens op de schroothoop te gooien. Hiroshima was de eerste stad in de mensengeschiedenis welek te maken kreeg met een atoombom, door de Amerikanen afgeworpen.*

(AFP-satellietfoto)

Madrid niet tevreden over nieuwe EU-afspraken:

Brits en Spaans marineschip ingezet wegens Tonijnoorlog

LONDEN/MADRID — Het Brits marineschip *Anglesey* patrouilleert sinds vrijdag in de Golf van Biskaje in verband met de 'Tonijnoorlog' in het gebied. Londen heeft een diplomatiek protest bij Madrid ingediend, omdat Spaanse schippers woensdag de netten van Britse vissers hadden vernield. Volgens de Spanjaarden gebruiken Franse en Britse vissers lange drijfnetten die door de Europese unie zijn verboden.

Opmerkelijk genoeg was de eerste actie van de *Anglesey* gericht tegen een Britse tonijnvisser. Inspecteurs van de kanonneerboot namen uitrusting van het schip in beslag, omdat EU-regels zouden zijn overtreden, aldus een zegsman van het Britse ministerie van Landbouw.

De Spaanse vissers zijn woedend op hun buitenlandse collega's die in Spaanse wateren drijfnetten gebruiken die langer zijn dan de EU-norm van 2,5 kilometer. Zelf vissen de Spanjaarden nog volgens oude traditionele technieken. Woensdag kwam het tot een uitbarsting toen de Britse tonijnvaarder *Pilot Star* door elf Spaanse schepen werd omsingeld en bedreigd. Met bijlen kapten de Spanjaarden de netten en de vistakel van de Britse boot. Waarnemers van de Europese Unie zouden de *Pilot Star* hebben betrapt toen zij met een zes kilometer lang net aan het vissen was.

Vorige maand kaapten de Spanjaarden een Franse boot die ze naar Spanje sleepten als bewijsstuk voor de overtreding van de EU-regels. Vervolgens keerde het protest zich tegen de eigen regering en werd de haven van Santander geblokkeerd. Vrijdag vluchtte een Ierse trawler terug naar Ierland nadat die door Spaanse vissers was bedreigd.

EU-AFSPRAKEN

Volgens inspecteurs van de Europese Unie gebruiken Franse, Britse en Ierse vissers allen netten die te lang en daarom verboden zijn. Ook zeggen inspecteurs Britse schepen voor de Galicische kust te hebben betrapt bij het vissen met drijfnetten. Het Spaanse ministerie van Defensie stuurt vrijdagavond het oorlogsschip *Atalaya* naar het gebied om te patrouilleren.

De Europese Commissie sprak zich donderdag uit voor extra controlemaatregelen voor de tonijnvangst. Op een spoedvergadering vorige week met Spanje, Frankrijk, Ierland en Groot-Brittannië beloofde de commissie al extra inspecties uit te zullen voeren. De betrokken landen zouden voortaan alleen controles uitvoeren aan boord van de eigen schepen.

Illegale netten mogen niet zonder meer worden geconfisqueerd. Iedere vermeende overtreding en het verlies van een net moeten direct aan de betrokken autoriteiten worden gerapporteerd, zo werd afgesproken. Het Spaanse ministerie van Landbouw en Visserij acht deze afspraken echter onvoldoende.

Tripoli moet verdachten uitleveren:

Lockerbie-sancties tegen Libië blijven

NEW YORK — De Veiligheidsraad van de Verenigde Naties heeft vrijdag besloten de sancties tegen Libië te handhaven. Die zijn in 1992 ingesteld omdat Tripoli weigert twee verdachten van de bomaanslag op een Amerikaans lijnvliegtuig boven het Schotse Lockerbie uit te leveren.

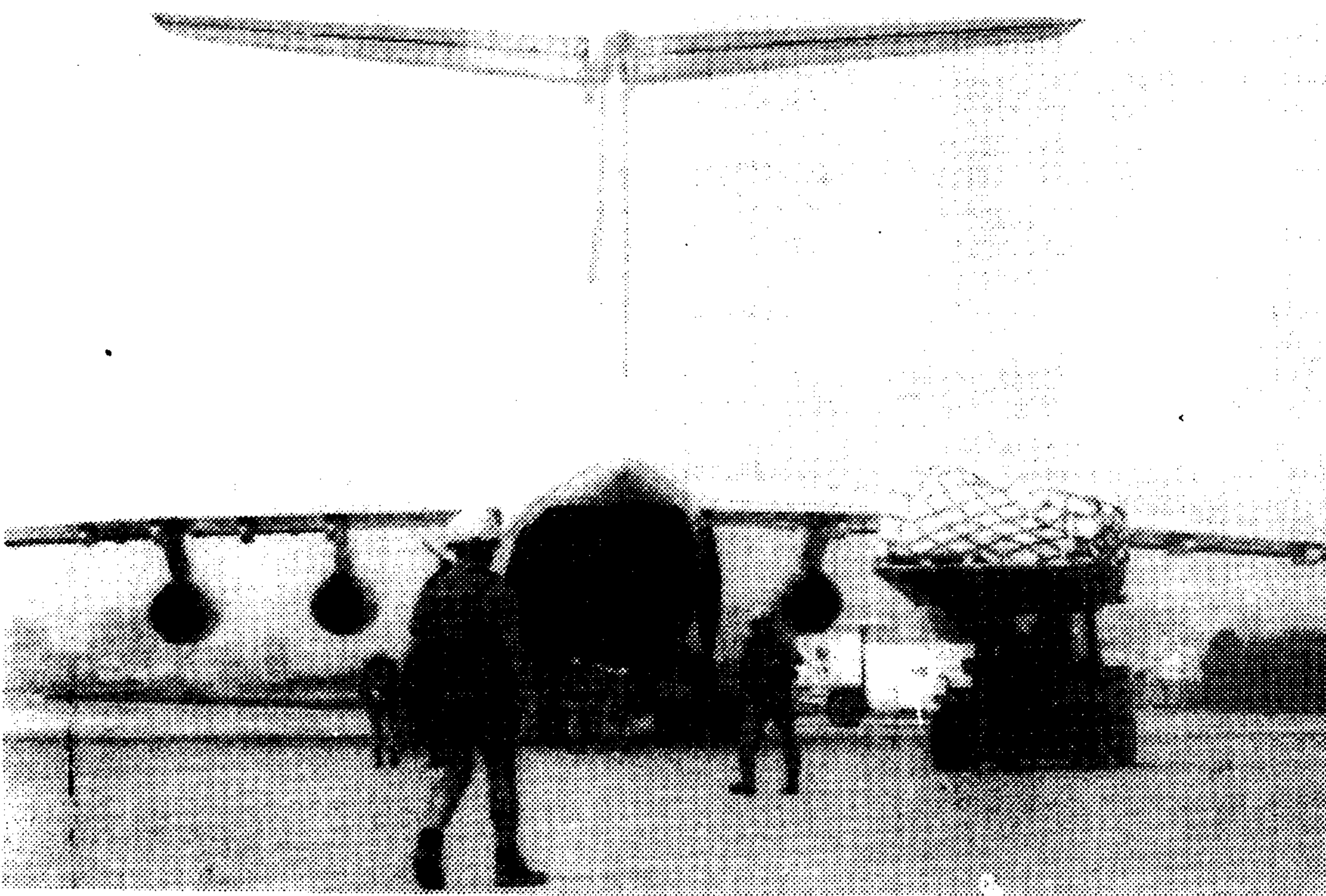
Volgens de voorzitter van de V-raad, de Russische ambassadeur Joeli Vorontsov, is niet voldaan aan de voorwaarden voor beëindiging van de sancties. Die omvatten een luchtembargo, een verbod op de verkoop van wapens en de inkrimping van de buitenlandse diplomatieke vertegenwoordiging in Tripoli. De raad eist dat Tripoli twee Libische verdachten van de aanslag uitlevert aan Groot-Brittannië of de Verenigde Staten.

Zij worden verdacht van de aanslag in 1988 op een PanAm-vliegtuig dat door een bomontploffing bij het Schotse Lockerbie neerstortte. Daarbij vielen 171 doden. Ook wil de V-raad dat Libië meewerkt aan een Frans onderzoek naar de aanslag in 1989 op een Franse DC-10 in Niger, waarbij 170 mensen omkwamen. Bij deze actie zouden vier Libiërs betrokken zijn geweest.

■ *SARAJEVO - Franse VN-soldaten ontladen op het vliegveld van Sarajevo een vliegtuig dat onder meer meel aanvoerde. Gedurende een korte tijd was het vliegveld namelijk opengesteld voor hulpvluchten. Omdat de toestand rond het vliegveld niet voldoende rustig was werden daarna de vluchten weer opgeschort.*

(AFP-satellietfoto)

Meel voor Sarajevo

Teheran weigert verhoopte adminstratieve status:

Politie bezet rebelse Iraanse stad Qazvin

TEHERAN — De Iraanse politie heeft vrijdag de stad Qazvin, 150 kilometer ten westen van Teheran, praktisch bezet. Volgens ooggetuigen staan er in iedere straat om de twintig meter politie-agenten.

De rellen braken woensdag uit over de administratieve status die de een miljoen inwoners tellende stad zal krijgen bij een nieuwe regionale indeling. Volgens inwoners van Qazvin is de rust inmiddels weergekeerd. Er zijn geen officiele meldingen van het aantal slachtoffers gedaan. Maar volgens een zakenman in Qazvin gaan de inwoners ervan uit dat er dertien doden en tachtig gewonden zijn gevallen. Tevens zouden tientallen arrestaties zijn verricht. De Iraanse oppositiebeweging Mujaheddin e Khalq, die in Parijs is gevestigd, sprak vrijdag zelfs van 150 doden en gewonden.

De onlusten begonnen toen het Iraanse parlement een voorstel verwierp om Qazvin af te scheiden van de provincie Zanjan. De inwoners van de welvarende en historische stad, die ooit hoofdstad van Perzië is geweest, hebben een eigen provincie geëist. De veelal Perzische inwoners menen daarmee beter af te zijn dan in de huidige situatie waarin zij deel uitmaken van het vooral door etnische Azeri's bewoonde Zanjan. Volgens Qazvin heeft de stad Zanjan de status van provinciehoofdstad alleen maar te danken aan het feit dat de voormalige keizerin Farah Dibah er vandaan kwam.

Het aantal faillissementen in DUITSLAND is in juni ten opzichte van dezelfde maand van 1993 met 20,2 procent gestegen tot 1570. Bij ondernemingen was er een groei met 15,9 procent tot 1138. Over de eerste vijf maanden van dit jaar was er een stijging van het totale aantal faillissementen met 19 procent tot 8145.

Federaal hooggerechtshof biedt borgtocht aan

Abiola wijst voorwaarden voor vrijlating van hand

LAGOS — De Nigeriaanse oppositieleider Moshood Abiola heeft vrijdag de voorwaarden geweigerd waarop hij op borgtocht kon vrijkomen uit de gevangenis.

Het federaal hooggerechtshof besloot eerder op de dag tot de vrijlating, maar eiste wel dat Abiola in Nigeria blijft, niet meedoet aan (politieke) bijeenkomsten en niets doet om de 'rust, eenheid en stabiliteit' in het land te ondermijnen, aldus bronnen bij justitie. Abiola en zijn familie noemden de condities onacceptabel.

Het is onduidelijk of de aanklacht tegen Abiola wegens verraad wordt ingetrokken. Dat was gemeld door een vaksbondsman die zich inzet voor de vrijlating van de oppositieleider.

De autoriteiten in Nigeria lieten Abiola op 23 juni opsluiten, nadat de oppositieleider zichzelf had uitgeroepen tot president. Hij beriep zich daarbij op de presidentsverkiezingen van vorig jaar, die de toenmalige militaire machthebbers ongeldig verklaarden, omdat Abiola na de eerste uitslagen duidelijk op kop lag.

De arrestatie van Abiola leidde tot felle protesten en tot een massale staking in de olie-industrie, die voor Nigeria van levensbelang is. Door de stakingen raakte het openbare leven steeds meer ontregeld. Bij het neerslaan van protestmarsen schoten veiligheidstroepen verschillende demonstranten dood.

De Nigeriaanse overkoepelende vakbond (NLC) heeft vrijdag de gesprekken met de militaire regering voortgezet. De vakbond schortte donderdag de algemene staking op die woensdag begon. NLC-voorzitter Pascal Bafyau zei voor de hervatting van de onderhandelingen dat de gesprekken donderdagavond niet waren afgerond. De bonden in de olie-industrie blijven herhalen dat zij hun staking niet opgeven totdat Abiola is vrijgelaten en als president geïnstalleerd.

MOSKOU — De Russische president, Boris Jeltsin, zal 'eind september of begin oktober' naar Oekraïne reizen om met zijn nieuwe Oekraïense collega Leonid Koetsjma een vriendschapsverdrag te tekenen. De persdienst van Jeltsin heeft dat vrijdag bekendgemaakt na een telefoongesprek van Jeltsin met Koetsjma.

De twee presidenten kwamen overeen het werk aan het vriendschapsverdrag te versnellen. Over het verdrag wordt al een jaar gesproken. Onder Koetsjma's voorganger Kravtsjoek kwamen de onderhandelingen stil te liggen.

Tijdens het telefoongesprek kwamen verder de financiële en economische relaties tussen de twee landen ter sprake, evenals de formaliteiten aan de grens.

BC wijzigt erfpachtsbeleid

KRALENDIJK — Het nieuwe Bestuurscollege heeft besloten tot een wijziging in het bestaande erfpachtbeleid. Het vermoeden bestaat dat er flink de hand wordt gelicht met de overdracht van erfpachtterreinen. Die is ook nu reeds aan een aantal regels gebonden, maar de controle op naleving daarvan is tot nu toe miniem.

Eén van de nieuwe regels voor de overdracht van een zogenaamd bebouwd erfpachtterrein heeft betrekking op een goedkeuring die door DOW moet worden afgegeven over de kwaliteit van het gebouwde op het terrein. De bebouwing moet aan een aantal minimumeisen voldoen, voordat tot overdracht mag worden overgegaan.

Met de toenemende schaarste aan terreinen en de toestroom van buitenlanders die op Bonaire willen gaan bouwen, gebeurde het steeds meer dat de persoon die een erfpachtterrein op zijn of haar naam had staan, een paar cementblokken op het terrein opstapelde en de erfpacht vervolgens voor een flinke som geld verkocht als zijnde een bebouwd terrein.

Onder een bebouwd terrein verstaat de overheid echter een gebouw met opgetrokken muren en een complete, deugdelijke dakconstructie. Hoewel in de nieuwe opzet de erfpachtoverdracht van een bebouwd terrein nog steeds niet via het BC hoeft te gaan, moet er wel een goedkeurende verklaring van DOW aan te pas komen.

Iemand die een erfpachtterrein wil overdragen, dient per brief het hoofd van DOW om de bewuste verklaring te vragen. Voor overdracht van niet bebouwde of slechts gedeeltelijk bebouwde terreinen blijft de procedure van prijsgeving tot wederuitgifte van kracht. Hierbij moet in tegenstelling tot de procedure bij een bebouwd terrein wel toestemming van het BC worden verkregen. Na goekeuring van de aanvraag tot overdracht wordt de zaak door het BC aan Domeinbeheer overgedragen voor verdere afhandeling.

Recentelijk ontstond weer enige ophef over erfpachtterreinen toen na de val van het UPB-Bestuurscollege bleek dat vlak daarvoor een aanzienlijk aantal erfpachtterreinen was uitgegeven aan zittende politici of hun familieleden. Het is in het verleden herhaaldelijk voorgekomen dat deze terreinen na een paar jaar voor enkele tienduizenden guldens werden verkocht aan investeerders.

Bonn en Londen wijzen Franse kritiek af:

Parijs wil fundamentalisten van Algerije zwijgen opleggen

PARIJS/ALGIERS — Frankrijk is vrijdag op twee fronten actief geweest tegen Algerijnse moslim-activisten. In eigen land arresteerden de Fransen negen Algerijnen. Op buitenlands gebied probeerde Parijs andere landen te bewegen ook maatregelen te treffen.

De Franse activiteit volgt op de aanslag woensdag in Algiers, waarbij vijf Fransen om het leven kwamen. De Algerijnse gewapende islamitisch groep (GIA), die sinds september vorig jaar jacht op buitenlanders maakt, heeft inmiddels in een fax aan de Londense krant *Al-Hayat* de verantwoordelijkheid voor de aanslag opgeeist.

Negen Algerijnse militanten, onder wie een aantal islamitische voorgangers, zijn onder huisarrest geplaatst in een kazerne in het Noordfranse Folembray. Zes van hen kregen een uitwijzingsbevel gepresenteerd. Zij blijven echter geïnterneerd, omdat hun uitwijzing is opgeschort in verband met de situatie in Algerije. Donderdag waren al zeven in Frankrijk wonende, vooraanstaande fundamentalisten overgebracht naar de oude kazerne.

Verder voerde de Franse regering de druk op het buitenland op om tegen moslim-extremisten op te treden die zich buiten Algerije in ballingschap bevinden.

Nieuwe lokalen Papa Cornes school

KRALENDIJK — Afgelopen dinsdag droeg directeur Gerard Kuijpers van Busi Construction Company de sleutels over van drie nieuw vervaardigde schoollokalen Bij de Papa Cornes-school aan het RK Schoolbestuur. Hiermee ging een lang gekoesterde wens van het schoolbestuur in vervulling, namelijk een uitbreiding van het aantal beschikbare lokalen op deze school. Twee van de nieuwe lokalen zijn bestemd voor de vierde klas, terwijl het derde lokaal zal worden gevuld met leerlingen van de zesde klas. Momenteel zijn er voor elk leerjaar drie klaslokalen op de Papa Cornes-school beschikbaar.

Op de foto van links naar rechts de voorzitter van het RK Schoolbestuur op Bonaire Papa Statia; gedeputeerde van Onderwijs, Norwin Willem; gedeputeerde Beukenboom; Elsie Pourier van het schoolbestuur; de directeur van Busi Construction Company, Gerard Kuijpers en het adjuncthoofd van de Papa Cornes-school, Harold Kurban.

Nieuwe manager bij Sand Dollar condo's

KRALENDIJK — In een persbericht laat Sand Dollar Condominiums en Beach Club weten dat de huidige general-manager van het condominium hotel binnenkort zijn taak zal neerleggen en dat momenteel gezocht wordt naar een kandidaat om de huidige general-manager, de heer James Hough, op te volgen. Hough volgde ruim anderhalf jaar geleden de Bonaireaan Rafael Statie Rodriguez op, die besloot zijn carrière in het buitenland voort te zetten. James Hough werd daarop door de vereniging van huiseigenaren benoemd tot interim-manager van het condominium hotel.

Hough was geen onbekende voor Sand Dollar, daar hij samen met zijn vrouw al geruime tijd het succesvolle Green Parrot restaurant in Sand Dollar dreef. Hoewel Hough in het begin van zijn managerschap herhaaldelijk bloot stond aan ernstige kritiek, onder meer van vakbondszijde over zijn optreden tegenover de lokale werknemers, kwam hij noch het management de laatste tijd negatief in het nieuws. Over de reden waarom James Hough nu toch de functie van general-manager neerlegt is niets bekend. Overigens deelt Sand Dollar in haar persbericht mee dat Hough de nieuwe manager, wanneer deze is benoemd, met raad en daad zal bijstaan.

Het Sand Dollar condominium hotel is één van de toeristische accommodaties dat de afgelopen jaren steeds zeer hoge bezettingspercentages wist te realiseren. Het condominiumproject is vooral in trek bij Amerikaner.

Arubaanse groep komt met optie E

KRALENDIJK — In een brief aan de lokale referendum-commissie maakt een zich Comishon Opshon Pro Aruba noemende groep burgers zich sterk voor het opnemen van een extra referendum-optie bij het referendum op Bonaire. Op Curaçao kon de bevoling kiezen uit vier opties, te weten de geherstructureerde Antillen (A), autonoom (B), integraal deel van Nederland (C) en een onafhankelijk Curaçao (D).

Momenteel wordt verwacht dat op de vier overige eilanden dezelfde vier opties aan de bevolking zullen worden voorgelegd. De Comishon Pro Opshon Aruba is echter van mening dat de bevolking van Bonaire ook de kans moet krijgen zich uit te spreken over een eventueel samengaan met Aruba. Volgens de commissie zou door de lange vriendschapsbanden tussen Bonaire en Aruba een keuze voor samengaan met Aruba net zo voor de hand liggend zijn als de keuze voor de Antillen van vijf. Immers, zo redeneert zij, Aruba is nog steeds een deel van het Koninkrijk der Nederlanden. De kans mag niet gemist worden om de bevolking een uitspraak te laten doen over deze optie.

De brief wordt ondertekend door Richard Pietersz, Carmo Wanga, Lionel Scherptong en Theodor de Jong. Het Bestuurscollege van Bonaire, de pers, maar ook de regering van Aruba ontvingen een kopie van het schrijven van de Comishon Pro Opshon Aruba.

■*KRALENDIJK — De gedeputeerden van het nieuwe Bestuurscollege hebben zich voorgenomen vaker de wijken in te trekken om te bekijken wat de problemen ter plaatse zijn. Met het oog op het komende orkaanseizoen besloten gedeputeerden Robby Beukenboom en Arthur Domacassé een inspectie te houden van de waterafvoer-faciliteiten op het eiland. Zij constateerden verschillende manco's en inmiddels zijn de eerste opdrachten voor verbetering van de situatie op verschillende plekken reeds uitgegaan.*

Separatisme ontkend

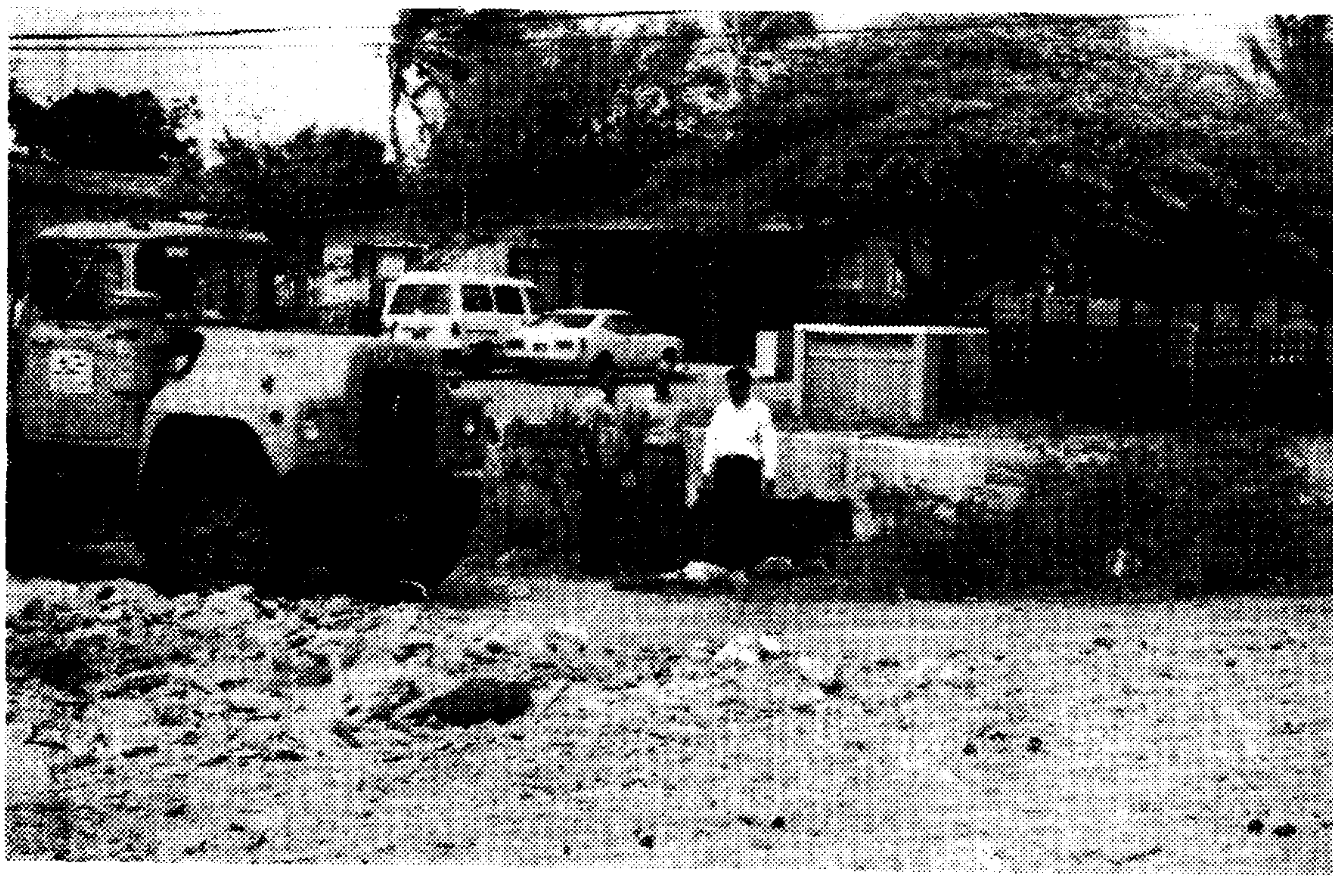
Aangeklaagde Turkse parlementariërs politiek proces

ANKARA — Zes Koerdische afgevaardigden van het Turkse parlement die in Ankara terechtstaan, hebben vrijdag de aanklachten tegen hen van de hand gewezen.

De zes worden beschuldigd van separatisme en banden met de Koerdische afscheidingsbeweging PKK. Daarvoor kunnen ze de doodstraf krijgen. De parlementariërs menen dat er een politiek proces tegen hen wordt gevoerd. "De aanklacht berust op vooroordelen. Wij zijn al bij voorbaat veroordeeld", zei de 52-jarige Ahmet Turk namens zijn mede-aangeklaagden. Volgens hem staan zij terecht, omdat zij zich verzetten tegen druk op het Koerdische volk, hun taal en hun cultuur, en omdat zij voorstander van een vreedzame oplossing zijn.

De zes behoorden overigens niet tot de verboden PKK-beweging. Volgens de aanklacht echter vormden zij de politieke arm van de PKK binnen het Turkse parlement en ijverden zij voor een onafhankelijk Koerdistan in het zuidoosten van Turkije.

Gedeputeerde onderzoekt waterafvoer

Nieuwe aandelen van omstreden MMM

■ *MOSKOU - Een Moskouse telt de nieuwgedrukte MMM-aandelen, welk investeringsfonds is ingeschreven bij de effectenbeurs van Moskou. De coupons dragen een afbeelding van Sergev Mavrodi, de president van het omstreden fonds die is aangehouden door de Russische autoriteiten. Van de ene op de andere dag kelderden de aandelen van MMM met honderden procenten tegelijk. Vele kleine spaarders zijn hierbij al hun spaargeld kwijt geraakt,*

(AFP-satellietfoto)

Handtekeningenactie voor aftreden van regering:

MMM-aandeelhouders hebben meer vertrouwen in directie dan Moskou

MOSKOU — Ongeveer vierduizend aandeelhouders van het Russische beleggingsfonds MMM hebben zich vrijdag verzameld voor het hoofdkantoor van het fonds in Moskou. Ze zijn woedend op de regering, die MMM-directeur Mavrodi donderdag arresteerde in verband met een belastingschuld van 49 miljard roebel (NfF 42 miljoen).

"De regering heeft ons niets gegeven. Mavrodi wel, en nu is hij gearresteerd", aldus een van de demonstranten. Luidkeels riepen die om de vrijlating van Mavrodi. De aandeelhouders gaven de regering de schuld van de ondergang van MMM.

Eind vorige week moest het fonds toegeven niet in staat te zijn de aandeelhouders de koers van hun aandelen te betalen. De stukken werden in een klap in waarde verlaagd van 125.000 tot 1000 roebel (nu circa Nf 0,90). Miljoenen kleine spaarders raakten daardoor hun geld vrijwel kwijt. De demonstranten verhandelden vrijdag onderling de aandelen voor ongeveer tweeduizend roebel per stuk.

VERTROUWEN

Mavrodi werd donderdag na een spectaculair optreden van de fiscale politie gearresteerd. Hij weigerde toegang tot zijn flat te verschaffen, waarna de opsporingsambtenaren met touwen vanaf een bovengelegen verdieping via het balkon Mavrodi's flat binnenkwamen. Na vijf uur kwam de directeur naar buiten, zwaaiend naar een grote menigte toeschouwers. Hij werd afgevoerd in een geblindeerde auto.

De MMM-aandeelhouders blijven kennelijk vertrouwen houden in Mavrodi. Ze zijn een handtekeningenactie begonnen om een referendum te houden. Dat referendum is bedoeld om de regering te laten aftreden in het geval ze weigert te onderhandelen. Voor zo'n referendum zijn een miljoen handtekeningen nodig. Vrijdag zouden er al honderdduizend handtekeningen zijn verzameld.

KANTOREN DICHT

Mavrodi zit in voorlopige hechtenis, die tien dagen kan duren. Het hoofdkantoor van MMM, dat net als de andere vestigingen donderdag werd gesloten, wordt bewaakt door ongeveer veertig politiemensen. De fiscale politie heeft tweehonderd miljoen roebel (Nf 180.000) 'van onbekende herkomst' in de burelen gevonden.

De kantoren gaan pas weer open als Mavrodi is vrijgelaten. Alle beslissingen worden genomen door de directeur en een bedrijf kan niet worden geleid vanuit de gevangenis, aldus een MMM-medewerker. Hij las 'namens de directie van MMM' een tekst voor, waarin de regering ervan werd beschuldigd de stijl van een totalitaire staat te doen herleven. De aandeelhouders werden opgeroepen zich te verenigen om hun belangen te beschermen. Het leek er vrijdag op dat zich inmiddels een vereniging van aandeelhouders MMM had gevormd.

Home Products doet bod op American Cyanamid

MOSKOU - De bedrijven in Rusland kunnen rekenen op een lagere belastingheffing. De Russische premier Tsjernomyrdin verklaarde dinsdag tijdens een bezoek aan de deelrepubliek Karelië dat er vanaf het begin van volgend jaar een nieuw belastingsysteem zal gelden.

Het belastingstelsel mag de produktie niet hinderen, aldus de premier. De jongste gegevens duiden erop dat de produktie in Rusland in de eerste helft van dit jaar zeventien procent lager is dan in de eerste helft van vorig jaar.

Tsjernomyrdin zei het niet normaal te vinden dat meer dan zestig procent van de winst van een bedrijf naar de belastingen gaat. Hij voegde er wel aan toe 'moe te zijn' van de klachten en van de smeekbeden om meer geld ter verbetering van de produktie. "Wacht niet tot iemand anders de problemen oplost."

In westerse kringen is gezegd dat elke verbetering in het Russische belastingsysteem een goede zaak is. Bedrijven zullen zich meer op produktie gaan richten dan op manieren om onder de belastingen uit te komen, zo meende een westerse bankier.

FINANCIEEL NIEUWS

Vrees voor opleven inflatie doet Dow Jones zakken:

Toename arbeidsplaatsen in juli VS boven verwachting

NEW YORK — De vrees voor het opleven van de inflatie in de VS heeft vrijdag de aandelenkoersen op de effectenbeurs van New York omlaag gehaald. De Dow Jones-index van de dertig toonaangevende fondsen daalde met 18,77 punten tot 3747,02 punten bij een omzet van 230 miljoen aandelen.

De onverwacht sterke groei van het aantal banen in de VS — er kwamen de afgelopen maand 259.000 arbeidsplaatsen bij — zorgde voor de groeiende inflatievrees. Meer inflatie leidt vrijwel zeker tot een verhoging van de Amerikaanse rentetarieven. Die mogelijkheid zorgde voor een daling in de hoek van de obligaties, die de aandelen meesleepte. Verder was Caterpillar, een van de dertig fondsen in de beursindex, sterk lager. De onderneming kondigde een splitsing van haar aandelen aan.

Het aantal arbeidsplaatsen in de Verenigde Staten, exclusief de landbouw, is vorige maand gestegen met 259.000. Dat aantal is weliswaar geringer dan het van 379.000 tot 356.000 herziene totaal voor juni, maar overtreft wel de verwachtingen. Bovendien is de groei van de werkgelegenheid in juli negatief beïnvloed door enkele incidentele factoren, zo heeft het Amerikaanse ministerie van Arbeid vrijdag laten weten bij de publikatie van de cijfers.

WERKLOZEN

Het ministerie wees erop dat het banentotaal is gedrukt door stakingen en door tijdelijke bedrijfssluitingen in de automobielindustrie wegens de omschakeling op nieuwe modellen. De betreffende banen tellen in de statistieken niet mee. Ook tekende het ministerie aan dat het werkgelegenheidsrapport over juni een week later werd afgerond dan normaal. Daardoor werden nieuwe banen meegenomen die anders op het conto van juli zouden zijn gekomen.

Het percentage werklozen onder de Amerikaanse beroepsbevolking ging ondanks de behoorlijke groei van het aantal arbeidsplaatsen omhoog van 6,0 naar 6,1 doordat het aantal werkzoekenden sterker toenam. In mei en juni kwam geen verandering in het percentage.

FLINKE GROEI

De cijfers duiden erop dat de Amerikaanse economie nog steeds flink groeit. Dit versterkte op de financiële markten de vrees dat het bestuur van de Centrale banken in de VS, de 'FED', de rente spoedig verder zal verhogen om een opleving van de inflatie te voorkomen. Dat zou al kunnen gebeuren op de bestuursvergadering van 16 augustus. Het vooruitzicht van een renteverhoging veroorzaakte na de publicatie van de werkloosheidscijfers in eerste instantie een daling van de obligatiekoersen en een stijging van de dollarkoers. De dollar zakte echter al snel weer terug.

Dollar gedaald ondanks toename banen in de VS

NEW YORK — De sterker dan verwachte groei van het aantal arbeidsplaatsen in de Verenigde Staten heeft vrijdag uiteindelijk geresulteerd in een daling van de dollarkoers.

De Amerikaanse munteenheid noteerde op de wisselmarkt van Amsterdam aan het eind van de middag Nf 1,7765, nadat vrijdagmorgen bij de opening Nf 1,7860 was genoteerd. Donderdagmiddag sloot de dollar op Nf 1,7730.

De dollar had moeten stijgen op de toenemende angst voor meer inflatie. Aanvankelijk gebeurde dat ook. Tegen het einde van de handel in New York stond de dollar echter op Nf 1,7745 na Nf 1,7830 op donderdag. De daling van de obligaties had een sterkere invloed op de dollarkoers dan de kans op een renteverhoging.

De koers van het pond sterling noteerde duidelijk hoger. De industriële produktie in het Verenigd Koninkrijk in juni was 0,3 procent groter dan in mei, zo berichtte het Nationaal Bureau voor de Statistiek vrijdag. De Britse munteenheid klom van Nf 2,7280 naar Nf 2,7385.

Eco-nootjes

De lopende rekening van de betalingsbalans van JAPAN vertoont over juni een overschot van 11,11 miljard dollar. Dat is aanzienlijk meer dan de 8,72 miljard dollar in mei en ook meer dan de 10,61 miljard dollar in juni van het afgelopen jaar. Over de eerste helft van dit jaar steeg het overschot met 2,2 procent tot 68,78 miljard dollar. Uitgedrukt in yens was er echter een vermindering met 6,7 procent als gevolg van de koersstijging van de yen tegenover de dollar.

***

De industriele produktie in GROOT-BRITTANNIË is in juni 0,3 procent groter geweest dan in mei en 6,2 procent groter dan in juni van het afgelopen jaar, zo blijkt uit voorlopige cijfers. De produktiegroei in mei ten opzichte van de voorgaande maand is herzien van 0,1 procent tot 0,4 procent.

***

Het Orange Fund, een aandelenbeleggingsfonds dat zich richt op NEDERLANDSE lokale fondsen, heeft de intrinsieke waarde per aandeel over de eerste zes maanden van 1994 met 7,3 procent zien stijgen van Nf 25,29 tot Nf 27,13. Met inbegrip van het eind maart uitgekeerde dividend van Nf 0,40 per aandeel bedroeg het totale beleggingsresultaat van het Orange Fund over de eerste zes maanden 8,9 procent.

***

De VS-onderneming BAUSCH AND LOMB gaat 1500 van de 15.900 werknemers ontslaan. Het bedrijf zit met grote voorraden contactlenzen en zonnebrillen doordat de afzet flink is tegengevallen.

***

De winst van Union Bank of SWITZERLAND is in de eerste helft van dit jaar met 27,9 procent gedaald tot 929 miljoen frank (Nf 1,23 miljard). De grootste bank van Zwitserland schrijft dit toe aan de problemen op de financiële markten in februari en de rentestijging in Europa. Het balanstotaal steeg met 8,4 procent tot 337 miljard frank (Nf 448 miljard).

***

Door de stakingen van de laatste weken heeft de ZUID-AFRIKAANSE Kamer van Koophandel de raming van de economische groei voor dit jaar verlaagd van 3,0 tot 2,5 procent. Desondanks zal 1994 de grootste activiteiten te zien geven in de laatste vijf jaar.

■ *BUENOS AIRES - President Eduardo Frei (links) van Chili sprak de topconferentie van de MERCOSUR-landen in Buenos Aires toe. Frei woonde de zesde Mercosur-top bij als genodigde. Achter de tafel zitten de presidenten van Bolivia. Uruguay, Brazilië, Argentinië en Paraguay als leiders van hun nationale delegaties.*

(AFP-satellietfoto)

Frei gast van MERCOSUR-top

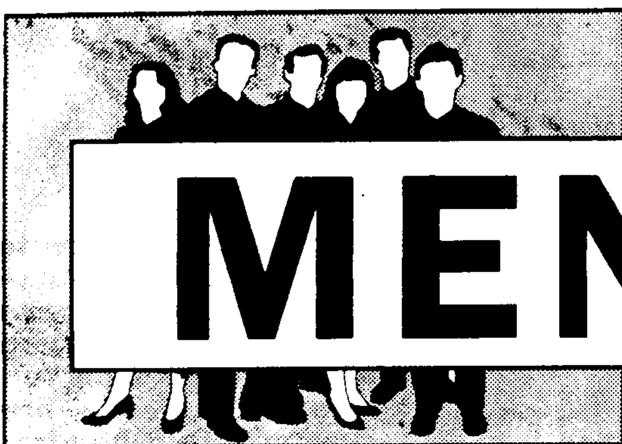
IBM ontdoet zich van kunstcollectie

NEW YORK — Om te bezuinigen gaat de Amerikaanse computerreus IBM het grootste deel van zijn kunstverzameling verkopen. De collectie, met een waarde van honderd miljoen dollar, zal op een aantal veilingen van Sotheby's te koop worden aangeboden.

De verkoop is onderdeel van een bezuinigingsprogramma. Met het afstoten van de kunstwerken is IBM ook af van de hoge opslagkosten en verzekeringspremies. De collectie telt ongeveer 4800 werken en geldt als een van de mooiste verzamelingen in het Amerikaanse bedrijfsleven. Een paar stukken staan in de kantoren van de onderneming. De meeste zijn opgeslagen.

Afgelopen zondag hield IBM in zijn galerie de laatste tentoonstelling, van Amerikaanse en Mexicaanse portretkunst. Deze galerie, in het inmiddels verkochte hoofdkantoor op Manhattan, is nu gesloten.

De VS-luchtvaartmaatschappij USAIR wijst het voorstel van haar gezagvoerders van de hand om in ruil voor looncessies van 750 miljoen dollar een belang van 25 procent in de onderneming te nemen.

■*Onlangs kreeg gezaghebber Elmer Wilsoe hoog bezoek. Miss Curaçao Maruska Jansen bezocht hem op zijn kantoor in gezelschap van mevrouw Aura van der Gen. De gezaghebber overhandigde onze charmante schoonheidskoningin namens het Bestuurscollege een presentje.*

Super stripalbum

Een 34-jarige Brit heeft deze week zijn zoon één van de duurste stripalbums ter wereld cadeau gegeven. Hij verblijdde de 8-jarige Samuel Carr met 'Action Comics no. 1', het eerste exemplaar van het stripverhaal waarin superman optreedt.

Het album werd geveild door Christie's en ging voor 36.500 gulden van de hand. "Het gaat direct in een koffer. Het is een investering voor mijn zoon", aldus Samuel's vader.

'Tarwetoerisme' in Zeeland

In het Zeeuwse Kruiningen is gisteren ook een **graancirkel** aangetroffen. De cirkel heeft een diameter van circa drie meter en is volgens de onderzoekers van de stichting Contact Netwerk International (CNI), die dit soort verschijnselen onderzoekt, 'echt', en dus niet verklaarbaar.

Zo zijn de halmen niet gebroken maar gebogen, is er evenals bij de cirkel in Zierikzee siliciumkristal in de halmen gevonden en leerde de wichelroede dat de cirkel vol energie zit. De cirkel werd eerder deze week bij toeval ontdekt door wandelaars, maar stil gehouden om het inmiddels naar Zeeland ontstane 'tarwetoerisme' en de daarmee gepaard gaande schade te voorkomen. Eerder werden cirkels in Zierikzee en Bovensmilde gevonden.

Dochter Ronald Reagan naakt in Playboy

Patti Davis, de dochter van de Amerikaanse ex-president **Ronald Reagan**, heeft zich naakt laten fotograferen door de Playboy. Haar foto's staan in het septembernummer van de Nederlandse editie van het mannenblad.

Patti, die zeven maanden na de trouwdatum van Nancy en Ronald Reagan werd geboren, is 41 jaar. Ze heeft niet geposeerd om haar ouders te provoceren, maar om te laten zien dat ze er op haar leeftijd zo goed uitziet, zegt ze in het blad. Om in vorm te blijven doet ze al jaren aan bodybuilding.

De helft van het honorarium van Playboy zal Patti weggeven aan de actiegroep die zich inzet voor een ethische behandeling van dieren, Peta (People for the ethical treatment of animals). Ze zal ook naakt poseren voor de poster-campagne van Peta tegen het dragen van bont.

Toen Reagan nog president was, kwam Patti geregeld in het nieuws omdat ze haar vaders standpunten in het openbaar bekritiseerde. Ze sprak op vredesbijeenkomsten, keerde zich tegen Reagan's nucleaire politiek en uitte vrije opvattingen over onderwerpen als het gebruik van marihuana en sex voor het huwelijk.

Goud voor ingenieuze stepkoffer

Een in Nederland ontworpen koffer die ook dienst kan doen als step en als **zitbank**, is tijdens een grote beurs in Japan voor ontwerpers van bagage, in de prijzen gevallen. De stepkoffer is volgens de vier Groningse ontwerpers speciaal gemaakt voor steden na het jaar 2000 die dan vrijwel uitsluitend nog via het openbaar vervoer bereikbaar zullen zijn.

Om zich in deze steden te kunnen verplaatsen, is aangepaste bagage nodig, en daarom schreef de International Luggage Design Fair Toyooka Japan een wedstrijd uit voor ontwerpers van bagage voor de reiziger in het jaar 2000. Er werden 1912 ontwerpen ingezonden uit 37 landen. Het Groningse ontwerp is samen met elf andere ontwerpen bekroond.

Volgens de vier ontwerpers is het in de drukke steden van de toekomst handig om met een kleine beweging de koffer om te bouwen tot zitplaats of tot step. "Geen eindeloos gesleep op vliegvelden of in lange gangen. De nieuwe generatie stept straks op onze step-koffer door de lange gangen", aldus één van de uitvinders.

De step-koffer, die luistert naar de naam 'jet step', wordt in Toyooka tentoongesteld van 9 tot 15 augustus.

Hitte 1

De **hittegolf** in Nederland heeft de vogels in stedelijke gebieden van hun drinkwater beroofd. Vogelbeschermers raden mensen aan een bakje water in de tuin te zetten.

De Belgische vogelbescherming heeft donderdag een oproep gedaan 'aan elkeen van goede wil om in het wild levende vogels hulp te bieden'. Door de extreme warmte zijn ondiepe plassen en vijvers opgedroogd, waardoor de vogels van drinkwater verstoken raken. Met name zaadetende vogels hebben daar onder te lijden. De Belgische vereniging raadt de mensen aan een grote, ondiepe schaal in de tuin te plaatsen met enkele grote keien erin. Het drie centimeter diepe water moet enkele keren per dag worden ververst.

Het vogelasiel in Utrecht onderschrijft het Belgische advies. Het opvangcentrum zit volgens een woordvoerder vol met vogels die bevangen zijn geraakt door de hitte. "Vooral in steden hebben vogels al snel gebrek aan water.

Uit protest schilderij cadeau

Een Duitse privé-verzamelaar heeft aan het **Mauritshuis** in Den Haag als dank een klein bloemstilleven van Roelant Savery (1576-1639) voor tenminste één jaar in bruikleen gegeven. Hij protesteert met dit gebaar tegen het feit dat pogingen van het museum zijn mislukt om een ander bloemstilleven van Savery, dat in de oorlog door de SS is gestolen, naar Nederland terug te halen.

Het bewuste paneel uit 1609 is tussen september 1944 en mei 1945 gestolen uit de collectie van Victor de Stuers. In juni vorig jaar dook het op op een veiling in het Duitse Bremen. Het Mauritshuis heeft toen veel moeite gedaan het schilderij weer naar Nederland te krijgen, maar dat mislukte. Als pleister op de wonde heeft de verzamelaar nu 'Vaas met bloemen in een nis', dat uit 1612 dateert, in bruikleen gegeven. Van Savery zijn slechts een twintigtal bloemstillevens bekend.

Hitte 3

Medewerkers van de Nederlandse Spoorwegen hebben vrijdagmiddag in het station van Zwolle **ijsjes** uitgedeeld aan treinreizigers. De tractatie is een soort goedmakertje voor de passagiers die de afgelopen periode in 'gloeiendhete dieseltreinen' hebben gezeten op het traject Zwolle-Almelo, zo laten de spoorwegen weten. De NS hoopt met de verfrissing 'het lijden te verzachten'.

De ijsjes werden uitgedeeld aan passagiers van drie treinen die tussen 16.27 uur en 17.27 vertrokken richting Almelo. De hitte in de treinen heeft de afgelopen dagen tot diverse reacties van reizigers geleid, aldus de spoorwegen.

■*Gilbert Balentina herdacht op 1 augustus het feit dat hij 25 jaar in dienst was van het Curaçaose gouvernement. De laatste 21 jaar werkte hij bij de Brandweer. Op de foto het moment waarop gedeputeerde Abel Arrindell de jubilaris een plakkaat overhandigd in tegenwoordigheid van ondercommandant van de Brandweer Elvin Regina (rechts), zijn vrouw, dochter en zoon.*

Hitte 2

De aanhoudende warmte in Nederland heeft een einde gemaakt aan een bijzondere **attractie**: Het zee-aquarium in de kruipkelder van Wim Uilenberg's rijtjeshuis in de Utrechtse wijk Lunetten.

In één klap zijn de meeste van zijn vele tientallen schaaldieren, zee-anemonen en zeepaardjes gestikt. Hetzelfde lot trof haaien, kreeften en een octopus. De airconditioning kon het niet meer bijbenen en een explosieve aanwas van bacteriën eiste alle zuurstof op.

Duizenden mensen, veelal schoolkinderen, daalden de afgelopen jaren via een luik in de hal af naar Uilenbroek's 'marinarium'. De Utrechter was jarenlang aan het graven geweest om onder zijn woning ruimte te banen voor twintig grote en kleine aquaria, met een gezamenlijke inhoud van 18.000 liter water.

Dat bezorgde hem de bijnaam 'mol van Lunetten'. Zelf spreekt hij van een uit de hand gelopen hobby. Uilenberg ziet er geen been in om zijn 'Noordzee onder een rijtjeshuis' weer op te bouwen.

Bezoeker Hema vastgep(l)akt

Een bezoeker van het warenhuis de Hema in Amersfoort is gisteren tot op zijn hemd toe **uitgekleed** door de politie, omdat het diefstalalarm telkens afging als hij de winkel wilde verlaten. Wat de oorzaak was, bleef lange tijd onduidelijk.

De man wist niet wat hem overkwam, want hij had niets gestolen en zelfs niets gekocht. Uiteindelijk keek één van de agenten bij de man onder de schoenen. Onder een schoen bleek een sticker te zitten, waarop het alarm telkens maar weer had gereageerd. De man reageerde laconiek, de Hema bood excuses aan voor dit typische geval van 'ergens intrappen'.

Jongetje redt antieke heg

Het negenjarige Britse jongetje James Silk heeft zijn strijd **om het behoud** van een antieke heg gewonnen. De universiteit van Oxford moet afzien van haar plannen om een formatie bulldozers op de historische rij struiken af te sturen, ten behoeve van de aanleg van een sportveld.

Gewapend met een notieblok en vergrootglas bracht Silk lange dagen door bij de haag om het planten- en dierenleven in kaart te brengen. Hij legde inspecteurs van de gemeente een gedetailleerd rapport voor om de plannen van de universiteit te dwarsbomen. Zijn ijver werd gisteren beloond toen een inspecteur besloot dat de universiteit elders zal moeten uitkijken naar een nieuw sportterrein.

De overgelukkige Silk: "Het is een zeer belangrijke beslissing, die de heg voor de komende generaties beschermt. Als de universiteit beroep aantekent, zal ik opnieuw de strijd aanbinden en zonodig mijn pleidooi opnieuw afsteken." De jonge natuurbeschermer meldde ook dat hij heeft besloten journalist te worden 'om soortgelijke gevallen in de toekomst aan de kaak te stellen'.

HENRY ® **By Dick Hodgins**

HENRY, YOU ARE ACCUSED OF...
...EATING JELLY SANDWICHES BETWEEN MEALS!
I MUST WARN YOU THAT THE VISIBLE EVIDENCE...
...IS OVERWHELMING!

BONER'S ARK ® **By Addison & Frank Johnson**

STAND UP STRAIGHT, DEAR!
DON'T WALK TOO CLOSE TO THE RAIL...YOU MIGHT FALL OVERBOARD!
DOESN'T THAT NAGGING BOTHER YOU, CUBCAKE?
YEAH, BUT IT'S MY FAULT! I MADE THE MISTAKE OF SENDING THEM BOTH MOTHER'S DAY CARDS!

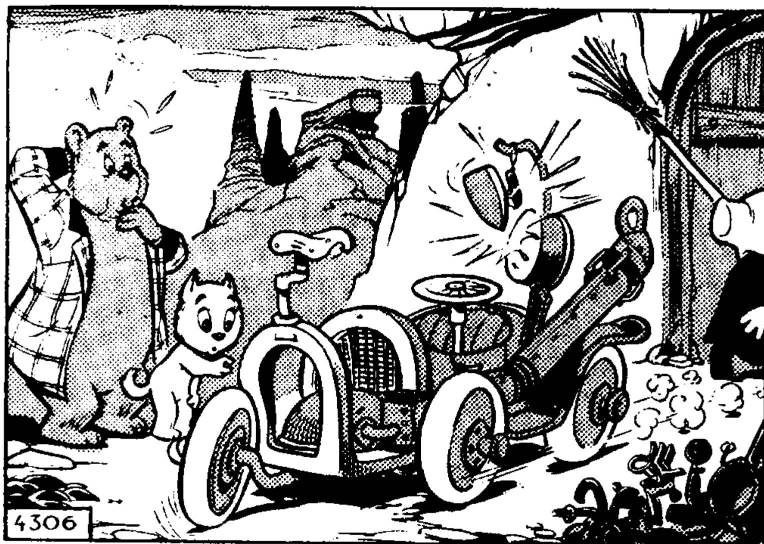
BEETLE BAILEY ® **By Mort Walker**

HELP ME, CHAPLAIN! SARGE HAS HAD ME ON GARBAGE DUTY A WHOLE WEEK!
AREN'T YOU EXAGGERATING, BEETLE?
INHALE DEEPLY

REDEYE ® **By Bill Yates & Mel Casson**

OKAY, TANGLEFOOT, LET'S TAKE A LOOK
THIS IS RIDICULOUS!
WHY WOULD YOU WANT TO FIND OUT WHAT GLUE TASTED LIKE?

Heer Bommel en het ontstoffen
door Marten Toonder

4306 — De Oude Schicht was in de grot verdwenen en gedurende enige tijd luisterde heer Ollie met grote ongerustheid naar de geluiden, die uit het inwendige opstegen.

Gelukkig duurde het wachten niet lang, want daar zwaaide de deur reeds open en werd het voertuig weer naar buiten gereden.

"W-wat is d-dat?" stamelde heer Bommel met bleke lippen. "W-wat is er met mijn hele, mooie goede auto gebeurd?"

"Ontstoft en geschreveld", verklaarde het vrouwtje, terwijl ze zich weer naar binnen spoedde.

"Maar het stuur zit verkeerd!" riep de eigenaar wanhopig uit. "En de wielen! En waarom zit er een zadel op de radiator? Trouwens, wat moet die kachelpijp?"

"Er zit geen motor in", zei Tom Poes verbaasd. "Hoe kan hij rijden zonder krachtbron?"

"Heel gewoon", zei Oole, die nu ook naar buiten kwam. "Door de schrevel natuurlijk. gaat u maar zitten, dan gaat de beweger over de schreef en dan rijdt hij."

Heer Ollie klom mompelend achter het stuur en Tom Poes beklom het fietszadel - en ja hoor. Daar reed het trouwe voertuig in snelle vaart achterste voren het pad af.

Het was alleen hinderlijk, dat er naast het hoofd van de chauffeur een strijkijzer hing dat bonkend op een pan sloeg..........

CURAÇAO
AGENDA

MEDISCHE DIENSTEN

ARTSEN

NACHTDIENST ARTSEN
Patiënten van de artsen van Bandabou (derde district) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren. De patiënten van de andere districten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen en het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

VERENIGING VAN TANDARTSEN
dienstdoende arts 6-7 augustus: **K. Chocolaad, Kraayenhofstraat 16. Tel.:** 626663. Voor spoedgevallen **tel.: 601588.**

DOKTER E.A. WINKLAAR
(particuliere patiënten)
Cas Coraweg 130. Tel.: 371418
Spreekuren op zaterdag en zondag van 11.00-12.00/17.00-18.00 uur.

GENEESKUNDIGE DIENST

STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
6 augustus 1994 vanaf 08.00 uur tot 8 augustus 1994 om 07.00 uur:
Dokter Guerrero, Spreekkamer: Sta. Rosaweg 348. Tel.: 675951 of 673820; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; **spoedgevallen tel.: 374279 of 679186 b.g.g. 689266/689337.**
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy-Tseng, Nassy, Tseng, Ten Holt-Suiters, Braakman, Doran, Guerrero-Bakmeyer, Ayubi en Braam)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
5 augustus 1994 vanaf 17.00 uur tot 8 augustus 1994 om 07.00 uur:
Dokter Alcalá, Spreekkamer: Sta. Maria. Tel.: 683048; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; **spoedgevallen tel.: 379663 b.g.g. 689266/689337.**
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Goilo, Roose, Braakman-Bonder, De Rouw-Picus, Davelaar, Elhage, Pablo, Heerenveen, Nivillac, Rosales-Concession en De Vos)

DERDE DISTRICT BANDABAO
5 augustus 1994 vanaf 17.00 uur tot 8 augustus 1994 om 07.00 uur:
Dokter Schellens, Gezondheidscentrum Barber. Tel.: 641658 of 641605; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; **spoedgevallen tel.: 641784 b.g.g. 689266/689337.**
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Schellens, Sommer, Lucasius en Tweed).

■ **Patiënten van hier niet genoemde artsen wordt aangeraden in *spoedgevallen* de eigen arts te bellen en te informeren wie voor deze de dienst waarneemt. Het verdient te allen tijde aanbeveling een huisarts te kiezen die in avonden en weekeinden bereikbaarheid geregeld heeft. Vraag er naar bij uw eerstvolgend bezoek!**

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS WIJKVERPLEGING 'PRINSES MARGRIET'
Santa Maria 17. Tel.: 682344/682947, 682412/682574. Fax: 681000. Kantooruren: 07.00-16.30 uur.
Voor de **wachtzuster** gelieve **tel.: 603661** te bellen na 17.00 uur.
Telefonisch spreekuur in ieder wijkgebouw: dagelijks van **08.00-08.30/14.30-15.C0 uur**
* Huize Halman Otrobanda: tel.: 628288; spreekuur: woensdag van 09.00-11.00 uur.
* Sta. Maria 17: tel.: 682344; spreekuur: donderdag van 09.00-11.00 uur.
* Wijkgebouw Bonam: tel.: 371865. spreekuur: dinsdag van 09.00-11.00 uur. **Sokudi: tel.: 367824.**
* Sentro Mediko Montagne Abao: tel.: 673711; spreekuur: woensdag van 09.00-11.00 uur.
* Kaya Fensu 9 (Koraal Specht): tel.: 618577; spreekuur: donderdag van 09.00-11.00 uur.
* Wijkgebouw Suffisant: tel.: 687707; spreekuur: donderdag van 09.00-11.00 uur.
* Wijkgebouw Sta. Rosa: 671628; spreekuur: dinsdag van 09.00-11.00 uur.
* **Inloopspreekuur** voor zuigelingen- en kleuterzorg: vrijdag van 08.00-10.00 uur. Hoek Vondel-/Nilda Pintostraat. Tel.: 373582.

AMIGOE
Colofon
UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Telefoon centrale (10 lijnen): 672000
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
ABN-Amro
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.

Directie:
Fax: 674084
Ingrid de Maayer-Hollander
Leeward News Holding
Sheila Rhodes (secretaresse)

Hoofdredactie:
Fax: 674744
N. Hendrikse hoofdredacteur/eindredacteur ÑAPA

Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Hennie Harinck, Marjo Nederlof, Bart Pasman, Dennis Pikero, Ronnie Rens Jr., Solange Isselt (opmaak) en Ronny Smiet (fotograaf)

ADVERTENTIE-AFDELING
Fax: 674524
Acquisitie: Viola Bernardus en Janny Naaldijk
Aanname advertenties: Maandag t/m vrijdag van 07.30-15.30 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 15.30 binnen zijn.

NEDERLAND
correspondenten:
G. Jos de Roo en Victor Hafkamp

Persagentschappen: ANP en AFP
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabant Pers. Foto's: AFP

DRUKKERIJ: Rotaprint N.V.

DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Distrioo N.V. Tel: 370503, 370504, Fax: 370304

Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen Naf 16,=, op Aruba Naf 17,=.

Buiten Antillen (Nederland):
Naf. 81,15 per maand (luchtpost) of Naf. 28,— per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

STICHTING NEUTRALE WIJKVERPLEGING
kantoor Gosieweg 15. P.O. Box 3619. Tel.: 692231/692232. Fax: 682709; geopend van 07.00-17.00 uur.
Kantoor Bandabou: Silberie Kavel 16; open van 08.00-16.00 uur. **Tel.: 649422.**
Voor de wachtzuster vanaf 5 augustus om, 17.00 uur t/m 12 augustus om 07.00 uur gelieve **tel.: 681847 of page 310-1179** te bellen.

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO
Schottegatweg Noord 43. P.O. Box 3619. Tel.: 691838/ 692510. Fax: 691683; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling.
Consultatiebureau zuigelingen: iedere donderdagmiddag van 13.30-16.00 uur.
Consultatiebureau peuters: iedere dinsdagmiddag van 12.30-14.45 uur.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABOU
Fontein 35, tel.: 648077/648387; open van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur. Voor de **wachtzuster** gelieve tel.: 642685 of 601760 te bellen.

APOTHEKEN

WEEKEINDEDIENST
ZATERDAG
Otrobanda:
Otrabanda, Winkelcentrum Colon. Tel.: 625633-34-35.
Punda:
Sta. Rosa, Sta. Rosaweg 56. Tel.: 377679/377650.
ZONDAG
Otrobanda:
Sta. Maria, Winston Churchillweg 155. Tel.: 680800.
Punda:
Vredenberg, Socratesstraat 3. Tel.: 613300/654492.

DIVERSEN

BELANGRIJKE NUMMERS (voor noodgevallen)

Ambulance:	**112**
Politie:	**114**
Brandweer:	**114**
Hospitaal:	**624900**
Aidslijn:	**128**
Kodela:	**135**

VERLOF BEGRAFENIS
(afgifte van 10.00-14.00 uur)
zaterdag 6 augustus:
H. Andrade, Schelpwijk Kaya B-9.
zondag 7 augustus:
A. Michel, Dr. M.L. King Boulevard 42.

HEEFT U HULP NODIG?
Bel SOS-lijn 127!

NOODGEVALLEN/ VERMISSING OP ZEE
Telefoon: 637911 (RCC)
24 uur per dag bereikbaar!

STICHTING VERANTWOORD OUDERSCHAP
(Fundashon Famia Planea)
Assistentie geboorteregeling:
Kliniek Bitterstraat 1-A (tel.: 611323): dagelijks open van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; dokter aanwezig op maandag en vrijdag van 14.00-16.00; dinsdag, woensdag en donderdag van 08.00-11.00 uur.
Kliniek Kas Chikitu (zuigelingenconsultatiebureau): open op woensdag van 13.00-15.00 uur.

STICHTING PROTESTANTS KOOPVAARDIJWERK
(Curaçao Seamen's Mission)
Emancipatie Boulevard 42. Tel.: 375317. Open op **dinsdag t/m zaterdag** van 20.00-22.30 uur. **Radioprogramma:** elke vrijdag via Radio Hoyer II van 19.05-19.30 uur.

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU
Voor informatie tel.: 672289, 375023 of 375542.

LUCHTPOSTSLUITING
POSTKANTOOR GROOT KWARTIER
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 11.30 uur; woensdag om 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag om 17.30 uur en zaterdag om 10.45 en 17.00 uur.
De Verenigde Staten en Europa (op zaterdag): voor aangetekende en gewone poststukken om 14.45 en 15.45 uur.
Het zegelloket is op zaterdag van 07.00-15.00 uur open.

THORAX CENTRUM
(Jan Noorduynweg naast UNA. Tel.: 685544
openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor **spoedgevallen tel.: 685917.**

STICHTING DIERENBESCHERMING CURAÇAO
Het Dierenasiel Parera **(tel.: 654300/ fax: 371713)** is open van maandag t/m vrijdag 08.00-12.00/13/00-17.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00/15.00-17.00 uur; zondag gesloten.

DIERENARTS
voor spoedgevallen gelieve te bellen: **614000 (Veterinaire Dienst)** voor de dienstdoende arts.

KERKDIENSTEN

KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned).
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 18.30 uur; zon.: 09.00 en 11.30 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 11.00 (Spaans), 17.00 en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.: 19.30 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes); zon.: 10.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONASTERIO 'MAMA DI DIOS' (Scherpenheuvel 3): maan. t/m zat.: 08.00 uur; zon.: 10.30 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
Santa Ana: zon.: 08.00 en 19.00 uur.
Santa Famia: zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30. 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO; zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
SERU FORTUNA: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 uur.
TERA CORA: zon.: 18.00 UUR.
WESTPUNT (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE
MORAVIAN CHURCH
(Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
(Emmy Berthold kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

GEREFORMEERDE KERK
Groot Kwartier
08.30 uur dienst.
16.30 uur dienst.
Muizenberg/Stenenkoraal
10.00 uur dienst.
Buena Vista
10.15 uur dienst.
Santa Rosa
10.00 uur dienst.
19.00 uur samenkomst.

VERENIGDE PROTESTANTSE GEMEENTE VAN CURAÇAO
Ebenezer Church
(Oranjestraat 111)
09.30 uur Rev. O.G. Haasnoot.
Fortkerk
(Fort Amsterdam)
09.30 uur Ebenezer Church/Emmakerk.
Emmakerk
(Rio Canario)
09.30 uur ds. P. v/d Waal.

NOACH-KAPEL
zaterdag om 19.00 uur kerkdienst (Ned.) - Marinebasis Parera.

VOLLE EVANGELIE GEMEENTE YUBIA BENDITA
zondag om 10.00 uur dienst (tevens crèche en zondagsschool) - Weg naar Bullenbaai z/n. (tel.: 681922).

NIEUW-APOSTOLISCHE KERK
Aanvangstijd van de dienst: **zondag** om 16.00 uur - Kaya G Mahuma 439.

BAKHUIS MINISTRIES
zondag om 10.00 uur dienst - Landhuis Mount Pleasant.
****

AE
(kanaal 73)
ZATERDAG
19.00 Bob Vila Home Again
19.30 Bob Vila Home Again
21.00 *Movie:* Last Day
22.00 Best of Comic Relief
23.00 Comedy on the Road

ZONDAG
19.00 Ancient Mysteries
20.00 Fool's Gold: Brink's-Mat Story
22.00 Poirot
23.00 Caroline's Comedy Hour

CBS
(kanaal 75)
ZATERDAG
19.00 Entertainment Tonight
20.00 Dr. Quinn, Medicine Woman
21.00 Muddling
21.30 Hearts Afire
22.00 Walker, Texas Ranger
23.00 News
23.30 Andy Griffith

ZONDAG
19.00 60 Minutes
20.00 Murder, She Wrote
21.00 *Movie:* Jane's House
23.15 CBS News
23.30 Amen

ABC
(kanaal 77)
ZATERDAG
19.00 News
19.30 NY Views
20.00 Major League Baseball
23.00 News
23.30 Movie

ZONDAG
19.00 Home Videos
19.30 American Funniest
20.00 Lois & Clark
21.00 *Movie:* Always
23.35 News

CINE
(kanaal 83)
ZATERDAG
19.10 Police Squad
19.30 *Movie:* An American Tail: Fievel Goes West
21.00 *Movie:* Jumpin' at the Boneyard
22.45 *Movie:* Backdraft

ZONDAG
19.20 *Movie:* King Ralph
21.00 *Movie:* White Palace
22.45 *Movie:* Born on the Fourth of July

NBC
(kanaal 85)
ZATERDAG
19.00 Inside Edition
20.00 Sports Wk
20.00 Mommies
20.30 Getting By
21.00 Empty Nest
21.30 Nurses
22.00 Sisters
23.00 News
23.30 Saturday Night Live

ZONDAG
19.00 I Witness Video
20.00 Seaquest DSV
21.00 Movie
23.00 News
23.30 Mama's Family

TBS
(kanaal 89)
ZATERDAG
18.05 WCW Saturday Night
20.00 Goodwill Games

ZONDAG
19.05 Matlock
20.05 Goodwill Games

LIFE
(kanaal 91)
ZATERDAG
18.00 *Movie:* Afterburn
20.00 *Movie:* Bull Durham
22.00 Girls Night Out
23.00 Mary Hartman
23.30 Mary Hartman

ZONDAG
19.05 *Movie:* Untamed Love
20.00 *Movie:* Badlands
22.00 Midnight Caller
23.00 Clapprood Live
23.30 Hidden Room

TELECURAÇAO
(kanaal 8/6)
ZATERDAG
16.30 Goodwill Games
18.30 Telefiesta met tante Irma
19.30 Mega Top 50
20.00 Telenotisia
20.30 Harold Lloyd's
21.00 Wega di Number Kòrsou
21.03 Cocktail Turístiko (presentator Captain Sterling)
22.00 All You Need is Love
23.00 Estreno: **Deadly Encounter**
24.30 Sluiting.

ZONDAG
09.00 Sala di Konsierto
10.00 Sena di Señor
10.45 48 Hours
11.30 Zorro: **The Bounty Hunters**
12.00 Djadumingu Deportivo: **Guia di Deporte** (Rein Persaud)
12.30 Athletics Today
13.00 B.O.O.S.
13.30 Reisgids
14.00 Sunday Music
14.30 Matinee: **Dance is Still Down**
16.03 Musical
16.30 Goodwill Games (Closing)
17.55 Wega di Number Kòrsou
18.00 vervolg Goodwill Games
18.30 Cocktail Special
19.00 Tele-Suerte
20.00 Telenotisia
20.30 Shete Dia
21.00 Rikesa Universal (presentator Mavis Albertina)
22.00 Sunday Night Movie: **Broken Promises**
24.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden!)

De VS-fabrikant van papierprodukten SCOTT PAPER gaat nog dit jaar 10.500 van zijn 35.500 banen schrappen, het merendeel door middel van ontslagen. De reorganisatie bij 's werelds grootste producent van zakdoekjes en servetten zal hierdoor per jaar meer dan 400 miljoen dollar (ruim Nf 700 miljoen) aan arbeids-, administratie-, huisvestings- en reiskosten besparen. Het nieuws komt drie maanden nadat Albert Dunlap, bekend om zijn ervaring in het reorganiseren van ondernemingen, werd aangesteld als president-directeur van Scott Paper.

Palestijns-Israëlische discussie

■ *HEBRON - Een Palestijn in discussie met Israëlische soldaten op het ogenblik dat hij een buurt binnen wil gaan waar een uitgaansverbod heerst tijdens het vrijdaggebed in Hebron. Daar is het heiligdom van het Graf van de Profeten nog steeds gesloten voor joden en moslism na het bloedbad eerder dit jaar.*

VN ziet geen enkele reden ongerustheid
Fransen: Ruandezen gedood door FPR

NAIROBI/GOMA — Het blijft onduidelijk of naar hun vaderland teruggekeerde Ruandezen veilig zijn of het slachtoffer worden van wraakacties en moordpartijen.

Verscheidene Ruandese vluchtelingen die uit kampen in oost-Zaïre teruggekeerd waren, zijn blijkbaar vermoord door soldaten van het regerende Ruandese Patriottisch Front (FPR). In het zuiden van Ruanda hebben Tutsi-soldaten grote groepen teruggekeerde Hutu's mishandeld en vermoord, zo meldden ooggetuigen vrijdag.

Een woordvoerder van het FPR betwijfelde de uitlatingen. Maar eventuele daders zullen worden gestraft, zei hij voor de Britse radio. De Newyorkse FPR-gezant Claude Dusaidi beklemtoonde dat het front wraakacties tegen Hutu's afwijst. De moorden zouden hebben plaatsgehad aan de rand van de Franse veiligheidszone in het zuidoosten. Dit gebied zou nog niet volledig onder controle zijn van het FPR. Frankrijk beschuldigde het FPR vrijdag van ontvoeringen en plunderingen in het gebied, dat een Franse interventiemacht probeert te vrijwaren van geweld.

Volgens de VN daarentegen is er geen sprake van algemeen machtsmisbruik door soldaten van het FPR. Er hebben zich misschien incidenten voorgedaan, maar de VN beschikken over geen enkel bewijs voor een 'algemene praktijk' van het lastig vallen van vluchtelingen, verklaarde de speciale gezant van de volkerenorganisatie in Ruanda, Shahargar Khan.

"Gezien de omvang van het bloedbad dat zich in dit land heeft afgespeeld, geloof ik dat het niet geheel is uitgesloten dat er zo nu en dan sprake is van incidenten", aldus Khan. Hij baseert zich op een voorlopig bericht van een speciale delegatie van waarnemers in het zuiden.

Om de honderdduizenden weifelende vluchtelingen tot terugkeer te bewegen, stelde de vluchtelingenorganisatie van de VN, de UNHCR, vrijdag in het Zaïrese Goma een speciale zender, Radio Zwaluw, in werking. Meer dan negentig procent van de vluchtelingen heeft bij terugkeer niets te vrezen, meende de woordvoerder van de UNHCR in Goma, Panos Moumtzis.

BRITSE vrouwen die leidinggevende functies bekleden, hebben het afgelopen jaar meer salarisverhoging gekregen dan hun mannelijke collega's, namelijks 5,4 tegen vijf procent, maar verdienen nog altijd veel minder. En naarmate het om een hogere functie gaat, wordt het verschil groter, aldus een onderzoek onder 400 Britse bedrijven. Op het niveau van afdelingschef is het verschil 6 procent, maar op directeursniveau bedraagt het inkomensgat 22 procent.

HET WEER

WEERSVERWACHTING geldig tot morgenmiddag 12:00 uur:
Licht tot half bewolkt en overwegend droog. In de komende nacht en morgenochtend bestaat er kans op een plaatselijke bui.
Matige tot vrij krachtige, overdag af en toe krachtige oostelijke wind (tussen acht en 28 knopen).

WEEROVERZICHT:
Het weer op de Benedenwindse eilanden zal in de komende 24 uur onveranderd bepaald worden door de uitloper van een hoge-drukgebied. Als gevolg hiervan zal ons weer vooral vanmiddag en vanavond overwegend droog blijven.
De aangevoerde lucht zal in de komende nacht en morgenochtend van tijd tot tijd echter vrij vochtig worden, waardoor plaatselijk een bui tot ontwikkeling kan komen.

OVERZICHT WEERSGESTELDHEID

Vanmorgen 08.00 L.T.		Afgelopen 24 uur		
Station	**Het weer**	**Max**	**Min**	**Neerslag mm**
Aruba	licht bewolkt	32	27	0.0
Bonaire	half bewolkt	32	27	0.0
Curaçao	half bwlkt na rgnbui	32	26	3.6
Sint Eustatius	licht bewolkt	31	26	1.0
Sint Maarten	licht bewolkt	30	26	5.0
Amsterdam	licht bewolkt	25	15	0.0
Caracas	half bewolkt	26	19	0.2
Kingston	licht bewolkt	32	25	0.0
Miami	zwaar bewolkt	32	24	31.8
New York	licht bewolkt	29	14	12.7
Paramaribo	licht bewolkt	32	22	5.0
Port-of-Spain	neerslag op afstand	32	24	0.7
San Juan	zwaar bewolkt	32	23	0.0
Santo Domingo	zwaar bewolkt	32	23	0.0

Water verdeeld in Goma

■ *GOMAR - Een Franse soldaat verdeelt drinkwater aan Ruandese vluchtelingen in het Mungounga-kamp op tien kilometer ten westen van Goma in Zaïre. Een VN-functionaris heeft de Franse militairen beschuldigd de mensen af te raden naar hun vaderland terug te keren.*
(AFP-satellietfoto)

Te koop
i.z.g.s. 1992
Jeep Cherokee Laredo
Tel: 685236, 603624

SURINAAMS ETEN
Zaterdags en zondags vrij voor moeder in de keuken.
Haal uw **lekker Surinaams eten**
elke zaterdag en zondag van 12 tot 4 uur
maandag t/m vrijdag van 11.30 - 14.30 aan de
Rooseveltweg 133.
Bel voor uw bestelling
685679

Te koop aangeboden:
MITSUBISHI COLT
Bouwjaar 1993
i.z.g.s.
tel. 678780

Wonny's Kitchen
Verkrijgbaar: lekkere *roti's, bami, nassie, rijst met bruine bonen, pom, pastei, chinese kip, moksie-alesie, pinda soep, erwtensoep.*
Op zaterdag en zondag na 12 uur.
Adres: Kaya Milon di Seru 15
Tel.: 679291

Voor alle schilder-werkzaamheden
(plafond, muur, dak, kozijnen en behang)
Dakreparaties voor een goede prijs
bel dhr. M. Thielman **658568** of
dhr. L. Francisca **695230**

schildersbedrijf
Perfect
De huisschilder van huis uit.
Tel: 601766 - 369127
Fax: 369127

Huiswerkklas
40 jaar ervaring
ma. t/m vrijdag
kleine groep.
Informatie 672706

Caribbean Hardware
The Paint Shop
Roodeweg 182 (o)
Tel. 625505

TE KOOP
DIREKTIE AUTO
z.g.a.n.
Mitsubishi 1993
SIGMA 3.0 V6
fully equipped
6.500 km.
uit. prijs Naf. **47.500,-**
Tel.: 379925 / 601045

De lekkerste ROTIE'S
pom, pastei, bamie, nassie, chin. kip, ger. kip, ger. varken, moksie moksie, br. bonen, bloedworst kunt u elke zondag tussen 12 en 4 bij ons krijgen
Vraag naar het gerecht v/d week
Koraal Partir kav. 87.
Tel. 674103

Cursus praktijkdiploma
BOEKHOUDEN
Een nieuwe cursus start maandag 15 augustus
Inschrijving: dinsdag 9 augustus 17.30 - 19.00 uur
RADULPHUS COLLEGE lok. 9
Docent: Th. Buysman, drs. Economie, bevoegd leraar, 374309

Eerste klas kwaliteit
Bloedsinaasappel-bomen
Naf. 30,=
Zondag special
f 50,= voor...
Hoffi Simon
Einde Caracasbaaiweg bij Pisces Restaurant

Na een succesvol jaar van onze leerlingen starten wij op 15 augustus weer met
Vakgerichte begeleiding!
Bijwerken zwakkere vakken!
Huiswerk maken onder toezicht!
Huiswerk controle/overhoren!
Door verschillende ervaren vakleerkrachten.
HUISWERKINSTITUUT INZICHT
geen woorden maar daden!!!
Inlichtingen: 689786 of 696418

Het bijna aan zee grenzende kavel (1796 m.)
is een van de mooiste op Santa Barbara.
Afl. 125,= p.m.
Tel. 70372 (Aruba)

OFFICE '95
OFFICE AUTOMATION
Heeft u "Your Electronic Future" (Newsweek, June 6, 1994) of "The Changing Office" (PC Magazine, June 14, 1994) ...
[illegible]
OFFICE '95
[illegible] ... op de laatste ontwikkelingen ... te upgraden? ...
[illegible] ..., ...laan 3, ...
... fax 369531

BIN TRAHA RIBA BO FUTURO
JOIN NOS TEAM NA SONESTA BEACH HOTEL AND CASINO CURACAO

Nos ta buskando personanan dinámiko i servisial pa e siguiente funshonnan:

Bellman
Night Houseman
Houseman
Front Office Supervisor
Front desk Clerk

Nos ta rekerí un edukashon na nivel di Huishoudschool/LTS/MAVO, minimal dos aña di eksperensha den e funshon, eventualmente diploma di fishi i un aktitut di trabou positivo. Pa e funshon di **Front Office Supervisor** nos ta rekeri un edukashon riba nivel di HAVO, bon dominio di ingles, spañó i ulandes, tres aña di eksperensha na un front desk ku sistema di reservashon outomatisá, 21 pa 35 aña di edat, abilidat pa duna guia na personal i un personalidat stabil.

Nos ta ofresé un salario atraktivo, plan di vakashon di Sonesta, premio di vakashon, bonùs di fin di aña i training kontinuo.
Si bo ta interesá den un trabou serka nos hotèl i bo ta kumpli ku e rekisitonan ariba menshoná, bo por pasa mas pronto posibel na Sonesta Hotel mainta entre 8'or i 12'or na nos departamento di Rekurso Humano i yena bo formulario di solisitut i haña un entrevista.

SONESTA BEACH HOTEL & CASINO CURAÇAO
Piscadera Bay, P.O. Box 6003, Curaçao, Netherlands Antilles, Telephone: (599-9) 368800

OPENBARE VERKOOP

Op woensdag 14 september 1994 des voormiddags om 10 uur zal ten overstaan van notaris M. van der Plank of diens waarnemer, te zijner kantore aan de Schottegatweg Oost 191, Curacao, in het openbaar krachtens rechterlijk bevel worden verkocht:

- **een perceel grond gelegen in het Stadsdistrict van Curacao, groot 139m2, kadastraal bekend als Stadsdistrict Sectie B nummer 2895, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als Roodeweg 88.**

- **een perceel grond gelegen in het Stadsdistrict van Curacao, groot 302m2, kadastraal bekend als Stadsdistrict Sectie B nummer 1465, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als Emmastraat 13, 15, 17, 17A en 17B.**

De veilingsvoorwaarden liggen ter inzage ten kantore van de bovengenoemde notaris.
Deze voorwaarden houden o.m. in dat van iedere bieder geëist kan worden een onherroepelijke bankgarantie over te leggen, welke tenminste gelijk dient te zijn aan het bedrag van zijn bieding vermeerderd met de veilingskosten.

Notariskantoor van der Plank & Roos
Schottegatweg Oost 191
Tel.: 616833

RUITERSPORTCENTRUM DE ZIJSPRONG N.V.

- Stalling pensionpaarden
- deelname in pensionpaard
- instructieles aanvangers
- instructieles gevorderden
- lessen junioren
- lessen senioren
- privé les

- Europese Dressuur en Springen -
Kom langs of bel.
Manege 377565 privé 367212

samsom VACATURES samsom VACATURES

I.v.m. de opening van ons nieuwe filiaal te Salinja Galleries zoeken we ter versterking van ons team:

Vereisten: Dynamische persoonlijkheid
Aantoonbare leidinggevende capaciteiten
Ruime verkoopervaring
Ervaring in de branch

Vereisten: Min. Mavo opleiding
Verkoopervaring

Vereisten: Zelfstandig kunnen werken
Aantoonbare ervaring in een modern Foto Minilab.

Sollicitanten zonder aantoonbare ervaring worden niet in behandeling genomen.

Uitsluitend schriftelijk sollicitaties (+ pasfoto):
samsom Curaçao N.V.
t.a.v. de Directie
P.O.B. 3336
Alhier.

samsom VACATURES samsom VACATURES

Ká Tin Ká Tin
Nos bokanan ta limpi
TV-11 woensdag 19.30 uur Jojo

Las Vegas SUPERMARKT
Gosieweg ...
Tel: 373772/371950/373044
Voor lekkere saucijzen-broodjes moet je naar de Bakkerij van Las Vegas.

CONVOCATIE
Het Bestuur van de vereniging La Equidad roept de verzekerden op voor het bijwonen van een

Verenigde Algemene Vergadering van Alle Series

die zal worden gehouden op dinsdag, de 23ste augustus 1994 te zeven uur 's avonds in het gebouw van de Loge Igualdad, Gravenstraat no.3, te Willemstad, alhier.

De agenda luidt als volgt:

1. Opening.
2. Notulen van de laatst gehouden vergadering.
3. Wijziging van de Statuten van La Equidad, teneinde tot ontbinding van deze vereniging te geraken.
4. Rondvraag.
5. Sluiting.

Salas Sport Shop
WIJ HEBBEN
RUGTASSEN MET JE **INITIALEN**
EROP **VOOR SCHOOL.**
Salas Sport Shop

MARASA REAL ESTATE
SALES, RENTALS, MORTGAGES HOUSES BOUGHT • ALL CASH
Rooseveltweg 347 - Tel. 680554
Open 9.00 AM t/m 6.00 PM
Te koop aangeboden:

Romar Estate
Hooggelegen woonhuis met 2 sl.kmrs, ... woonkmr, open keuken, voor- en achterporch.
"Quiet Living"
Terrein circa 700 m2. Naf. 249.000,= flex.

Santa Catharina
Woonhuis met 3 sl.kmrs, 2 badkmrs, woonkmr, eetkmr open keuken, voor- en achterporch.
Eigendomsterrein ca. 650 m2. Naf. 225.000,=

Dominguito
Woonhuis met 3 sl.kmrs, 2 badkmrs, keuken, eetkmr, woonkmr, voorporch.
Eigendomsterrein Naf. 172.000,= flex.

Montaña
Deal of the month.
Woonhuis met 3 sl.kmrs, 1 badkmr, woonkmr, keuken, eetkamer.
Naf. 65.000,= flex.

Te huur aangeboden:
Curasol
Woonhuis met 3 sl.kmrs met ingebouwde kasten, 2 badkmrs, woonkmr, eetkmr, keuken, washok, berghok, voor- en achterporch.
Naf. 1.700,= per maand.

YELLOW PAGES!
Your most complete guide to business in Curaçao...
You can't afford not to be listed.

Final deadline for advertisement is September 15th, 1994.
For more information, please contact "Buki di Telefòn" department.
Tel. 636636 or 636550
SETEL